

Z A H A R J A S T Â N C I I

POE^M D^{TI}
1111UU

1923-1943

Cu un cuvint înainte al autorului
și o postfață de Sorin Arghir

Fotografie din anul 1920

EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURĂ ȘI ARTĂ

1957

Poezele cuprinse în aceste pagini au fost scrise și publicate în diferite reviste între anii **1923 –1943** și au fost tipărite în volumele: **Poeze simple {1927}, Albe {1937}, Clopotul de aur {1939}. Pomul roșu (1940), Iarba fiarelor {1941}** și **Anii de fum** {ianuarie 1944}.

Tălmăcirile din Serghei Esenin au apărut în reviste între anii **1929–1933** și au fost adunate în volum în **1934**.

Nu toate poemele pe care le-am publicat între **1923–1943** au fost retipărite în volume și nu tot ceea ce a fost introdus în sus-numitele cărți și-a găsit locul în culegerea de față.

Astăzi socotesc că „tălmăcirile” din Esenin au fost cam nepotrivit numite „tălmăcirii”. Nu am urmărit să redau cu exactitate versurile marelui poet sovietic. Cu nepriceperea mea de acum un sfert de veac, nici nu aș fi izbutit. M-am străduit să tom materialul poetia esenian în forma care, atunci, mi s-a părut **a** fi cea mai potrivită mijloacelor de expresie de care dispuneam. întrucât „tălmăcirile” aparțin istoriei literare în forma în care au apărut **în** cărtica publicată în **1934**, le-am inclus în prezenta culegere **fără** modificări.

Fără modificări au fost incluse aci și poemele originale **cu** excepția câtorva în care **am** schimbat un cuvânt, un vers, sau am îndepărtat rînduri care, la **o** lectură atentă, mi s-au părut confuze.

Pentru viitor, dacă timpul **mi-o** va îngădui, aș dori să **pregătesc** o nouă **ediție**, mai largă, a poemelor mele scrise în anii **îndepărtați și, de asemeni, să public poemele la care am** ostenit în acești ani **din urmă**.

Martie 1957

z. S.

POEME SIMPLE

1927

Miniaturi

k

..ii

I

FUGĂ

Azvîrli în colț ghiozdanul supărată
Că azi ai căpătat o notă rea.
I/epezi rochița ta numerotată
Și-mbraci o iie proaspătă, de nea,
îmi faci un semn, ne furișăm desculți
Spre cîmpul plin de mure și de rugi.
De sprinten țîrîit de greieri mulți
Și iepuri ce-ți arată cum să fugi.

CULES

Un cuc se strigă singur în livezi.
Azi, călăuză nî-i poteca verde
Spre lunca unde au ieșit cirezi
La iarbă soarele să le dezmierde.
Sprințară, filfii mînile surori
Și le îngropi în griul înspicat
Trudindu-te-n căușul lor, în zori,
Să scuturi ceru-n spice lăcrimat.

JOC

Te joci cu mine cum odinioară
Naiva te jucai cu o păpușă.
Aci-mi schimbi gîndu-n fir de lăcrămioară,
Aci în vîlvătaie ori cenușă.
Tu poate știi cuvîntul ce-1 aștept
Dar taci, fiindcă de mi l-ai fi dat
Zbuciumul meu s-ar fi surpat din piept
Greu ca vulturu-n slavă săgetat.

INEL DE IARBĂ

C-un fir de iarbă degetul mi-1 legi
Să am, asemeni ție, un inel.
Ridici sprâncenele și nu-nțelegi
Ce dor mi-a odrăslit în gând din el, —
Că-n ochii mei te uiți adînc, deodată,
Și cum îmi prinzi obrazul turburat
Te depărtezi de mine bujorată
Cu capul greu către pămînt plecat.

CĂPRIOARĂ

Dacă pe-aici, în loc de mîndru plai,
Ar fi crescut, cu piscuri-nalte, munți,
Și prin păduri, ți-aș fi cîntat din nai
Ca-n vremi bătrîne Pan, — cu pași mărunți
Pe cărării cînd ar fi fost să treci,
De-ți răsărea în cale-o căprioară,
Te-ai fi luat, la fugă, s-o întreci
Cît ești de sprintenă și de ușoară.

ALBINA

Privești: prin lanurile verzi se pierde
Un fir de vînt și-o dungă de lăcustă
Și ierburile prind ca să-ți dezmierde
Picioarele și tivul de la fustă, —
Iar o albină gura bujorată
Ți-o caută în zbor ca pe-un ulei
în care duce mierea adunată
Din florile de cîmp, cu truda ei.

MĂGURA

O măgură ne-a răsărit în drum
Și tu alergi spre ea cu pași mărunți,
Te urci în vîrf și eu te bănuie cum
De pe-nălțime cauți să mă-nfrunți, —
Și ridicînd, aripe zvăpăiate,
Larg, mîinile, rămîi o clipă cruce
Asemeni troiței ce-ar vrea s-arate
Pe care drum pribeagul să apuce.

Ut

PÎRÎUL.

Auzi un cântec de pîrîu zglobiu?
Cu trupul tău despică unda rece
în soare legănînd argintu-i viu
Și florile pe lingă care trece.
Eu te voi aștepta-nsemnînd un vers,
îngenunchiat, la piatra de hotar,
Să-mi amintesc că lîngă tine-am mers
Cu gîndul rouă și mărgăritar.

FLUTURI

Ai prins pe-o gură de ciulin doi fluturi.
Sloboade-i peste lanuri verzi să zboare.
Ușure, ușurel, să nu le scuturi
Podoaba desenată-n puf de soare.
Știi? tu mi-ești fluture alături,
Cu aripi albe, fluture plătînd,
Și te-am făcut lumină-n noaptea mea
Să ard spre tine fiecare gînd.

PUIUL

Cu ciripiri sfioase vii din lan
Unde-ai găsit un cuib și-un pui golaș,
îl porți în palmă,-abia e cât un ban.
Ți-e milă și în iarba crudă-1 lași.
În cuibul cald al mînii tale mici
Mi-e sufletul un pui plătînd și mic.
Șoim de va crește,-o să-ți aducă-aici
Din lanurile cerului un spic.

MACUL

Din spice cu țepi lungi, cum au aricii,
Ți-am pus pe frunte, ca la pension
Cunună, și din rochia rîndunicii
Peste mijloc ți-am împletit cordon, —
Și cîud am căutat să-ți prind în plete
Un mac rotund, în soare legănat,
Din care rouă să sorbim cu sete
Mai roș ca gura-ți, altul n-am aflat.

FURTUNĂ

Furttmă-n câmp. Și tu-mi dai mina mică.
Ți-e teamă și te ghemui Ungă mine
Sfloasă ca un pui de rîndunică,
Și ploaia, răpăind grăbită, vine.
Ți-e parul ud și fața toată udă,
Alergi cu mîna caldă-n mîna mea.
Miroase câmpu-a gnu și-a iarbă crudă
Și tremuri și ești albă ca o stea.

f
-t:

ÎNNOPTARE

Amurgul risipește zvon de clopot
Și clatină grădinilor foi sfinte,
Se schimbă vorba noastră-n tainic șopot
Și tu, strângându-mi mâinile, cuminte,
Mi-arăți cum seara, —pasăre măiastră,
Bătîndu-și aripile moi pe-aproape,
îndeamnă ziua naltă și albastră
în crîngurile negre să se-ngroape.

SEARĂ

Aseară-am stat sub mărul nostru, bun,
Cu mere, ca obrazul tău, domnești.
Cît aş fi vrut și n-am cercat să-ți spun
Că-n gîndurile mele, floare, crești.
Ne-am ridicat deodată amîndoi
Și-am părăsit livada împreună
Cu buzele-nghețate; peste noi
Curgea molatic un pîrîu de lună.

ARBOR

Cînd mîna ta pe frunteajmea e floare
Și-nfrîgurat cealaltă mînă-ți caut
Mi-e sufletul ca lanul copt, în soare
Șl cugetul ca apa unui flaut, —
Dar cînd departe pașii tăi îmi sînt
Și sînul cu miros de busuioc.
Mă simt un arbor frînt către pămînt
încins în roșii vîlvătăi de foc.

FÎNTÎNĂ

Tu nu te apleca deasupra mea
Ca peste-o gură largă de fîntînă
Să n-auzi cum în fundul sclipitor
Izvoarele chemîndu-te, se-ngîna.
S-ar prea putea să vrei să guști răcoarea
Fîntînii fără cumpeni și găleată
Și te-ai zvîrli adîncului din care
Nu te-ar mai scoate nimeni niciodată.

DIMINEAȚĂ

**Pe uliți dau năvală zorii albi,
Colibele deschid ferestre mici,
Adună drumul luncii boi codalbi,
Și strășinile-alungă rîndunici
Din lanuri soarele o să răsară
Răcoarea s-o culeagă de pe foi,
Și numai roua gîndului amară
O va lăsa să lăcrimeze-n noi.**

SOARE

**Copiii satului se scaldă-n rîu
Și goi se-ntind cu soarele pe prund.
Adie vînt cu miros crud de grîu
Și-n stuhărișuri boi de var s-ascund.
Pe crengi, cu roadele, dă vara-n pîrg,
Prisaca veche zumzăie albine
Și eu îmi freamăt către cer cu sîrg
Livezile cu roade mari din mine.**

ÎNDELETNICIRE

Cu slove mici scrisoarea ta mă-ntreabă
De ce nu mai îți scriu, ce gânduri port.
De la un timp sînt năpădit de treabă:
Cerc spinii gândurilor să-i amort
Și mă frămînt, mă zbucium, fără preget,
Să uit, că luminat de lună nouă
Ți-am sărutat sideful unui deget.
Și ochii mari, îmbrobodiți în rouă.

PÎCLĂ

Mi-s ochii stinși și gura mi-e amară,
Mi-ard mînile de dorul altor mîni.
Își plînge codrul foile de ceară,
Nu se mai uită nici o stea-n fîntîni.
Văzduhul plumburiu s-a pogorît
Și se tîrăște, pîclă, pe ogoare.
Cu vîntul, sălcii, fără sălbi la gît,
Gem frînte peste ape stătătoare...

Scrisori din câmp

SCRISOARE DIN CÎMP

Pe-aicea soarele mă află treaz,
Strîns în chimir > proptit într-un baltag,
Și cînd lumina-mi joacă pe obraz
îmi murmur gîndu-n fluier vechi, de fag.

Sînt^limpede și liber, cum e vîntul.
Pe unde vreau îmi pot croi cărare*
M-a înfrățit viața cu pămîntul,
Cu cerul nalt, belșugul cald de soare.

Și lăinicesc prin ierburi verzi, din zori,
Cu șerpi, cu prepelițe, cu șopîrle,
Leg mieilor, lîngă cornițe, flori,
Și turma albă mi-o adăp în gîrle.

Și doar atunci îmi aciuiez popas,
Cînd păsări cad în cuiburi pe aproape
Și-amurgul îngenunche, fără glas,
Și-și pleacă chipul galben peste ape.

IUBIRE NOUĂ

îmi cresc pe umeri aripi de cocor.
Plaiuri și codrii-mi freamătă sub frunte,
Mi-e cugetul pîrîu sprintar de munte
Și graiul fluier de argint sonor.

Cărările pe care pașii-mi pleacă
Merg albe prin livezi și primăveri,
Naintea mea-nfloresc salcîmi și meri,
Izvoare izbucnesc din piatră seacă.

Albine vin de la uleie lin
Văzduhul clar cu zumzet să mi-1 coasă
Și florile cu pleoape de mătăasă
Mi-mbîe setea cu potirul plin.

Și eu în inimă, ca-ntr-un ulcior,
Prin soarele ce-n aur mă îngroapă
Port roua ce vrăjește și adapă,
Hulubii. îmbătați de slăvi și zbor.

MĂ VREAU ÎN MUNȚI

| Din cîmpu-acesta simplu pe care-l ar cu boii
Dacă mă sui pe măguri cînd e văzduhul pur
I Văd zugrăviți pe zare, cu fruntea-n nouri, munții...

Mă vreau atunci în munți c-o turmă de mioare
S-o pasc prin pajiști pline de iarbă și de soare.
Prin smeuriște ursul să-1 junghiî în grumaz,
Cu praștia să fulger ierunca printre brazi
Iar seara cînd din flăcări o floare de lumină
Va filfii spre ceruri mireasmă de rășină,
Spre culmea cea mai naltă, cu pași de căprioară
Să urc semeț ca omul dintîi, odinioară.

DAC-AI VENI...

Dac-ai veni, hulubii-n zbor rotat
Ar împleți cunună peste casă
Și soarele lângă poteci culcat
Ți-ar săruta pantofii de mătăasă.

Prisaca ar trimite o albină
Ca să-ți aducă miere în ulcior
Și merii rezemați într-un picior
Te-ar îmbia cu freamăte-n grădină.

Și eu ți-aș cere mîna cu brățară
Și te-aș ruga să-ți porți cu mine pașii
Pe unde fluiera de zor cosașii
în ochi cu ziuă blîndă și sprintară.

Am rătăci pe cîmpurile ude
Să vezi cum se desfoaie dimineata
Și-am asculta cum colcăie viața
în ierburile proaspete și crude.

Ar crește galben soarele din grîu
Și apele s-ar arginta în zare,
Tu ai cule'ge-n ochi priveliști clare
Și te-ai scălda-n lumină ca-ntr-trn rîu.

La un răzor te-ai frînge de mijloc
Și de pe-un rug ghimpos ai rupe-o mură,
De pe-un măceș sălbatic o răsură
Și-aî agăța-o-n plete, ca la joc.

Un smoc de spice-ai treera în palmă
Să afli de e bobul copt și plin
Și-un greier negru și-o lăcustă, lin,
Ar năvăli în sînul tău de-a valma.

Pe lunci am întîlni cirezi de boi
Și bivoli goi cu șoldurile strîmbe
Și-amiaza le-ar zvîrli, pe spate trîmbe
De vîlvătăi, ca niște șaluri moi.

Și-aceleași drumuri ne-ar aduce-ntoarse
Lîngă căsuța albă, cu livadă,
Și ne-am lăsa făpturile să cadă
De dor și trudă,-n umbră deasă, arse.

Iar cînd amurgul ar suna tălăngi
Noi am zîmbi c-a mai trecut o zi.
Și luna floare albă-ar înflori
Prin marile-ntunericului crăngi...

CUM FETELE DESCULȚE.

Cum fetele desculțe culeg în coșnicioare
Gheorghinele din braniști și zmeura din codrii
Pe unde urși roșcați și-au înjghebat bîrloage, —
Eu, harnic, am cules din cîmpu-acesta soare
Sa am ce-ți duce-n dar în târgul tău de piatră
Cînd șerpîi s-or ascunde să doarma-n văgăuni,
Cînd strînsă în butoaie podgoria va geme,
Cînd ploile vor curge belșug peste ogoare...

DE ȚI-AI PURTA FĂPTURA...

De ți-ai purta făptura prin satul meu sărac
Și-ai înflori-n amiază cu nuferii pe lac,
De te-ai culca cu seara pe maldăre de flori,
Cu prepeliți pestrițe de te-ai trezi în zori
Și-ai număra țăranii ce trec spre lunci la coasă
Cu tălpile desculțe prin iarba de mățasă,
De-ai lainici prin soare cu drumul și cu vîntul
Eu mi-aș iubi în tine iubirea și pămîntul;
Și cînd te-ai reîntoarce — rod pîrguit de vară —
Din câmpul meu cu măguri, vioaie și sprintară,
în tîrgul mohorît, cu uliți de asfalt,
Ți-aș săruta pe ochi văzduhul meu înalt,
Surîsul unui mac, rotund, pe gura-m rouă,
Pe brațe,-argintul lunii, cînd se-ncovoaie nouă,
Și chiar copilăria-mi cu zbor de berze lin
Pe trupul tău: mînunchi de grîu cu spicul plin.

CEARCĂN VIORIU

Cearcăn vioriu în jurul lunii
Prevestește chiot de furtună.
Tind spre cer ghirlande albe prunii
Seara pune satului cunună.

Clopotului care-mi sună-n piept
Ce nebun îi zguduie frînghia?
Bate inima pripit, aștept,
Și-mi sfărîm în pleoape bucuria.

Lanuri ualte-n mine simt crescînd,
Gînduri multe, stele ciipîtoare.
De ți-aș scrie-acuma o scrisoare
Trist aș fi în fiecare rînd.

DUMINECĂ

Doar pe cer sînt doi, trei uli de pradă.
Am plecat alături amîndoi
Să găsim pe cîmpuri azăvada
Dorurilor mugurite-n noi.

Drumurile se ascund și fug
Să ajungă zarea, ușurele.
Tu-mi vorbești de drumurile mele
Și mă arde vorba ta pe fug.

Bănuî că mi-e chipul întristat,
Tremuri în lumina gene lungi
Apoi taci și cerci cu mînile s-alungi
Soarele bogat ce ne-a-mbrăcat.

Rupi un fir de grîu neînflorit,
Răsucești inele degetelor moi,
Umbre mari s-au zămislit în noi
Și-aripi de răcoare-au filfiit.

Soarele a prins să ne dezbrace
Singur de lumina dăruita
Dar în gînduri ne-a rămas pitită
Luminița care nu dă pace.

Și cîud clopotul ne cheamă-n tîrg,
Noi purtăm priu crengi de înserare
Sufletele noastre tinere și-amare
Ca o roadă abia dată-n pîrg.

AMURG

Uite, cu zbetig și muget, vin boii din ceaire.
Pe sus, ca umbre șui, trec șoimii, în plutire,
Din țarcuri fură miei și-i urcă-n cer vulturii,
Chindia-ncet se stinge în creștetul pădurii
Și-amurgul piere simplu c-un pîlc de pitulici.
De pretutindeni curge mireasmă de aglici.
Pe lîngă drumuri largi se scaldă-n neguri plopilor,
Răzoarele ascund, în cuiburi calde, dropii.
Cu cîmp în straie trec țărani cu chipul brun,
îi cheamă către case un clopot, în cătun.
Ne odihnim alături, pe maldăre de fîn,
Pamîntul bun ne strînge, și cerul, lîngă sîn.

AMURGUL PIERE-N TRESTII

Amurgul piere-n trestii cu șerpi vărgați de balta
Și seara, ca o floare cernită, se învoaltă.
Hulub fricos, în mîni, tot sufletu-ți tresaltă.

îngenunchiază cumpeni și murmură tălăngi,
Vin păsări mari și negre și se pitesc prin crăngi
Și stelele-mpung cerul cu-argint în vîrf de spăngi.

Miroase-a grîu, a oi, a cimbru și-a trifoi,
Se roagă în ocoale, cu muget pașnic, boi,
Și umbre mari și teci se strîng pe lîngă noi.

ȚARĂ

Te-aștepta căsuța în lumină
Să-i aduci în dar un fir de glas>
Drumul ca să-ți șerpuie sub pas
Și hamacul ca să-ți dea hodină.

Ai venit din târgul tău să vezi
Cum cad seara stelele-n fântîni.
Dar acum cînd umbli prin livezi
Pomii îți aruncă roade-n mînî.

De ne poartă calea printre grîne.
Spice ți se prind de poala rochii
Și cîmpia la picioare, ca un cîne,
Ți se culcă s-o mîngîi cu ochii.

Viile se-ațin lîngă cărare
Și te-mbie cu ciorchini de coarnă
Și cișmeaua gureșă-ți răstoarnă
Șîpot clar în palme și răcoare.

Herghelii sălbatic-n boaz
Ni se-nchină ca și boii jugărî,
Greieruși în straie de călugări
Și brotaci pe margini verzi de iaz.

Toate, toate sînt ca la-nceput
Pe aici, și-s numai pentru noi.
Chiar și soarele ce ne-a-nvăscut
În lumină, ca să nu fim goi.

PE DEALURILE ROȘII

Pe dealurile roșii podgoriile ard.
Zorelele cu rouă în pleoape rîd pe gard.
Văzduhul dimineța e limpede și rece.
Nimic nu s-a schimbat și rîul încă trece
Cu ape străvezii să cînte-n roata morii.
Dar undeva, sub zare, în pilcuri negre, norii
S-au adunat, — și cerul pe unde porumbei
Cu aripile albe adună funigei
Îl vor surpa curînd, întunecați și răi.
De-aceea murmurîud îți spun: în ochii tăi
Culege, azi, lumina din mine și din soare.
Cad stelele în noapte, se prăbușesc frunzare.
Mi-e teama, vreau tristețea să n-afle unde sînt.
Ca pe-o sămîntă-n toamnă ascunde-mă-n pămînt.

TOAMNĂ

Lăsînd potecii pașii să nî-i fure
Azi am pornit pe cîmpuri amîndoi.
Cădeau ca o beteală peste noi
Albi funigei toamnei sure.

Ca-n niște amfore de aur mici
Ne revărsa în preajmă soarele
Lumina-n care florile pitici
Si-au răsturnat de vînt ulcioarele.

Și ne-am oprit la o răspînte-n drum.
Un spic se scutura pentru jivine,
Văzduhul clar da florilor albine
Și fluturilor miere și parfum. '

Un pom sălbatic mai păstra în soare
Roadă răscoptă pentru viermi și ciori
Și într-o leasă sivă doi cocori .
Își învățau puiendrii cum să zboare.

Podgoria pe dealul sîngeriu
își dăruia ciorchinii ei de aur
Și rîu-ncovoiat pe lîngă plaur
își arunca în vîrși argintul viu.

Livezile de pruni bătrîni și nuci
își scuturau belșugu-n coșnicioare.
Dau gureșe-nsetaților răcoare
Fîntîinile străvechi pe la răscruci.

C-un șarpe-n plisc se cobora spre cuib,
Din cer, o barză, pentru puiul ei
Și un copil zvîrlea cu pumnul buîb
Grăunțe unui pîlc de porumbei.

Și pretutindeni unde ne-am întors
Am întîlnit aceeași dăruire
Și, bucurați că din aceleași fire
Cu slăvi și țarini cin'ne-a tors, ne-a tors,

Mînile noastre-au început să-și dea
Mireasmă, struguri, cîntece și flori,
Cum cerul apelor dă stea cu stea,
Cum mierla cîntă codrului în zori.

MĂ PIERD PE PLAURI VECHI

Mă pierd pe plaiuri vechi de basm și de arama,
Podgoria mă-mbie cu chiote la cramă,
în linuri tălpi desculțe se-ngroapă pîn'la pulpe.
Ca frunza, roșcovana, din vițe iese-o vulpe
Chefnind — și după ea fug puii dolofani.
O ia la ochi pîndarul și-o dă în bolovani.
Pe blana-i înfloresc deodată maci de sînge.
Amurgul se prăvale în zări, un clopot plînge,
Și vîntul bate lîn cu miros copt de struguri.

Pe drumurile*toamnei se leagănă în juguri
Boi blînzi cu truda-n trupuri și cu văzduhu-n
coarne.,.

Și ziua — ziua de-astăzl — nîcîcînd
n-o să se-ntoarne.

CERUL E VÎNÂT

Cerul e vînat, cîmpul'gol și sur.
Vîntul uscat miroase a mour,
Cirezile bălțate bat tălăngi,
Fac coronite funigiei-n crăngi,
În șiruri trec cocorii gîngurind,
Plopii ca niște ruguri se aprind
Să lumineze toamnei care moare
În vie sub sfărîmături de soare.
Eu nu mai am nici gînd, nici dor; trăiesc
Numai fiindcă vinele zvîcnesc
Ori poate pentru că din b<^ta rea
Nu s-a putut desprinde steaua mea.

COPILUL

Zvîrlit-am și coiful și zaua de fier
Și lancea am frînt-o, izbind-o de-un trunchi
Iar murgul, departe, la margini de cer,
Cu spume-n zăbale rămase-n genunchi.

Pătrund în pădurea cu freamăte moi
Și caut copilul cu tălpile goale
Pe crengi legănate, spre cuiburi, în foi,
Dînd mierlei din cuibul de aur ocoale.

Și umblu să-1 văd pe margini de rîu,
Plecat peste unde cu undiță-n mîna.
Și-alerg să-1 găsesc cu fluier la brîu
Și turmă bălană la jghiab de fîntînă.

Copilu-a pierit bătut de osîndă!...
Tăcut mă strecor, m-ascund în frunzișuri,
Tresar și aștept și tremur la pînda
Să-1 prind despîcînd, sprintar, luminișuri.

Și pîcla deodată mă prejmuie rea.
Cad stelele stinse de truda vegherii,
în mine s-aprinde lovită o stea
Și murgul nechează la marginea serii.

VIATA

Aud într-una chiote de hoarde,
Și tropot greu de cai nepotcoviți,
Și plîns sfișietor de robi izbiți,
Cu bice lungi de flăcări și cu joarde.

Măceluri crîncene, măceluri crude
Se făptuiesc pe undeva pe-aproape.
Am stropi de sînge risipiți pe pleoape
Și minile de sînge cald mi-s ude.

Și eu sînt fără za, n-am coif pe plete.
De laurii izbînzii nu mi-e sete,
Nu-s dornic de omor, de jaf, de pradă.

Blestemul vechi mă îmbrîncește-n luptă
Spre cîmpul alb de oasele-n grămadă
Cu scutul ciuruit, cu lancea ruptă...

ALBE
1937

PENTRU ÎNCEPUTUL CÂNTECELOR

**Din vîrfurile degetelor, din călcîie,
Din creștet, din coapse, din genunchi,
Rupe-te aprinsă melodie.
Ieși cîntec din măduvă de trunchi.**

**Din clocotul frunții, din miezul inimii.
Din oase, din sînge, din piele,
Desprindeți-vă, cîntece ale lumii.
Ale pămîntului, ale norilor, ale mele...**

Hacari

ÎNTOARCERE

**Mă întorc de lângă luceferii uitați,
De lângă zăpezile veșnice,
De lângă vulturii împărați,
De lângă piscurile sfeșnice.**

**Mă întorc de lângă luminile vii,
De lângă piatra aspră și dură,
De lângă izvoarele aurii,
Cu semnul rotund al morții pe gură.**

SUN CĂTRE NORD..

Numele tău, simplu, ca al Maicii Domnului,
Mă înfășură cald, ca un șal.
Zac uitat la porțile somnului
Cu ochii spre celălalt mal.

Pașii cenușii, ca pașii zorilor,
Pe unde or fi? Nu-i mai aud.
Cu inima, clopot al florilor.
Sun către nord, sun către sud...

FLACĂRA ALBĂ

Viscolul arde ca sângele.
Arde ca mâinile tale mici.
Odată creșteau ierburi pe-aici
Verzi, și cu flori cum e sângele.

-/.ii/!?'

Viscolul arde ca flacăra.
Arde ca părul tău de mărgean,
Nu mai știu, sînt o mie de ani ori un an
De cînd totul era flacăra, flacăra...

DAR

Norii au pogorît pe pămînt
Şi umblă cu oamenii, printre case.
Aveai umeri rotunzi. Unde sînt?
Iată, zăpezile vin maiestoase.

Oraşul e alb şi tăcut,
Copacii cresc basme şi fast,
Iarna mi-aduce genunchi luminoşi
în dar, şi pîntecu-i cast...

ALBUM

Albumul e vechi. Fiecare pagină
Are alt trup, alt surîs.
Trupuri şi surîsuri de piatră. Fereastra
Păstrează o singură imagine.

Am strîns atîtea mîini, atîtea minuni,
Una singură şi-a lăsat tiparul
Pe mîinile mele, în acest album.
Pe orele mele nearătate.

CALM

Pe străzi de vată, cu tălpi de vată,
Caut un țipăt, o zvîcnire,
E calm, ca după sfîrșitul lumii,
Ca după o ultimă limpezire.

Iarnă, de ce ți-ai mînat viscoarele?
Cum de ți-ai risipit haitele?
Fiara bălană își mușcă inima
Și nu i se aud vaitele.

AMINTIRE

Luna cu cerc roșu, cireșii
Copleșiți în fum alb —și noi doi.
Seara cu cirezi se-ntorcea
De la țărnul apusului roșu.

Luna cu cerc roșu, — și tu
Cu fața ca marginea lunii.
Copleșiți în fum alb dorm cireșii,
Copleșiți dorin numai cireșii.

MOARTE

**Nu știu ce este dincolo de mâini,
Dincolo de tălpi și ferestre.
Luminări, luminări ard pretutindeni,
Înalte și fumurii luminări.**

**Nu știu ce este dincolo de dinți,
Dincolo de sânge și chiot.
Ce rece era gura ta — fagur!
Clopote mari vin dinspre poartă.**

ORĂ

**Cadranul e fără semne. Zborul mare
Nu-1 mai măsoară nici o așteptare.
Lîngă tine aerul beat
S-a oprit și a îngenuncheat.**

**Cadranul e fără semne. Anul
Și-a părăsit cuibul și lanul,
Dar tîmplele bat și se clatină
Reci, ca șerpilor de platină.**

SOMN

Departe, departe, în munții de piatră,
Urșii dorm în bîrloage tăcute,
Urșii dorm și în somn năzăresc
Primăveri cu-nfioriri în tumult.

Departe, în munți somnoroși, a-mpietrit,
Un genunchi, un obraz, un călcîi.
Urșii dorm în bîrloage și-n somn
Năzăresc primăveri amețite.

PLIMBARE

Mantia cade, urechile zvîcnesc,
Ciutele n-ar fi mai sfioase.
Munții sînt albi. Odăjdiile
De-a poleit soarele vînat.

Caii tropotă moale. Sania
Lunecă lin, cometă desprinsă.
Brazii stau mîndri și drepți. Tu le-arunci
Clinchet și rodii din țările calde.

DIMINEAȚĂ

**Lumina neclară. Spre fluviu
Merg zorii să-și scuture miezul,
Cu coșuri de piatră pe umeri
Trec muncitori către fabrici.**

**Măgelele-n somn abia-ți sună.
Pantofii dorm goi lângă ușă.
Trec muncitorii spre fabrici, pietroși.
Și scuipă în fluviu cenușă.**

NOU

**Azi totul e proaspăt. Tristețea
Mă doare mai puțin ca-n alt cea».
Peisajul alb tremură
Ca o mână atinsă în somn.**

**Dar eu mohorăsc peisajul,
Pământul cu flăcări îl junghii.
Da, totul e nou, dar degetele
Au rămas lângă vechile unghii.**

MUNTE

Gemătul iernii e suplu și alb
 Lîngă urechile casei mărunte.
 Muntele lunecă alb și-mi întinde
 Brațe vînjoase spre vîrfuri.

îndemnul mă suie cu stele,
 La tîmple, la umeri, la glezne,
 în urmă rămîne gemătul iernii
 Și urechile iernii, urechile roșii.

LUMINĂ

Se schimbă lumina și norul,
 Munții rămîn mereu rezemați
 De zările mereu altele,
 De brazii mereu tineri și nați.

Se schimbă lumina și norul,
 Dar candela pîlpîie la fel,
 Candela viorie dintre zăpezi,
 Candela întîilor cîntece albe.

PLOAIE

încep ploile, încep înverzirile,
încep cîntecele cu alt sunet,
Tot ce-a fost șoaptă se preface
în tunet, în tunet.

Ploaie de primăvară, pătrunde-mă,
Sparge-mă ca pe o brazdă,
Fă-mă fecundității tale lăcaș,
Fă-mă buciului tău gazdă, gazdă.

CE ARC ORI CE LANCE

Miriștile latră, copoii
Bat tufele uscate de măceși,
Toamna aruncă fum și alice
Spre dropii și iepuri ciuliți.

Sînge în linul podgoriei, — sînge
în crînguri, în braniști, pe miriști.
Toamnă, ce arc ori ce lance
îți va ucide pofta de veșted?

Fuga lebedelor

DOUĂ

**Două mâini ai tu, da, numai două.
Și doi genunchi, da, numai doi,
Două călcîie ai, da, numai două,
Și sîni numai doi, numai doi.**

**Două urechi ai, da, mimat două,
Și două sprîncene lungi, prelungi, urîte,
Doi umeri, da, și șolduri numai două,
Dar gemete, dar scrișnete, dar chiote, cîte.**

VEZI-MĂ

**Cîndstrîng pumnii spre slăvi vezi-mă,
Cînd îmi strig fericirea auzi-mă.
Vezi-mă cînd îți cad în genunchi,
Auzi-mă, auzi-mă cînd te sudui.**

**Cînd te lovesc cu picioarele simte-mă,
Cînd te rog umilit, crede-mă.
Vezi-mă cînd îți sfarm stelele,
Auzi-mă, auzi-mă cînd îți surp temeliile.**

NUMAI, MÎINȚI?

**Aș fi cîntat numai zăpezile.,
Numai sălciile, numai mîiiiile,
Numai obrazul lung și codat
Al șesurilor, al munților.**

**Dar amintirea mi-e plina de chipuri,
Din viața asta și din alte vieți,
Ochii, fîntîni în cari-au căzut
Zări și păduri, oameni și lișiți ...**

VIOARĂ UITATĂ

**Ți-am vorbit de-o vioară uitată,
Undeva, într-un cadru romantic.
Ți-am vorbit de-o vioară tăcută
într-o seară cu ceață albastră.**

**Zidurile nalte și rupte
Poartă încă vorbele mele
Dintr-o parte în alta prin casă,
Mingi fără rost, vechi și cîrpite.**

ÎȚI DAU...

**îți dau freamătul meu negru și
Fruntea crestată de săbii,
Sîmburul morții, ce-1 port
în măduvă, de la-nceput.**

**îți dau codrii albaștri, și-ți dau
Miezul munților aprigi și zvelți,
Munții voinici și pietroși
Din asprul și negrul meu trup.**

FUGA LEBEDELOR

Pământul cîntă-n pașii noștri proaspeți,
Tremură în văzduh învierea,
Mîinile ți s-au făcut mai mici, mai înguste
Și unghiile mai viorii.

Cu steme voievodale pe frunte
Melcii suie în crengile livezii.
S-au furișat spre munți, spre munte.
Lebedele zăpezii.

FOCUL DIN SÎNGE

De unde a început cîntecul?
De unde s-a ridicat întîi zarea?
Nimeni nu cunoaște marginea peisajului,
Nimeni nu sărută buzele soarelui.

De unde a izvorît sîngele?
Focul din sînge de unde a venit?
Cine ne-a înnebunit cu foc sîngele?
Cine a înnebunit cu sînge focul și 1-a hrănit?

AMAR

Amarul din coaja nucilor crude,
Amarul din rodul pământului vechi
Aleargă prin sîngele meu
Ca un blestem puternic, din bătrîni.

Amarul din seva cucutei înalte,
Amarul din apele mărilor verzi
Aleargă prin sîngele meu, prin ochii
Pe care-i plimb, verzi, peste lume.

RĂDĂCINI

Cireşii-şi zumzăie-nflorirea nouă,
Un mînz îşi sună clopoţelul sprinten,
O gîză bucurată taie-n două
Iarba împiedicată-n pinten.

Acum, pe şesu-n straie de lumini,
De ne-am opri să smulgem o brînduşă,
Ca troscotul în roua jucăuşă
Am prinde-n lutul reavăn rădăcini.

MOTIVE

O seara sura-și risipea cenușa
Sub cerul vast cu limpezimi de iaz
Cînd mîna ta și-a despuiat mînușa
Și pasăre a fost lîngă obraz.

Apoi în iazul cu-adîncimi de cer
Copacii s-au plecat și au căzut.
Hulubii droaie vin de-atunci și pier
Iar buciumul străbun stă mut.

CU PÎINE ȘI CU VIN

|;Nu te-am cusut icoană pe zare, în argint,
pCu ochii depărtării albastre să te-aînt,
INici nu te-am îmbrăcat în pietre ca safirul
Și nu ți-am prins în plete, podoabă, trandafirul,-

| C i mîna mea, naivă, te-a zugrăvit pe-o frunză
I Sa poată mai aproape de suflet sa te-ascunză,
Și-n inima ce cînta, clopot prelung de hram,
••Cu pîine și cu vin, desculță, să te am.

VEDENIE

În munți stîncoși, sălbatici, mi-ai fost alături ciută
Și veveriță-ai fost; acolo, cu vulturul
Am măsurat adîncul, am încercat azurul
Și-am dibuit poteca de urși în stei bătută.

Dar astăzi în orașul de piatră și de fum
Ești numai umbra sivă ce-mi cade peste frunte,
Și-mi poartă amintirea cu inima prin munte,
Prin stoguri roșcovane de ierburi și ozum.

PENTRU O MOARTĂ

Și dacă vreodată va fi să mai reviu
Pe cîmpul sur pe unde ai fost izvorul viu
Care adapă boii bătuți de bici și iezii,
Cînd stelele cresc ciucur pe crengile livezii,

N-am să-ți mai caut urma prin ierburile nalte
Pe unde știu, sub lună, lungi, iepurii să salte
Fugind, ca niște umbre din celălalt tărîm,—
Ci în mireasma crudă a florii de salcîm.

CEASUL TRECUT

Trecutul ceas al nostru a fost cu-albastre stele,
Cu umbre de matasă, cu zbor de rîndunele, '
Cu flăcări fulgerate în trupuri și în gînd, '
Cu ciute-n luminișuri de brazi adulmecînd

Mireasma frunzei crude, — cu zumzete de stupi,
Apoi c-o haită neagră, sălbatică, de lupi
Ce-au sugrumat în neguri, pe-o pajiște, miori,
Și două mini ce-au plîns în alte mîini, surori...

PASĂRE ALBĂ

B
B
B
B

N u m a i z b u r a ' P a s â r e a l b ă '

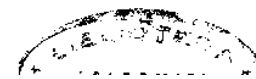
N u m a i c î n t a > P a s â r e a l b ă *

Cuibul tău cald în palma mea

S ~ a t o P i t ; c a u n b u l ș â r d e n e a "

Pasăre albă, lasă-ți aripa,
Pasăre albă, macină-ți clipa.
Cu palmele mele, cuibul tău
S-a prăvălit peste muntele rău.

Образ де лунă

LUNĂ

**Mi-e inima lună, inima
Și mâinile întinse în gol.
Copacii înalți vin și se pleacă
Spre inima lor, spre inima lunii.**

**Mi-e pasul de lună, pasul
Pe care-1 îndrept pe drumul știut,
Spre țărmul știut, spre țărmul
Pe care pasc lunare herghelii.**

VINO CU FULGERE

Vino cu'fulgere și cu furtuni.
Cu norii plini, cu norii buni,
Urșii mei dorm în văgăuni
Cu fulgere, cu ploi, cu furtuni.

Luceferii mei au ars și s-au stins,
Nici o fărîmă nu m-a atins,
Nici o fărîmă nu m-a aprins.
Din luceferii mei, din luceferii lumii.

FUMURIE

Trece o vedenie fumurie
Prin amurgurile mele rotate.
Trece o vedenie mlădioasă
Prin orele mele fumurii.

O vedenie fumurie și naltă
Prin fumuriul amurgurilor mele,
Prin zorile mele pufoase
Trece cu tălpile goale și reci.

J A L E

în vasul ciudat femeia din casă
A sădit o floare de seră
Firavă și fără culoare
Ca obrazii copiilor triști.

Fără culoare precisă, firav,
Trecutul mă bate pe umăr.'
Din vasul ciudat buzele cui
Firave vin cu chemări din trecut?

STRUGURI

Soarele a căzut în panere,
Albastru, violet, auriu,
Soarele dealurilor mele,
Soarele dulce pe care îl știu.

Strugurii mei, luminile mele,
Mor în panerele lumii.
Soarele din viile acestea mustoase
Ale pământului larg...

JURNAL

Ce să mai scriu pe foile acestui jurnal?
Numele tău l-am uitat, l-am uitat.
Cuvintele vin sonore ca izvoarele.
Imaginile trec albastre ca amurgurile.

Ce să mai scriu pentru tine, pentru mine, pentru
noi?

Gîndul e greu ca o piatră din munte,
Mîna e grea ca o vită căzută,
Ochii sînt grei și triști ca obloanele vechi.

BUCOLICĂ

Trist am plecat prin munți fără hotare
Ca să-mi sfișie trupul gadini rele.
Zori mari veneau cu stingere de stele.
Văzduhul mirosea a iarba mare.

Și-am mers cu pași cu aripi la picior
Dar urșii dolofani dormeau pe brînci
Și de-i loveam cu bolovani și stînci
Cădeau tot mai adînc în somnul lor.

ÎN CODRUL CRUD

În codrul crud am omorât o mierlă
Ce fluiera pe-o creangă-n vîrf cu rouă
Și-am sugrumat cu mîiuile-amîndouă
Un pui căzut din cuib, cu ochi de perlă.

Fîntînile le-am potmolit, — apoi
Cărarile le-am împînzit cu spini
Și-abia atunci au licărit lumini
Pe cerul de-ntuneric dintre noi.

OBRAZ DE LUNĂ

Îți mîngîi obrazul de lună,
Obrazul de lună,
Feriga părului, fildeșul trupului,
Feriga părului.

Visele tale prin mine le treci
Negre și reci...
Stîncile tale de var și mărgean
În rîine le clatini ca-ntr-un ocean.

CĂLĂTORIE

Vom trece simplu dintr-o stea în alta
Cînd steaua noastră va îngheța.
Cînd inima se întunecă, inima
Nu caută lumina în alta?

Soarele îl vom schimba cu altul
Cînd miezul lui va deveni rece.
Cînd ni se năruie înaltul
Spre alte priveliști pasul nu trece?

GEMENE

**Carnea e oaselor geamănă,
Oasele, sîngehii gemene.
Moarte, cine îți seamănă,
Cine mai poate să-ți semene?**

**Poate ești cîmp înflorit,
Poate ești hrubă de sare,
în care, ca un stîlp înlemnit.
Stă, fără-ntrebări, fiecare.**

LAUDĂ

Călătoresc de cînd mă știu
Mînat fără hodină
De un luceafăr vioriu,
De vioria lui lumină.

Prin stebtele de stele noi
Abia mă mai strecor
Și-s plin de pîne proaspătă și de oloi
De cîmp, ca un ulcior.

ORBI

Casa aceasta e oarbă,
Copacul de colo e orb,
E orb trecătorul și oarbă
E luna, în cercul ei orb.

Inima, o cîrțiță oarbă
în clocotul trupului orb,
Lumina, lumina e oarbă
Și orbi sînt ochii pămîntului orb.]

PROPUNERE

**Cîine care mereu mă muști, mă mîi,
N-ai vrea tu-n codrul negru să rămîi
Și să alungi cu colții tăi sălcii
O fiară prin sălbăticii?**

**Fața de aur mi-o spăl
Și stupul cu sînge și zumzet îl sparg.
Cu-o luntre îngustă, pe ape de smoală,
Apuc spre alt larg.**

CONDURII RECI AI LUNII

**Cu pasărea, cu iarba vie
Mă porți din veșnicie-n veșnicie,
Prin nopți de smalt și pe sub bolți de in
Mă cbemi pe urma ta să vin.**

**îți spun: pentru cînd vei pofti la trîntă
Sa te apuci cu vijelia mea
Am încălțat condurii reci ai lunii
Și-n praștie mi-am pus o stea.**

NĂLUCĂ

Nu mai am sînge; sînt ca o nălucă
 Ce umblă peste cîmpuri sumbre, vie.
 Nici umbra crudă nu mă mai îmbie,
 Nici drumul talpa nu mi-o mai usucă.

Fluieră sturzu-n codri și n-aud,
 Fulgeră-n plopii nopții și nu văd,
 Mă zvîrl în flăcări, nu-mi găsesc prăpăd,
 M-afund în ape repezi, în zadar.

DEGETUL

Văzduhul proaspăt e sonor și ud,
 Colinda ta pe nourii o aud.
 Ca-n urma unui vast potop
 Mă salt și vreau sub palme să te-ngrop.

Mi-ai scris cu zboruri frînte zărilor,
 Mi-ai argintat cu zale mările,
 Mi-ai ars cu fulger, pasul, pregetul.
 Nu știu unde să-ți caut degetul...

GOL

Azi am bătut cu talpa în pământ
Și nu mi s-a răspuns nici un cuvânt.
Slăvile le-am lovit c-un stol
Și-au răsunat a gol.

E gol ținutul; pare goală fața
Acestei lumi pe care-o sorb într-una,
Și-mi pare fără sîmbure chiar ora
în care mi se clatină sub frunte luna.

PLOI AMARE

Cînd mi-arde gura rîurile seacă,
Norul atins se clatină și pleacă,
Și-n ceasul meu de foame
Pomii mi-aruncă pietre-n loc de poame.

Auzi? Pînă și gheața lunii
Cînd vreau să-mi răcorească fruntea arsă
Se-mprăstie sub umerii furtunii
Și-n ploi amare se revarsă.

Biblice

JERTFA EUI AVRAAM

Copilul avea părul buclat,
Părul buclat ca al tău,
Și mielul cornițele-ntoarse
Și ochi fumurii.

Cuțitul era roșu și cald
Iar îngerul Vesel de jertfă,
Dar părul buclat, părul, căzuse
Peste cornițele-ntoarse și moarte.

MĂRIA

Te caut Măria, te caut,
în grădinile Ierusalimului pierdut,
în icoanele sparte de ani,
în obrazul ciuntit al lunii.

Te caut Măria, te caut,
Lângă zidurile fără cuvinte,
Lângă copacii muți și pletosi,
Lângă pietrele vechi din Magdala.

NAȘTEREA

Păstorii se-ntorceau în somn pișcați de purici,
îngerii n-au sunat din trâmbițe,
Nu s-au cutremurat înălțimile,
Magii își iubeau pe covoare moi femeile.

Dar vitele în adevăr rumegau paie.
Măria se zbuciuma în chinuri, în sînge,
Și în vreme ce ochii lui Iosif creșteau văpaie,
Pruncul trandafiriu a prins a plînge.

IROD

Pe străzi obosite se agită Irod
Cu vestmîntu-n turtii colorate.
Pe străzi de decembre se agită Irod
în hazul copiilor străzii.

Eu însă îl aud pe Ioan
Cum blestemă, și-i văd pe tipsie
Figura crispată, cu melcî,
în barba zburlită, leșie.

Gravuri vech

LEGENDĂ

Țara bălană era cucerită. Voievodul
își pierduse fruntea în soare.
Calul cu șaua goală colinda
Codri umbroși, ceaire albastre.

Spada căzuse între copaci,
în corn suna vîntul năier.
Brățara Domniței, viorie,
în jurul lunii rotea pe cer.

VOIEVOD UCIS

Femei îngenunchiate și-un cap bărbos pe tavă.
Al lui Ioan Cumplitul? Al lui Mihai Viteazul?
În zare stol de corturi și oameni fără slavă
Adapă cai focoși unde lucește iazul.

Turbane roșii, coifuri și suliți; în țarină
Un leș umflat din care mpește se hrănesc
Dulăi; deasupra, luna, rotundă, ca o mînă,
Înalță-n peisaj alb buzdugan domnesc.

MĂSCĂRICI

Dă zărilor cu tifla; se strîmbă spre stăpîni;
La perne-a renunțat ca să se culce-n glod;
Merindea și-o împarte cu cîini lățoși, hapsîn*,
Și pe golani îi scuipă deși e din norod.

Sparge altare; fură argintul din icoane;
Nu-i pasă de boieri; nici de copaci nu-i pasă,
Dar într-o* seară smeadă l-au prins între cucoane
Slugoi, —și de-atunci l-au alungat din casă.

SCAMATORUL

În dreapta-i stă un vultur, în stînga un hulub,
Cu fiarele odată într-un culcuș a mas,
Cu gadinele-n rîuri s-a întrecut și sub
Palmieri cu fete negre ani tineri a rămas.

Cînd vrei își sună scufa cu clopoței de măr,
Obrazul și-1 vopsește așa cum ți-e pe plac.
Dar plănuie o spelcă în inimă, și-n p&r
O floare ca o lună, căzută roșie-n lac.

CAPRICII

A luat soarele de sus și-1 ține în pahar,—
De la-nceput pămîntul îi geme sub călcîi.
Cu apele lui verzi, cu munții lui de var,
Și cu ogari sălbatici, tărcăți dar cam lălii.

A prins pe zare luna, i-a pus pe chip o mască,
A îmbătat-o și, a aruncat-o-n cer,—
Uitați-va la ea,—e galbenă și cască
Spre noaptea care suie cu negură și fier.

a-

TÎNĂRA

Ce tânără ți-e fruntea și cit de tânăr chipul
 Pe care-1 dăruie străzii și casei tale seara,—
 Ce proaspătă ți-e coapsa și șoldul ce-n nisipul
 Balcicului își lăsă pentru-un sezon povara!

Ce fragedă ți-e soarta și cât de sprinteni anii
 Pe care-i porți și nu vrei să-i dăruie nimănui,—
 Nici mării ce-și păstrează, avară, bolovanii,
 Nici cerului ce-și ține, avar, albastrul lui.

SMINTIT

Cine i-a prins pe umeri aripe nevăzute
 Să năzuie spre ceruri, semeț, să le atingă?
 De-o fi lângă o stea, steaua o să se stingă
 Căci mâinile-i stau proaste și buzele-i stau mute.

Fășii de cer și aur îi cad pe trup drept straie,
 Tălăzuie în ochi oceane de lumină,
 Dar e mîhnit că-1 mușcă de umeri o jivină,
 E trist că-i arde gura, frumoasă, o văpaie.

PARADIS

Erau la fel cu somnii de arămii și goi,
 Și gândurile lor, ca iezii de naive.
 Dar plopilor-și ascundeau privirile sub foi
 Și se-nchideau speriați în ramurile sive.

Erau la fel cu plopilor de agitați și căști.
 Nici șarpele pe Eva și nici Adam n-o vrea,
 Ce vină avea oare? Roșie, pe grumaz,
 Garoafa unei guri, sta plină, ca o stea.

PRIVELIȘTE VECHE

Roibul fără șea, fără frâu,
 Pădurea fără sfârșit,— cerul
 Adânc și boltit peste luceferi; singură,
 Calea Robilor se veghea singură.

Herghelia fără zăbale alerga,
 Tropotul toamnei în urmă suna.
 Singură inima, strugur sub teasc,
 Singură inima, smalt și luceafăr și vreasc.

PĂDURE

Acum cînd umblu singur pe unde-alt'dată-doi,
Aş vrea să-mi fii pădurea cu frunze vîi şi noi
Pe unde-alearga ciute şi-şi au sălaş vultanii,
De unde rupe rîul, spre şesuri, bolovanii,—

Plopul ce-n frămîntare cu salcia se-ntrece,
Izvorul care cîntă, în mîini, cu şipot rece,—
Ori plumbul ce topit în amfore cereşti
Mi-ar arde gîndu-n care drăceşte clocoteşti.

ALUNGAT

L-a alungat cu pietre prin munţi şi peste ape,
L-a biciuit cu grindini şi fulgere-n văzduh,
Şi chiotele lui pe limbă să nu-i scape
L-a-nnăbuşit în zale de cînepă şi stuh.

Dar azi cînd primăvara îi creşte ramuri crude,
Azi cînd se-nalţă-n soare cu crengile-nflorite,
îşi lasă către suflet urechea şi aude
Cum muge amintirea în urmă, cîrd de vite.

PLECARE

A doborât un codru, l-a grămădit pe vatră
Și l-a aprins în noapte s-ajungă pînă sus;
Cresc flăcările roșii dînd semn, zăvozii latră
Și tîmplele se pleacă pe urma celui dus.

O haită urlă; corbii se zvîrcolesc în vînt.
Chiot și groază; cîmpul răsună ca o goarnă.
Fug șerpii și se-ascund în scorburi, sub pămînt,
Dar sufletul, uituc, tot nu se mai întoarnă.

Tu, în cetatea gravă, de vei primi o veste,
i Să nu-ți mîhnești obrazul, nici semn să-ți pui la prag;
jp Voi luneca din viață tăcut, ca-ntr-o poveste,
Purtînd sleit pe buze numele cel mai drag.

wıv

m

Steaua pe care stăm

STEAUA PE CARE STĂM

Steaua pe care stăm e roșie,
Roșie ca sângele soldaților căzuți,
Roșie ca buzele femeilor aprinse.
Roșie ca bujorii pădurilor.

Steaua pe care stăm e roșie,
Roșie ca pleoapele vitelor ucise,
Roșie ca soarele în declin,
Roșie ca steagurile revoltei.

OASTEĂ FĂRĂ ZALE

Oaste fără zale, oaste minunată.
Nici o armă nu te poate ucide,
Nici un vrăjmaș nu te poate doborî,
Panica nu te poate cuprinde.

Oaste de fantome, oaste fără zale,
Oaste a viselor veșnice,
Aprinde-ți miile de sfeșnice
Pentru chipurile prelungi și pale.

ZORILE APROPIATE

Pentru zorile purpurii cari vin
Chiui cu sufletul beat și plin.
Visule, pentru zilele cari vin proaspete
Te poftesc la masa mea oaspete.

Mîine, dă, Visule, mîine,
Nimeni nu va mai sta-n culcuș de cîine,
Nimeni cu spinarea cujbită,
Și nimeni, da, nimeni, cu smalț pe copită.

CÎNTECUL MAMELOR

Mamele rîd lîngă leagăne, rîd
Lîngă lungi și tăcute sicrie.
Copiii cresc pentru șanțuri de foc,
Pentru steagul ce seamănă moarte.

Mamele rîd lîngă leagăne, rîd,
Leagănele se clatină ca sicriele,
Copiii au dinți ca oasele goale,
Ochi fumurii ca fumul ce dă moarte.

ZIUA DE MÎINE

Ziua de mîine, ziua de mîine,
Roșie va fi, fără-ndoială,
Va sugruma verdea cocleală
Roșia zi, ziua de mîine.

Ziua de azi e strîmbă și proastă, —
Roșie va fi, ziua de mîine,
Vine cu steaguri, vine cu pîne, —
Fraților, ziua de azi e săracă și proastă.

CÎNTEC PENTRU VIAȚA FIULUI MEU

Viața ta să fie nuinai faptă, numai faptă,
 Și gura ta, azi cireasă coaptă.
 Să strige pentru dreptate, pentru flămânzi,
 Pentru muncitorii negri, uscați, plăpânzi.

Mîna ta sprintenă, de zece ani,
 Care acum își scrie lecția cuminte,
 Să ridice spadă roșie, necruțătoare, fierbinte,
 Pentru- izbînda neamului- tău dîrz de țărani.

MARII FLĂMÎNZI AI LUMII

Pentru mulții flămânzi ai lumii
 Cerul nu-și scutură grădinile coapte,
 Cîmpul nu-și macină grînele,
 Mările nu-și aruncă belșugu-n năvoade.

Pentru marii flămânzi ai lumii
 Somnul nu vine dulce și lm,
 Copiii nu cresc rumeni și sprinteni,
 Femeile n-au coapse de piatră.

Pentru adormirea cîntecelor

PENTRU ADORMIREA CÂNTECELOR

Nu te-am rugat pentru zîmbet și aur,
Nu te-am rugat pentru somnul copilului, nu,
Nu te-am rugat pentru liniște, nici
Pentru-o mai sălbatică clocotire.

Nu te-am rugat pentru viață,
Nu te-am rugat pentru moarte, pentru pîntec,
Acum te implor pentru adormirea cântecelor,
Pentru stingerea șuvoiului cîntec.

ULTIMĂ

Pleacă zăpezile mele, pleacă
Arborii înalți și cerul de sticlă.
Pleacă zăpezile mele. Inima
Rămîne cu vechîle-i rădăcini.

Mîine schimb cîntecul. Apele,
Aceleași, în același făgaș.
Am vrut să pitesc sub zăpezi netopite
Petele soarelui, petele lunii...

CLOPOTUL DE AUR 1939

Biografie

\

DA: AM CRESCUT CU MACII...

Da: am crescut cu macii și strugurii pe câmp.

Da: mai păstrez, ca iarba,și-acum,sub pleoape rouă.

Da: m-am scăldat în râul cu cînepi la topit.

Da: mi-am julit genunchii în vișini și-n cireși.

Privelişti

TOAMNĂ) CODRII SÎNT ROȘII

Toamnă; codrii sînt roșii: dar brazii mai rămîn
Tineri și verzi, cu gușteri și veverițe-n sin.
Toamnă; tristeți și pîclă; dar inima rămîne
în care ești bălană și **dulce** ea o pîue.

PE UNDE-AU FOST MIRESME

Pe unde-au fost miresme doar bălțile-au rămas
Cu nuferii-n nămoâle și stelele pe față.
Nufăr, sub pleoapa ta fă-mi leneșul popas,
Tu, apără-mă, stea, de-amurgul care-ngheață.

ALTUNDEVA, DEPARTE

Altundeva, departe, au înflorit cireșii,
Altundeva, departe, sînt codri și izvoare.
Dar nu rîvnesc; alături am ochii tăi, megieșii,
Dar nu rîvnesc; alături am mîna ta, răcoare.

METALUL CARE SUNĂ

Metalul care sună descoperă-**1** și-**1** schimbă
Tu ce mi-ai prefăcut cocorii zvelți în dropii,
în țarcuri zăvorite triști mînjii mi se plimbă
Și pajiștea pălește, de care îi apropii.

CÎMP ZVELT

Cîmp zvelt și ape limpezi și pretutindeni iarba
Cu dinți tăioși, cu spice și fluturi mari, stelați.
| Aici te-aș vrea codană cu ochii verzi, mirați,
Că-n ciuda ta văzduhul își despletește barba.

AȘ VREA SĂ-MI ÎNFLOREȘTI

Aș vrea să-mi înflorești cu zarzării grădinii.
Să nu te scuturi însă cu ei și nici ca ei.
Sub frageda mătase și galbenă-a luminii
Cu inima să datini mărgean și clopoței.

PE-APROAPE TRECE-O APĂ

Pe-aproape trece-o apă ce trebuie sărită,
Pe-aproape-așteaptă-o luntre și un unchiaș ghebos.
Nu mă grăbesc; ai gura caisă pîrguită,
Nu mă grăbesc; ai părul roșcat și arțăgos.

CÎND VII ȘI-MI DĂRUI

Cînd vii și-mi dăruie coșul și umărul belșug
Și tălpile ți-s umezi ca foile cu rouă
Ești norul pogorît, din slavă, să-1 ajung,
Ești zorii ce-mi aduc cu zvon lumina nouă.

DIN SMÎRCURI CREȘTE SEARA

Din smîrcuri crește seara'cu nori și foi tărcate,
Cu rugăciuni de turle și ochi de ape verzi,
Cu vite ce se-ntorc de la păscut, minate,
Și cu vedenii nalte prin care fruntea-ți pierzi.

VREAU, VARA DULCE

Vreau, vară dulce, leneși cireșii și bostanii
Dulci mult, pe care-i coace, goi și gălbui amiaza,
Vreau gura ta cireasă, și trupul tău, bostan,
Vreau apele și norii culcați pe câmp cu snopii.

VINĂTOARE

Dropii căzute droaie și un mistreț ca un
Uriaș culcat pe labe alătura de foc;
Amurgul roș desface o coadă de păun
Pe zarea răsucită cu soarele-n soroc.

PĂDURE, IARNA

Copaci de smalt și sticlă , de platină și fier.
Viață cîntătoare, mai poți să te-nfiripi?
Chem sturzul: nu m-aude; și strigătele pier
Așepenj unor **pasări** lovjte în aripi,

ÎN MARE, ROD DE STELE

în mare, rod de stele, și peste cîmp copoi.
Din crengile amiezii mi-am făurit un flaut
Dar cîntecul stă simplu în noi și lîngă noi,
îngemănat iubirii pe care n-o mai caut.

Insula fără nume

CLOPOTUL DE AUR

Vrea clopotul de aur în pieptul tău să sune?
Obrazul meu e astăzi întunecat și vechi.
Aruncă-n urmă pașii trecutul să-1 adune
Și să ți-1 ducă ghem de gemăt în urechi.

VARĂ CU HOLDE GRASE

Vară cu holde grase, primește-mă la sân
în peisagiu-n care vor gîzele să-noate;
Mă voi simți speriat ca un copil ce în
Garafa cu dulceață se zbate pînă-n coate,

AMURGUL CADE-N APE

Amurgul cade-n ape, se-ntunecă și moare.
Dar boiiTnai rămîn cu stelele în coarne:
Vii petice din ziua păscută pe răzoare,
Din ziua care mîne din nou o să se-ntoarne,

RUGĂCIUNE DE DIMINEAȚĂ

Cer pentru azi o cană rotundă, ochi de vin,
Un bulgăr cald de pâine și-un piept crunt de femeie,
Și vechea ta dumbravă cu zvonul ei senin
Și bucuria să te știu aproape, Zee,

INSULĂ FĂRĂ NUME

Insulă fără nume, pierdută în ocean,
Adolescența mea și-acum te mai visează.
Femeie fără nume, cu tîmple de mărgean,
Și astăzi carnea mea aprinsă te cutează.

PĂTRUND CU ARMA-N CODRII BRAȘOVULUI

Pătrund cu arma-n codrii Brașovului și-ucerc
Să iau la ochi vînatul; copoi mi-**1** îndreaptă.
Dar gîndul stă în urmă, copoi plouat și berc,
în preajma prea frumoasei cu neg pe coapsa dreaptă.

FLOAREA AMARĂ

Nici caprele n-o pasc, nici orbii n-o culeg,
Dar crește pretutindeni, clorotică, amară.
Pe trupul tău de fum nu mă pricep s-o șterg.
Din inima mea nu știu cum s-o arunc afară.

Steaua care nu cade

STEAUA CARE -NU CADE

Steaua; care nu cade o port mereu pe-umăr,
Roșie cum e- jarul, greoaie cum e globul.
Steaua care nu cade doar una e la număr ^
Și printre milidane, și eu, și eu i-s robul.

VÎRCIGROVA

O haltă.n zdrențe, munții și Dunărea spumoasă.
Pe-aici.am fost cîndva centurion în zale
Și-am alintat în treacăt, o pămînteană-ochioasă
Care fugea în toamnă cu hoarda ei la vale.

VECHI CIMITIR ÎN CARE

Vechi cimitir în care strămoșii mei dorm, oase,
Mi-ești drag cum mi-e odihna în care intru seara.
Nu uit: în plasa ta cu ferige umbroase
Viața mea o să-și descarce și ea povara.

IUBIREA MEA E PLJNĂ

Iubirea mea e plină de vis și amintire
Cum e-ncărcat de flori un ram de măr în mai,;
Un ram cu candelă albe de smirnă, unde vin
Albinele s-adune pentru știubeie miere.

SPUNEA UN CRIN

Spunea un crin: cînd maiul mă bate cu lumină
Nu ca să port pe gene un aripat gîndac,
Ci ca să-mi zvîrl mireasma și zîmbetu-n gradin
îmbobocesc în soare și-n ziuă mă desfac.

Cîmpuri

A L E R G P E Ș E S U R I

Alerg pe șesuri sprinten cU dorul în răgaz,
Desculț, ca un hulub, prin ierburile crude, .
Prelung tresar cînd vîntul îmi șterge pe. obraz
Aripele-i de rouă și' aur rece, ude.

SPRE. ZIUĂ STEIvE-N ROI

Spre ziuă stele-n roi s-au năruit în munte
Ca să le prindă-n ramuri și-n coarne brazi și cerbi
Ori ca să nu lovească-n somn gîzele mărunte
Și iepurii-n răzoare culcați sub frunze-n ierbi.

CAD CU AMURGUL

Cad cu amurgul și;măceșii în genunchi •.
Pe lutul reavăn unde cresc grînele-nspkate
Și simt cu spor în mine urcînd,ca seva-n trunchi,
Pămîntule, blajinu-ți belșug de sănătate.

AM PRINS ÎN MÎINI

Am prin's în mîini în zori o stea care cădea
Să nu lovească-n aripi, în aer, o albină
• Ce. s-ar fi-ntors-zorită, în zbor, cu cofa grea,
Cătreprisaca ei, de miere și lumină.

MI-S DRAGI HULUBII

Mi-s dragi'hulubii albi ce-mi ciugulesc din palme,
Albine zumzăind lîngă uleie-n zori,
Bălți cenușii cu nuferi pe cerurile calme,
Pajiștea legânînd colori de grîu și flori.

ARD APELE-NTRE MALURI

Ard apele-ntre maluri de trestii, macii-n lan, -'
Și muntele, sălbatic, cu buciume mă strigă
Să-i duc furiș, pe brațe, cald, trupul tău bălăii
Să mi-1 ascundă-n codrii pe-un maldăr de ferigă.

TE VREI CÎTEODATĂ

Te vrei cîteodată prin codrii vechi izvor
În umbră- și răcoare trecutul sâți-1 pierzi,
Sau peste vîtfuri nalte, purtat de vînturi, nor
Ca destrămat în ploaie frunzișuri să dezmierzi.

AZI-NOAPTE

Azi-noapte-am fost pe cîmpuri cu visele duium
Și nu m-am întîlnit, prin flori, cu nici un duh
Dar am simțit salcîmii cădelnițînd parfum
Și filfiri de aripi de pîslă, prin văzduh.

IZVOARELE CLAR CÎNTĂ

Izvoarele clar cîntă din fluier de-argint:
î-n unde oglindind plecate flori pe ele.
Eu tot îmi cînt iubirea, din fluier, ca izv
Cînd oglindesc în ochi o naltă arătare.

WISEZ: ÎN MIEZ DE CODRU

Visez: în miez de codru, lângă izvoare, melci;
Și cer căzut prin ramuri cu soarele-n amiază.
Lung părul inelat să ți-1 desprind din spelci
Cînd ochii se ascund și graiul se retează.

DAC-AI VENI-N GRĂDINA

Dac-ai veni-u grădina cu steme și medalii.'
Albinele se roagă acolo și se-nchină
Pe fiecare dintre molaticile dalii
Ca-ntr-o bisericuță de zumzet și lumină.

Cenuşiu

IN" V R E M E P A S U I , M E U

în, vreme pasul meu şî-al melcului, la fel,
Dar clocote sub frunte un gînd ca unda clară,
Se-nalţă o livadă, un bucium saltă munţii,
Şi-un spic rodind belşug: se-ndoaie sub povară.

AM FOST, TÎLHAR

Am-fost,' tîlhar, prin droguri și crînguri,
 după pradă
Și-acum ~mă-ntorn c-un braț de spice și agiici
Să și. le prindă-n- păr păpușa de zăpada
Ori să le calce-n ciudă sub tălpile ei mici.

TRISTEȚEA CE-MI RĂSARE

Tristețea ce-mi răsare în iriîmă-n amurg
Cînd apele sînt albe sau galbene ca norii
De nu va fi cuvîntul tău blînd, să mi-o alunge,
Va,ii mereu tristețe, cu fața ca amurgul.

CICORILE CULESE

Cicorile culese de tine în mănunchi
Umblînd hâi-hui pe mal le-am aruncat, pe aț>e
Și-am stat lîngă-6 rugioară de ceară, în genunchi,
Să-i scutur pttnsul care îi izvorîse-n pleoape.

PE UNDE-I FI ACUMA

Pe unde-i fi acuma? Eu de-aș pleca prin soare
Și n>aș opri în holde cu brațele în vînt
Aș fi-.luat de Oameni drept o sperietoare
Și m-ar ochia ciobanii cu bulgări de pămînt.

AM RIDICAT SPRE CER

Am ridicat spre cer împreunate mâini
 Și cerul înstelat mi-a fost atît de-aproape
 Că slava i-am cules-o-n ulcioare, din fîntîni,
 Și i-am sfărniat aprinșii luceferi între plepape.

AZI NU MĂ MAI LOVEȘTI

Azi nu mă mai lovești, greșind, cu nici o piatră.
 Cu nici o mînă nu vrei obrazul să-mi mîngîi
 Dar eu tot mai veghez la focul stins, în vatră,
 Și lîngă umbra ta, de cremene,-ntîrzii.

M-AM VRUT DRUMET

M-am vrut drumeț spre zare, dar pașii nu m-au dus,
Și cum pe umeri nu port largi aripi de vultur
Am îmbiat hulubul cu doru-n lume dus
Și s-a-uturnat în cioc c-o ramură de-azur.

SE ZBATE-N PIEPTUL MEU

Se zbate-n pieptul meu un șoim de munte-nchis
Cînd înflorește-n rariști și-n piscuri reciprierul.
Dar nu-i slobod; azi zboru-i de colivii ucis
N-ar mai putea să-nfrunte cu semeție cerul.

DE-AȘ FI STEJAR PE CULME

De-aș fi stejar pe culme cu vinele-n pământ
M-aș ridica vînjos spre cer, ca peste nori,
Să port în vîrf, sub stea, lin legănat în vînt,
Un cuib ferit de fulger și ochi de vînător.

CÎND MI-O-NGHEȚA CUVÎNTUL

Cînd mi-o-ngheța cuvîntul pe vîrful asprei limbi
Nu vreau să mă prefac în fluture sau floare,
Ci aș dori în nor de aur să mă schimb.
Belșug de grîu să scutur pe sterpele ogoare.

O TOACĂ SUNĂ-N SOARE

A toaca sună-n soare și inima îmi bate
Asemeni unui clopot de bronz străvechi ce-ar vrea
Să stingă plînsu-amar al lumii întristate
Cu dangătu-i sonor, și luminos, de stea.

AȘ VREA, CÎND VOI PORNI SPRE CER

Aș vrea, cînd voi porni spre cer, pe nori, să fiu
Mai limpede și mai sprintar ca un izvor
Ce-adapă ciurde-n zori și-n ceasul sîngeriu
Al serii, umple cofe și amfore, cu spor.

AZI AM VĂZUT

Azi am văzut, semeț, cum râul se frământă
Să-și surpe-ii matcă malul roșcat și rupt, de humă;
Framîută, gînd amar, inima mea nenfrîiita
Cît nu mă risipesc pe ape-n solzi de spumă.

VĂD SEARA UMBRE ALBE

Văd seara umbre albe în juru-mi și aud
Cum sună-n depărtare clopotnițe, mereu,
în carnea mea pogoară, ca într-un cort, un zeu,
Ca să-și ascundă trupul și taina lui, zălud.

Soarele

* „! ~ " ' ~ , - . .

ÎNCEPUT

Uite pe-aicea toate sînt ca la început
Și toate-s pentru noi, da, numai pentru noi.
Chiar soarele-a venit acum și ne-a-nvăscut
în șaluri de lumină, să nu rămînem goi.

CÎND CADK-NCET AMURGUL

Cînd cade-ncet amurgul și ne alungă-n tîrg
Noi doi purtăm prin crengi aprinse de-nserare
Ceva amar și bun, ca prunele amare,
Ceva amar și bun ca roadă dată-n pîrg.

POATB

Poate mi-e prea drag cîmpul, livada, codrul sur,
Podgoriile, boii, albinele și mînjii
Ce trec, năruci sirepe, prin porumbiști brumate.
Poate mi-e prea drag cîmpul, livada, codrul sur.

ÎN INIMĂ PORT VIAȚA

În inimă port viața, ca apa un ulcior,
Prin soarele ce-n aur și sînge mă îngroapă,
Prin roua care cade pe ierburi și adapă
Hulubii îmbățați de lungul lor sobor.

SOARELE

Azi soarele mereu mă află treaz, mai treaz,
Cu capul prins în mîini, încovoiat, la masă.
Cuvintele se plimbă cu pași mărunți prin casă,
Și soarelui îi rîd, și mie, în obraz.

RÎNDUNICI

Vin, în ulcioare pline, cu freamăt de lumini,
Și zarea, tot mai strînsă, tot mai întunecată;
Și rîndunici aduc, grav, doliul în grădini;
Mîhnirile se-adună, cu toamna, deodată.

ZBOR ZVELT ȘI NEGRU

Zbor zvelt și negru: scrîc-ntîia rîndunică.
Răsare colțul ierbii prea veșted și prea crud.
Spre soare primăvara, voinică, mă ridică.
Te știu pe-aici, te știu; rămîn să te aud.

TE SIMT

Te simt burghiu de foc în orice mădular,
în ceasul viu din piept ce sună slab și rar.
Și în amurgul care din trestii o să vie
Să-și scalde-n ape fiara lui albă-viorie.

Auzi

Auzi; plesnesc pe ramuri mugurii verzi și moi.
Tristețe,-n mine iarăși bobocii ți-i desfoi
Și-mi tremuri peste umeri crengi mari, pletoase, crești,
Și-n rămurirea ta mereu mă cotopești.

Seară roșie

LOC

Străbunii mei vîjuși, cu tulnice și ghioage,
Pe-aci și-or fi păscut cirezile blajine,
Cioporul de mioare bălane, herghelia,
Pe-aici, pe unde azi, gem grelele tractoare.

DESEN

Se leagănă râul
Și cînta în scoc,
Pe cîmpuri cu grîul,
Îu soare, mă coc.

DUȘMANĂ, ADUNĂ-MI

Dușmană, adună-mi
Belșugu-n hambar,
Și-n brazdele toamnei
Mă seamănă iar.

DAR

Norii scutură livezi,
Cad din cer crenguți de-argint.
Inima fără alint
Azi ți-o dau s-o vezi.

MICĂ RUGĂCIUNE

Uite mâinile zălog,
Mi-au roit în suflet fluturi,
Pomii-s albi, să nu mi-i scuturi,
Doar atît te rog...

GRAVURĂ DE TOAMNĂ

Văzduhul plumburiu, greoi s-a pogorât
vȘi se târăște, pîclă tăcută, pe ogoare,
Cu vîntul, sălcii strîmbe și fără sălbi la gît,
Se răsucesc de mijloc pe ape stătătoare...

STARE

Am ochii stinși. Am gura tăcută și amară,
Ard mîiuile-ncleștate de dorul altor mîini.
Dar codru-și plînge singur foile reci, de ceară,
Dar stelele se uită, într-una, în fîntîni...

COPACII SE ÎNTIND ÎN SOMN

De-aseară stau în câmp, lungit trîndav, pe-o claie
În jur încheagă rouă și cu răcoarea perle,
O stea se surpă-n țândări și negura o taie,
Copacii se întind în somn, cu zvon de mierle.

PAȘI GOI

Și iată: zorii sprinteni aleargă; trup de fum.
Deschide zarea lungă, o geană viorie.
Mă scol și-aștept cu gîudul, necruțator, la drum,
Pași goi să se ivească și rîurată iie.

SEARĂ ROȘIE

Mi-arăți cum seara roșie, o pasăre măiastră,
își bate fulguiala aripelor pe-aproape
în timp ce ziua naltă, mlădie și albastră,
Spre **crîngLiri** negre-aleargă, cu teamă, să se-ngroape.

CIREZI BLAJINE PASC

Cirezi blajine pasc trifoști lângă ape
Și-și naltă în văzduh argintu-n bot, cu muget,
Cînd vulturii dau zborul în rotocol, pe-apro;
Sau tainici pași de lup în ierburi vin, și-n cuget.

Vulpi de aramă

AMURGUL SE ÎNTOARCE

Amurgul se întoarce cu zvonuri largi de clopot
Și clatina-n grădini măslini cu roade sfinte,
Se schimbă vorba noastră deodată-n tainic șopot
Și tu mi te alături, cu umărul, fierbinte.

CER SINIIJU

Cer siniliti și amintirea prin miriști umede, cu gropi,
Iar gândurile mohorâte, mă încolțesc, flămîndă haită.
Aș vrea să mă pitesc, n-am unde, și-ascult cum
vîntul trist se vaită
Prin sălciile despletite, prin bălți cu trestii și
cu plopî.

Î'E CÎMPUE NEHOTĂRNICIT

Pe cîmpul nehotărnicit toate cărările par strîmbe
Și pretutindeni toamna sură-și mîină cirezile tristeții.
Resfiră ariile-n sat mireasma-n stive a fineții
Și fața cerului albastră au potopit-o norii-n trîmbe.

VULPI DE ARAMĂ

Prin braniștile desfrunzite vulpi de aramă se ascund,
Se-aud chefniri de câini răzleți și chiote de vînătoare.
Gem ulmii-ntîrziați în cîmp pe lîngă drumuri călătore
Și soarele, de ceară veche, în ape mari s-a dat afund.

LINII

Vîntul cu pantofii bonți boiul florilor îndoiaie
Pe cînd toamna, gospodină cu ochi umezi, plete sure,
Peste cîmpuri, peste sate, peste vîrfuri de pădure,
Din nori grei, ca dintr-un uger, mulge picuri grei
de ploaie.

TOAMNĂ

Sub belșug de roade coapte-și pleacă umerii grădina,
Doarme-n fiecare frunză aurul căzut din soare.
Ca un lup, halucinant, urlă vîntul pe ponoare.
Și pe dîmburi prinse-n zare pete mari a-ntins rugina.

CRAMĂ, ȚI-AM ADUS BUTNARI

Cramă, ți-am adus butnari să-ți dogească în butoaie,
Mîne-o să-ți aduc, cu dible și guslari, culegători.
Șesule, adună soare, cît nu-ți bate-n brazde ploaie
Și în gene strînge aur cît mai porți în vîrfuri nori.

ÎNDEMN

Nori

Pasăre, lungește-ți zborul, creangă, scutură-ți beugul,
 Umples coșurile toamnei cu argint sonor și ceara.
 Miriști care pașteți turme, și tălângi, v-așteaptă
 plugul
 Pentru-un nou belșug de spice să vă sfârșie în fiara.

NOR DE VARĂ

Tu, nor de vară rumen, belșug de-argint și apă,
Cu fulgere și tunet destramă-te îii ploi,
Azvîrle semn de roadă pe unde-a fost o sapă :
în țarina mea arsă am pus semințe noi.

APRIN'DE-N PIEPTUL MEU

Aprinde-n pieptul meu, cât îl mai am, o stea,
Ca să mă ardă-ntr-una cu bulgăru-i de foc,
O.mînă dă-mi, s-o țin, aprinsă-n mîna mea,
Ca pc-uii buchet vrăjit de foi de siminoc.

DÎRZ

Dîrz, cu securea albă a cerului în mîini
Și-n pinteni cu luceferi scăpărător 'de noi
Surp slăvile boltite în iazuri și fîntîni
Si luna mi-o înfig în piept, ca pc-un altoi.

SE-NAEȚĂ IARBA

Privești mirată cum prin lanuri verzi se pierde
Un fir de vînt și-o dungă vărgată de lăcustă,
Privești mirată cum, deodată, să-ți dezmiere
Se-nalță iarba spre volanul de la fustă.

CÎND VEI VENI

Cînd vei veni prîn soare, pe drum cu bălării,
Albinele-ți vor pune coroane aurii,
Măceșii vor zîmbi cu gurile lor roșii
Spre gleznelor rotunde și-obrajii tăi, frumoșii.

Hulubi

LUNA

Luna își pîerde-n lene veșmintele ei grele
Prin ramurile pline de licurici bătrîm
Și finită, ca o babă, pe margini de fîntîni
Din palma-i cad în fund șiraguri de mărgele.

PEISAJ RURAL

Poteca peste miriști coboară-n drumul strâmb
Pe care-1 știu și țarcuri și casele de lut.
Dintre butucii viei rămasă sus, pe dîmb,
Ciorchine galben crește un chip de lună slut.

DESEN

De ulmii risipiți e ceru-ncondeiat,
Văzduhul se sfîșie în plopul cel mai lung,
Pădurile-și resfiră şuvițele spre sat,
Trec vitele; vițeii se-alungă și se-mpung.

PRIVELIȘTE

Pe uliți umbre-nalte și sure curn e pruna
Și peste case ca peste o punte moale
Pășește noaptea caldă și-n mlădieri domoale
În păr c-o floare-nvoaltă, de răuruscă, — luna.

HULUBII

Lasă-i hulubii-n palme, aici, să-i am aproape,
Sfioși, cum se framîntă de teamă și se zbat:
Cu sufletul spre ziuă i-am slobozit pe ape
Și mi-au adus măslinul cu semnul așteptat.

DIN LANURI ORI DIN CERURI

Poate în cuibul cald al mîinii tale mici
Mi-e sufletul ca-n cuib un pui plăpînd și mic.
Șoim de va crește poate o să-ți aducă aici
Din lanuri ori din ceruri un spic, — măcar un spic

PĂMÎNTU-NTREG TRĂIEȘTE

Poate pămîntu-ntreg trăiește-n viața mea
Și poate eu prin viață trec doar ca printr-tm rîu.
Poate că sînt al nopții, așa cum e o stea,
Ori poate al miriștii, cum e un snop de grîu.

MI-ERAI PÎN'LA GENUNCHI

Mi-erai pîn'la genunchi; acum mi-ești pîn-la umăr.
Ca mîine-mi vei ajunge cu creștetul la creștete
Nu mai văd cum trec anii după frunzișul veșted
Ci după cum te-nalți cerc vîrsta să mi-o număr.

MÎINILE CARI-ACUM

Mîinile cari-acum scriu teme școlare,
 Mîinile tale dulci cu degete subțiri,
 Vor da și ele moarte pe cîmpuri de bătaie?
 Vor putrezi și ele, prea tinere-n tranșee?

(
 %
 I

SĂ NU UIȚI NICI O CLIJĂ

\$
 £ SĂ NU I L I C I O clipă: străbunii au fost șerbi,
 i Primiră-n veacuri aspre sudâlmi și bice-n spate.
 f SĂ NU N I C I O clipă: se odihnesc sub ierbi
 • ♣ Dar țărua lor mai strigă și-acum după dreptate

DEȘI NĂSCUT ÎN ȘESUL

Deși născut în șesul cu gîrle adormite
Șt lanuri care-și pleacă spinarea-n vînt, ca robii, —
Vreau munții să se-nalțe sub fruntea ta, vreau marea
în pieptul tău să-și bată talazurile-n spume.

AI GENELE PEA LUNGI

Ai genele prea lungi cum le avea bunicul
Care muri-n amurg cînd își ara ogorul.
Ai părul castaniu cum îl avea bunica
Și trupul cum e plopul din poarta casei noastre,

întregirea biografiei

MAMEI

Nu mi-ai lăsat nici parul de ovăz,
Nici fruntea naltă pururea senină.
Doar dulcea ta tristețe mi-ai lăsat-o,
Doar inima ta caldă, mult prea caldă.

TATEI

Suit ca și tine crunt și drept și bun
Și dușmănos cu munca mea,
Nenduplecat sînt ca și tine și pornit
Sa rup grumazul celor ce-mi țiiu calea.

BUNICULUI

La optzeci de ani te-ai sfîrșit și-ai trecut
în pulberea albă bătuta de ploaie
Dar sufletul tău în mine-nvăscut
Tot dîrz a rămas și tot nu se-ndoaie.

Cîntec de sfîrșit

POATE GREȘESC

Poate greșesc: dar steaua tot roșie-a rămas.

Poate greșesc: dar fluviul e-același ca-nainte.

Poate greșesc: dar munții își au și ei un glas.

Poate greșesc: dar câmpul și el are cuvinte.

P O M U L R O Ş U

1940

5

ȘI ACUM FIINDCĂ M-AM ÎNTORS

Și acum fiindcă m-am întors
La poleiul fragil al cuvintelor,
La clătinarea holdelor de albăstrele,
La zburdălnicia mînjilor sălbatici,

îngăduie-mi să-mi număr clipele
După zvîcnirile tîmplelor tale,
îngăduie-mi să-mi însemn sărbătorile
După zilele-n care-ți vîntur părul.

PORT PE OBRAZ

Port pe obraz, port pe obraz
Puful zilei care-a trecut.
Și pe grumaz, da, pe grumaz
O amforă din care n-am băut.

Port pe genunchi, da, pe genunchi,
Pîntecul proaspăt al lunii,
Iar între dinți, țin între dinți,
Dezghiocat, miezul alunii.

DORM URȘI SINGURATICI

în șoldurile puține, puține,
Dorm urși singuratici și gravi,
Dorm pantere bălțate și crude,
Dorm vulpi violene cu coade stufoase.

în șoldurile tale, sub pielea prea albă,
Dorm bivoli de apă, greoi,
Cu coarne-ntoarse și bot de metal,
Și-n somn, cînd se-ntorc, mă cutremur.

PK UNDE TRECEM

Pe unde trecem, roșii la fața,
Zăpezile ne păstrează urmele.
Pașii mei grei, ca pașii de urs,
Rămîn lîngă pașii tăi zvelți.

Semnele, semnele ce le faci
Cînd mă chemi, cînd mă depărtezi,
Le păstrează în cutele lui aerul
Clătinat între cer și zăpezi.

.SOARELE MI-A APRINS MIJLOCUL

Mă reazim, moarte, mă reazim de tine,
Umărul tău e tare și rece.
Soarele mi-a aprins mijlocul,
Norii amurgului mi-au rupt degetele.

Din cupa inimii vreau să beau
Vinul cel mai vechi, vinul cel mai negru.
Moarte, soarele mi-a aprins mijlocul,
Umbra ta mi-a-nghețat buzele.

MOARTEA SUB UNGHII

Moartea sub unghiile lungi
Se zbate, pasare în colivie.
Cîntecul ei îmi arde obrazii,
Cu flăcări colilie.

Sub unghiile lungi fluieră moartea
Tristă, ca sturzii pădurii,
Sub unghii și în ochii umbriți
De sprîncene în culoarea murii.

CÎND SE LEAGĂNĂ PLOPII

Cînd se leagănă plopii, îmi spun:
Așa se leagănă ea pe străzile orașului.
Cînd furtuna bîntuie pădurea, îmi spun:
Trupul ei e o pădure în veșnică frămîntare.

Cînd calc ierburile cîmpului, îmi spun:
Ca ierburile acestea e rouată, e proaspătă.
Cînd niînjii nechează, îmi spun:
Ca niînjii, ca niînjii e sprintenă.

ÎȘI TRIMITE NUMAI PICIOARELE

Cîteodată își trimite numai picioarele,
Ctteodată numai tîmplele.
Buzele ei vin rar de tot să mă simtă,
Urechile, urechile, niciodată.

Ochii și-i lasă undeva, în trecut.
Inima o uită undeva, între copaci negri,
Cel mai des îmi trimite mijlocul,
Cel mai des îmi trimite umerii.

DACĂ AȘ FI PICTOR

Dacă aș fi pictor, aș spune:
Iedule, pozează-mi pentru ea.
Dacă aș fi pictor, aș spune:
Vreau să am model vijelia.

Dacă aș fi pictor, aș spune:
Ca rîul acesta îi clocotește pieptul,
Ca livada aceasta înflorește,
Ca lanul acesta-n dogoare așteaptă ploaie.

ÎȚI GHICESC ÎN PALMĂ

îți ghicesc în palmă:
Ai genunchi, călcâie și dinți,
Ai fruntea rotundă și calmă
Și glezne fierbinți.

îți ghicesc în cafea:
Ai coapse cu pielea bălană,
îți ghicesc în stele, în stea:
Ești tânără, tânără, abia codană.

PRIMĂVARA EȘTI NUMAI SOARE

Primăvară ești numai soare, numai soare,
Vara garafă plină și rece.
Toamna ești strugur brumat, piersică pufoasă,
Mireasmă de livadă, lin sîngeriu.

Dar iarna, iarna ești viscol,
Pădure vrăjită, râu înghețat,
Dar cel mai des, cel mai des iarna
Ești fiară flămîndă scrișuind după pradă.

NU POT SĂ UIT

Nu pot să uit salcia trupului tău,
Aroma părului tău nu pot s-o uit.
Nu pot să uit glasul care-mi spunea:
Dragule, dragule...

Nu pot să uit grumazul tău alb, ca viscolul alb,
Nu pot să nit dogoarea umerilor, dogoarea,
Ceasul în carc-mi spuneai: dușman, mi-ești
dușman,
Nu pot să-1 uit...

ȚINEAM ÎN MÎINI PĂMÎNTUL.

Țineam în niîui pămîntul, pămîntul,
Tu-mi spuneai: iarba, a-ncoîțit iarba.
Țineam în mîini norii, toți norii,
Tu-mi spuneai: a-nserat, înnoptează.

Țineam în mîini cerul, tot cerul,
Tu-mi spuneai: a-nnoptat, e tîrziu.
Aduceam soarele, soarele.
Tu-mi spuneai: e tîrziu, prea tîrziu,

PIATRA CARE-A RĂMAS

Vișinii-au venit și-au plecat,
Norii au venit și-au plecat.
Numai piatra aceasta a rămas, a rămas,
Lîngă tîmple-ii popas.

Unghiile cresc, cresc mereu,
Apele curg, apele și eu.
Numai piatra aceasta de foc,
Piatra inimii, rămîne pe loc.

TE ȘTIU LACOMĂ

Te știi lacomă și-ți dau în dar
Să-ți faci sălbi și centuri aurul lunii,
Argintul mărilor pentru brățări,
Albastrul amurgului pentru petunii.

Te știi lacomă și-ți dau în dar
Puful norilor să dormi pe el,
Pledul zorilor, să te-acopere,
Soarele, să-ți fie inel.

»

NU MI-E DOR DE NIMIC

Nu mi-e dor de nimic, iar dacă
îmi sfîșii totuși pieptul și viața,
O fac fiindcă îmi place cumplit
Să mă iau la trîntă cu viața.

Nu mi-e dor de nimic, iar dacă
Fruntea mi-o sfîșii, coapsa și capul,
O fac fiindcă aceasta mi-e vrerea,
O fac fiindcă acesta mi-e placul.

POATE VORBEȘTI CU GENUNCHII

Poate vorbești cu creștetul,
Poate vorbești cu călcîile,
Cu șoldurile poate vorbești
Ori poate cu genunchii.

Gura ta aprinsă, aprinsa,
Rîde mereu, dinții rîd mereu.
Poate chiui cu unghiile,
Poate plînge numai cu coapsele.

PĂPUȘA DE CÎRPĂ

Păpușa de cîrpă mi-a spus:
Puți să-mi spargi sticlele ochilor, nu țip,
Poți să-mi spargi pîntecul de tărițe, nu țip,
Poți să-mi răsucești gîtul de sîrmă, nu țip.

Dar dacă-mi vei mușca umerii, umerii,
Dacă-mi vei mușca degetele, degetele,
Dacă-mi vei răscoli genunchii, genunchii,
Voî învia, voi învia sigur.

DEDICAȚIE PE UN „ESENIN"

Ce să-ți însemn pe această carte
Scrisă pentru alta, de altul?
Tot mai rîvnesc să culeg înaltul
În viață, în vis, în moarte.

Sîngelui nu i se poate pune frîu,
Dar inima se destramă ca norii,
Fruntea se îndoaie ca spicul de giu
Și luceferii rîd de veșnicia noastră, ci, trecătorii.

LA ORA ȘASE

La ora șase pasărilor luminii
Viu grele și-mi deschid ferestrele,
La ora șase pasărilor luminii
Vin și-mi ciugulesc inima.

La ora șase pasărilor luminii
Vin și mi se așază pe umeri,
La ora șase pasărilor luminii
Inii vor aduce într-o zi întunericul.

CINE ȚI-A SPUS PĂPUȘĂ

Cine ți-a spus păpușa a mințit,
A mințit cine ți-a spus trestie.
Cine te-a numit fiară a mințit,
A mințit cine ți-a șoptit rodie.

Ești miezul zăpezilor, ești miezul
Amar al cucutei amare.
Ai pielea amară ca sucule de sălcii,
Ca vișina-n pîrg ai gura amară.

ÎN MĂCEȘII ROȘII

În măceșii roșii, în mătasea porumbului,
În coaja mestecănelului, în măceșii roșii,
În toamna cu vulpi roșii văd părul iubitei,
Numai părul iubitei.

În despletirea pădurilor, în despletirea cocorilor,
În despletirea amurgului roșu, în nori,
Văd părul iubitei, numai părul iubitei
În vulpile roșii ale toamnei.

CINE MI-A FURAT CUVINTELE

Cine mi-a furat cuvintele cu care te chemam?
Cine mi-a furat mâinile cu care-ți făceam semne?
Primăvara mi-a aflat grădina veștedă,
Toamna mi-a găsit livezile sterpe.

Cine mi-a zdrobit fuga după ciute?
Cine a risipit fulgii Somnului împărțășit împreună?
Vara nu-mi mai coace grâul inimii,
Iarna nu-mi mai aduce zăpadă și lună.

IERI ERAI ÎNCĂ TÎNĂRĂ

Ieri erai încă tânără, ea frunzele,
Ieri erai încă zarzăr și plop,
Ieri erai încă proaspătă, ca izvoarele,
Ieri erai încă ulcior și vioară.

Ieri erai încă podgorie în pîrg.
Ieri erai încă sprintenă ca niînșii,
Ieri îți tremurau încă buzele, genunchii,
Acum sălciile-s galbene, galbene...

LUNA POGORÎSE PE ROCHIA TA

Luna pogorîse pe rochia ta,
Luceafărul ți se clătina pe creștet.
Cine a sfișiafc luna, cine?
Cine a stins luceafărul, cine?

Cînd treceai, daliile zîmbeau,
Cînd treceai, casele își deschideau porțile.
Ieri fremătau încă pădurile,
Casele și-au tras peste ochi obloanele grele.

ÎMI VORBESC OAMENII

Așa îmi vorbesc oamenii;
Unde a plecat minunata, unde?
Nu i se mai aud pe nicăieri pașii,
Nu i se mai văd pe nicăieri degetele.

Oamenii mă întreabă mereu:
Cînd se întoarce minunata, cînd?
Drumul ei pare fără întoarcere,
Pară întoarcere zuluful ei.

ZĂGAZURILE S-AU RUPT

Pe neașteptate zăgazurile s-au rupt,
întunericul s-a rostogolit vîlvoi
Peste tot ce a fost înflorire
Si cîntec în noi.

Au rămas numai plopilor, voinici și înalți,
Pe unde odată rîdeau trandafiri
Cu fuste-ncrețite sumese în soare
Și picioare ghimpoase, subțiri.

DE-AȘ AVEA FLUIERUL CODRILOR

De-aș avea fluierul codrilor,
Lăuta apelor de-aș avea,
De-aș avea șopotul norilor,
Cînd se scurg printre creste pleșuve, —

Poate ți-ai întoarce obrazul,
Privirea poate ți-ai pogori
Peste vinetele mele răsărituri,
Peste amurgurile mele vinete.

CÎND NICI LUCEFERII

Cînd nici luceferii nu sînt eterni
Ce rost are cuvîntul „totdeauna”?
Trecem ca șopotul vîntului,
Putrezim ca firele ierburilor.

În corola iiiimeî cît bate, cît mai bate,
Purtăm lumina frunții și smoala ochilor.
Nu-mi cere să-ți răspund „totdeauna”
Cînd nici luceferii nu sînt eterni.

N-AM ȘTIUT CÎND S-AU IVIT ZORILE

N-am știut cînd s-au ivit zorile,
N-am știut cînd a trecut amiaza.
Văd că stau fața-n față cu seara
Și-i mîngîi umerii frînți.

N-am auzit cîntecul-izvorului plin,
N-am auzit freamătul pădurilor proaspete.
Stau pe țărm de izvoare secate,
în păduri uscate și reci.

MÎINILE CÎNTAU CA PĂDURILE

Mîinile cîntau ca pădurile,
Șoldurile nechezau ca stepele,
Ochii purtau corăbii cu pînzele umflate,
Genunchii pășteau: căprioare.

Dar buzele, buzele rămîneau neclintite,
Iar tîmplete roșii zvîcneau
Lîngă roșul urechilor ciulite,
Lîngă roșul timid al obrazilor.

DACĂ AȘ PUTEA AUZI

Dacă aș putea auzi ce nu-mi spun buzele,
Dacă aș putea vedea ce nu-mi arată obrazul,
Dacă aș putea desluși ce nu-mi spun bătaile inimii,
Și zvîcuirile tîmplelor,,.

Dacă ți-aș putea citi în palmă, în călcîie,
Dacă aș putea ști unde-ți stau gîndurile,
Dacă ți-aș cunoaște umerii, aș striga:
Am descoperit o nouă Americă.

PÎNĂ ACUM AM URCAT

Pîna acum am urcat spre amiază,
Acum, în amiază, mă clatin,
Galben de oboseala urcușului,
Palid de emoția pogorîrii.

Tu urci încă primele trepte, —
o! de-aș putea să te-aștept
Cu flăcările zorilor pe brațe,
Pe brațe cu mîhnirea dulce a amurguri!

CA STRĂBUNII DIN PEȘTERI

Ca străbunii din peșteri chiui
Cînd simt sulița dușmanului în coastă,
Ca străbunii din peșteri mă ridic
Cu munții, cu norii, cu cerul pe țeastă.

Ca străbunii din peșteri mă zbat năprasnic
Cînd îmi simt călcîiul străpuns,
Cînd văd o femeie cu ochii codați
Și pieptul ca marea-n furtună.

j

NICI O PĂRERE DE RĂU

Nici o părere de rău nu-mi cutremură carnea,
Nici o spaimă nu-mi sparge oasele,
Dar o furtună năprasnică mă clatină
Ca pe-o pădure vînjoasă.

Nimeni, nimeni nu-mi smulge unghiile,
Nimeni, nimeni nu-mi sfîșie pielea,
Dar o sabie nevăzută mă străbate
Ca o luntre apele lacului.

LÎNGĂ APELE ÎNTUNECATE

Lîngă apele întunecate ale somnului
întîrzii, întîrzii.
Zilele, ziduri de piatră, mă strîng între ele,
Steaua, bulgăr de piatră, mi-apasă fruntea.

Apele somnului trec întunecate
Și nu mă fură.
Zorile vin învolburate
Și mă găsesc cu lumină pe gură.

PE CÎMP CAII SĂLBATICI

Pe cîmp caii sălbatici pasc și nechea
întăritați de ploile toamnei.
Sîngele lor îmi arde tîmplele,
Nechezul lor îmi arde tălpile.

în ploaia toamnei pasc și necheaza,
Roșii și murgi, caii sălbatici.
Coamele lor îmi biciuie umerii,
Copitele lor îmi tropotă inima.

M-AM OPRIT LÎNGĂ COȘUL VIEȚII

M-am oprit lîngă coșul vieții,
Roadele, roadele, dulci și amare.
Din fiecare gust și arunc
Sîmburii-n țarina grasă, sîmburii.

M-am oprit lîngă coșul morții,
Roadele, roadele, dulci și amare.
Gust doar un fruct: mai amar, mai amar
Și sîmburu-1 sparg între dinți.

SOMNULE, SOMNULE

Cetatea doarme; înaltă
Se ridică noaptea, stăpînă.
Mă plimb cu somnul de mîna,
Hai-hui, pe lumea cealaltă.

îți număr măgelele, noapte,
Cînd luneci sub pașii mei vii.
Somnule, somnule, ție-ma, să mă ții
Pe cărările tale de lapte.

UMERII MEI SUB POVARA TOAMNEI

Umerii mei sub povara toamnei
S-au aplecat, s-au frînt; mă uit în fîntîni.
Al cui să fie chipul zburlit
Ce-mi face semne din mîini?

Ale cui, ale cui brațele
Ce se clatină goale, în gol?
Umerii mei sub povara toamnei
S-au aplecat ca o creangă sub stol.

DESEN

Țărmul alb și-nsorit
Clatină calm o corabie.
De oțel, ca o sabie,
Marea, sau de granit.

Un șlep pîntecos, ca o dropie.
Dar din fund, două rime
De fum, vin să dărîme
Peisajul, — vin, se apropie...

POMUL ROȘU

La marginile apelor,
La marginile câmpurilor,
La marginile cerurilor,
Au răsărit pomi roșii.

Roadele lor le-am cunoscut: roșii.
Frunzele lor le-am cunoscut: roșii.
Măduva lor am cunoscut-o: roșie.
Inima, inima, cel dinții pom roșu.

INSCRIȚIE PE UN LEAGĂN

Leagănul în care crești seamănă,
Ca toate leagănele, a sicriu.
Viața ți-e geamănă, moartea ți-e geamănă
Și drumul sîngeriu.

Degetele roze vor purta flori și arme,
Ochii cu care dulce zîinbești
Vor învăța să ochească; crești
Pentru obuzele ce-or să te sfarme.

PĂDURILE SE APROPIE

Pădurile, pădurile se apropie
Cu pași gigantici de orașe.
Erăiuîntarea lor o aud,
Miasmele lor le simt în nări.

Pădurile cresc negre; crengile
Se clatină uscat, ca oasele.
Aseundeți-vă, ascundeți-vă, oameni,
Pasările își caută alte ținuturi.

ÎNCEPE O NOUĂ DOMNIE

Ca un uragan se ridică
O nouă, o diavoleasca putere.
Apele se trag ÎJI adâncuri,
Mormintele se tem de înviere.

Oamenii rîd încă; soarele
Luminează, luminează încă,
Norii dau încă ploi și belșuguri,
Semințele prind încă rădăcini în stîncă.

CINE A SPUS CĂ SABIA TAIE?

Cine a spus că sabia taie?
Cine a spus că glonțul străpunge?
Am înfruntat o mie de săbii,
O mie de gloanțe am înfruntat.

Cine a spus că flacăra arde?
Cine a spus că tunul ucide?
Am trecut printr-o mie de flăcări,
Am trecut prin bătaia a o mie de tunuri.

EȘTI SINGURA VIOARĂ

Piști singura vioară pe care-aș vrea să cânt,
Ești singurul izvor la care-aș vrea să-adăp
Și setea mea și setea acestui vast pământ
În care într-o zi va trebui să-ncăp.

Ești singura-nflorire pe cerul larg și gol,
Și glasul tău c-acela pe care-l tot aud.
Ai mâinile asemeni zăpezii de la pol,
Ai părul tumultos, ca marile din sud.

SÎNGELE DEVINE NEGRU

Sîngele devine negru, mai negru
Decît pămîntul, decît smoala.
Plopii şi-au ridicat braţele.
Salcia singură şi-a lăsat poala.

Soarele nu vrea, nu mai vrea să apună,
Vulturul zboară, zboară mereu.
Mi-e sete numai de luna, numai de lună,
Şi inimii de sîngele meu.

TOTUL ERA STRANIU

Totul era straniu; obrazul
Mereu cu alt contur, ca fumul.
Părul în vînt, ca flăcările,
Buzele reci, ca zăpezile.

Totul era straniu ; chiar noaptea
împrumuta obrazul halucinat,
Obrazul tău, părul tău, buzele tale,
Zăpezile şi flăcările tale.

CU PAȘI DESCULȚI DOMNIȚE

Cu pași desculți domnițe ieșeau din mînăstiri
Și clopotele nopții se alungau prin munți ;
Purtau făclii albastre în mînile subțiri,
Și inimile-aprinse sub rochiile de nunți.

Nici un haiduc în codru și nici un cavaler!...
Doar urșiî-n smeuret, doar feriga, doar brazii,
Doar sfinții-11 zugrăveală urîți și doar un cer
De care luna-n lacrimi își rezema obrazii.

CÎNTECUI, MORȚII

Ia seama, ia seama, am rupt zăvoarele,
Nu mai crede în puterea porții.
Ia seama, ia seama, chiar soarele
Stă sub marele semn al morții.

Ia seama, ia seama, glasul pamintului
E la fel cu glasul stelar.
Ia seama, ia seama, am pașii vîntului,
Nici un fugar nu-mi scapă, nici un fugar.

Ia seama, ia seama, se scutură norii
Pe unde trec numai, pe unde...
Ia seama, ia seama, în marginea serii
O umbra galbenă mă ascunde.

Ia seama, ia seama, steagul furtunii
Mă poartă — și flamura-i rece.
Ia seama, ia seama, obrazul lunii
Te săruta, surîde și trece.

Ia seama, ia scama, fără plîns
Vino spre mine, cu dreptul.
Ia seama, ia seama, ți-am strîns
Mîinile, umerii, pieptul.

Ia seama, ia scama, îți schimb locul
Să te duc din vecii în vecii.
Ia seama, ia seama, omule, focul,
Înalță flăcări mari, aurii.

MUNȚI MINUNAȚI

Munți minunați
Cu creste-nghețate
Și cerbi cățarați
Pe stînci luminate, —

Alerg către voi
Din șesul — livadă
Să mă vîntur șuvoi
De soare-n cascadă.

Sa mă mîrnie slava.
Mireasma și vîntul
Și să aflu dumbrava
Înflorindu-mi pămîntul.

Apoi nou și rouat
Să pogor la-nserare
Ca un șoim aripat
Pentru calea cea mare.

PRIVELIȘTE DE NOAPTE

Apele descântate au plîns si-au leșinat,
Luceferi viorii s-au clătinat în aur,
Clari clopoțeei nopții sonori au înviat,
Luna împunge iazul, cu fruntea, ca un taur.

Pe maluri rupte diavoli zburliți, cu melci în barbă,
Țin sfat, ucid cocoșii în țipete, apoi
Zărindu-ne la pîndă, cu foc vrăjit, în iarbă.
Ascund în nori lumina și dau cu smoală-n noi.

MAI PASTORAL

Mî-e teamă să te strig, ca-ntîia oară.
Văzduhul e sonor ca o vioară.
Zarea, dac-aș putea să o ating.
S-ar rupe ca o pînză de paing.
Șesul de smalt aleargă, se sfărâmă
De codrul cu cocleală de arama.
Drumul e puf, pămîntul clocot viu,
Hulubii joacă-n soarele-argintiu,
Munții pe zări se clatină ca norii,
Slăvile limpezi despletesc cocorii
Și măgurile s-au săltat pe brînci.

în maiu-acesta tumultos
Mă simt ca un copac vînjos
Și-aș vrea ca șoimii să m-agăț de stînci.
Ca florile să mă desfac în soare.
S-alerg spumat ca apa călătoare,
Să mă frămînt
Cu fiecare brazdă-ntoarsă de pamînt,
Și-n noua primăvară sa fiu nou
Ca un ecou.

GRĂDINA AMINTIRII

A-nvinețit amurgul; fîntînile-au să tacă.
Grădina amintirii e tristă și săracă,
Fără havuzuri zvelte și ape cîntătoare,
Fără păuni și lebezi de puf prin stuh de soare,
Doar cu copaci sălbateci foșnind frunzișul ud,
Cu pași albaștri cari prin ani mereu se-aud,
Cu miros de mixandre, cu zîmbet de petunii
Și plopi pe cari seara îi scoate-n calea lunii.

PEISAJ

Cerul s-apleacă
Spre zarea seacă.
Cornul în lună
Sună, răsună.

Vine cu sturzi
Zvonul pădurii.
Brazii, răsurii,
Suspina surzi.

Din măguri, pe șes,
Nălucile ies.
Mari, pașii lor,
Adie mohor.,

Grîul e-n val,
Vîntul în șuier.
Te cînt și te fluier
Peisaj natal.

CÎNTEC DE ÎNCHEIERE

I A R B A F I A R E L O R
1941

Pe obrazul leneș al lacului
Leneș obrazul dragostei s-a culcat.
Trec pe lângă el lebedele somnului,
Lebedele negre ale visului.

Obrazul dragostei alb ca luna, rotund ca luna,
înfășurat în cununa părului, în roșcată cunună,
Se ține după mine ca luna,
Se ține ca o lună, ca o lună.

POIDIELE MELE

Vechile mele poeme,
Poemele mele mai noi
Toate pe fruntea ta, steme
De rouă, de trifoi.

Poemele mici din trecut,
Poemele-nalte de azi,
Proaspete ca un stol de brazi,
Din aceleași stînci au crescut.

Poemele mele de mîine
Cînd voi fi matur și grav,
Cu trupu-ndoit și bolnav,
Cu sufletul sfîșiat ca o pîine :

Covor înstelat sub aceleași picioare,
Brățări pentru aceleași mîini,
Pentru aceeași sete fîntîni
Adînci și răcoritoare.

IARBA FIARELOR

Iarbă a fiarelor, poezie,
Deschide-mi inima ei.
Noaptea înaltă și albăstrie
Și-a făcut din luceferi cercei

Iarba a fiarelor, rupe zăvoarele
Dintre dragostea veche și dragostea noua.
Zorile îmi vor aduce soarele
Și lanurilor mele coapte, rouă.

Adună, iarbă a fiarelor, adună
Banii de aur din adâneu-nii coclit.
Amiaza se ridică și sună
Talgerul cerului învechit.

Capră de munte, cu pașii tăi
La iarba fiarelor vreau să ajung.
Dincolo de pădurea-n văpăi
Amurgul se prăvale prelung.

Iarba a fiarelor, aruncă peste
Cuvintele mele pulbere aurie.
Mlaștinilor, ca-ntr-o veche poveste,
Vântul miros de cimbru le-adie.

Urc printre stânci, spre piscuri; mai sus
Iarba fiarelor scîntee, scîntee.
Iată; noaptea albastră și-a pus
Pe umeri vulpea căii lactee.

PLOPII

Plopii mi-au ieșit în drum; beți
își legăneau vîrfurile moi
în vîntul ce rostogolea seaeți
Și fum de păpădie spre zăvoi.

Plopilor, le-am spus, plopî de platină,
Ca și voi sînt drept și înalt.
Creștetul zburlit mi se clatină
De parcă-s pe tarimul celălalt.

Ca și voi sînt legat de painînt,
în părnînt ca și voi m-oi întoarce.
Ani cu țărîna un legămînt
Pe care nimeni nu-1 ploate desface.

Poate-mi sînteți frați; va ascult
Dar frunza voastră nimic nu-mi mai spune.
Strămoșii care-au viețuit demult
încep în mine oasele să-și sune.

PLECARE

Pleci cu tîmplele mele, cu unghiile,
Cu umerii, cu genunchii mei pleci.
Peste trup mi-ai trecut o dată cu dinții
Acum nici cu tălpile uu mai treci.

Pleci cu coapsele mele, cu gleznele, cu sîngele meu,
Cu măduva oaselor, pe totdeauna.
Altădată mă-nibătam cu vinul soarelui,
Acum numai cu umbrele, numai cu luna.

CONDURII DOAMNEI

Ard stuhurile și sălciile; ulmii
Au frunza ca banii de var,
Aerul *a* cucută; amar,
Amar și singur am rămas lingă culmi.

În măceși tot sîngele toamnei
Și sîngele meu cu al cîmpului.
Leneșa trecere a timpului
O măsor cu condurii doamnei.

DAPHNIS ȘI CHLOE

Daphnis și Cbloe se iubeau în păduri,
Noi în odăi întunecoase,
Fără copaci în fereastră, fără răsuri.

Lîngă izvoarele ce curg și azi
Daphnis și Cliloe se îmbrățișau,
Noi nici măcar la umbra unor brnzi.

Daphnis și Chloe, limpezi *ca* apele,
Noi mereu triști și încruntați.
Zidurile ne apăsau pleoapele.

Nimic proaspăt în dragostea noastră,
Nici măcar ele, cuvintele,
Nu desfășurau o eșarfă albastră.

N-am văzut marea-mpreună, nici munții,
Doar asfaltul prelins printre pietre,
Doar luceferii din mirajul frunții.

Daphnis și Chloe dorm os lângă os,
între noi dorm oameni și case
Și crucea veche-a unui nou Hristos.

ELEGİK

Am uitat de mult cum arăți
Dar poate ochii ți-erai albaştri,
Părul aprins ca pădurile, toamna,
Mîinile mici și viorii.

Am uitat de mult cum vorbești
Dar poate aveai glasul scăzut.
Mai aud, ca prin somn, o vioara
îngînînd din trecut.

Am uitat cu totul de tine
Doar un umăr rotund mi-amintesc,
Doar obrazul prea tînăr, pufos,
Ca o piersică-n pîrg.

Nici nu-mi pasă de tine; nu-mi pasă
Dac-ai murit, dacă trăiești.
Dar o ciudă smintită mă zbuciumă; crești
Din zăpezi și mătăasă.

MĂRIA

Adevăr, adevăr vă spun vouă
Din inima cît soarele de marc:
Măria avea ochii în rouă
Și tîmplele strîiise-n sudoare.

Fulgere căzuseră bicele; cîte?
Nimeni nu le putuse număra.
Rănilor, vinete și urîte,
Fiecare semăna cu o stea.

Cineva pregătea crucea și cuiele,
Cineva săpa harnic mormîntul.
Pădurile de smochini freniătau
Și pălmuiau eu frunzele vîntul.

Adevăr, adevăr vă spun vouă:
Ce mult a fost iubită Măria
O știe un măslin din Magdala
Și Golgotbu ce domină cînrpia.

CÎNTEC DE DRAGOSTE

îți cînt mereu umerii și mijlocul,
Mîinile, obrazii, picioarele.
Cînt încă șesurile și focul,
Măgurile mărunte și soarele.

Cînt încă dragostea năucă, nebună,
Care m-a străpuns ca o suliță
C-un vîrf în inima mea, cu altul în lună.

Nu mai văd nimic, doar obrazul oval,
Doar părul aprins buclat spre urechi,
Nici o imagine, una măcar, din cele mai vechi.

Cine a adus fierberea, cine
A venit cu această dulce tristețe
Si i-a așezat cuibul în mine?

Poate tinerețea ta, poate
Vîntul care mi-a ciufulit capul,

Poate apele, poate copacul,
Orî toate acestea, acestea toate.

Poate şi altădată am trăit,
Altădată! Nimic nu mai ştiu.
Parcă din ape proaspete m-am ivit
Pe braţe cu trupul tău auriu.

Îţi cînt încă umerii şi mijlocul,
Mîinile, picioarele, obrajii,
Mă îmbată cu mireasma lor brazii,
M-a orbit focul soarelui, focul.

*

UNA

Nimeni, nimeni nu ne desjiarte.
Pe-acelaşi pămînt, sub aceeaşi stea
Carnea ta e una cu a mea
În viaţă, în moarte,
Şi dincolo, dincolo, mult mai departe.

Nimeni nu ne poate împărţi
În două; noi doi sîntem una
Şi-acceaşi făptura, cît luna
Obrazul şi-1 va rostogoli
Între miazănoapte şi miazăzi.

Nimeni, nimeni nu ne mai scoate
Unul din altul,
Nici raiul, nici iadul, nici naltul
În care plutesc sărutările toate,
Ce ni le-am dat, sărutările toate.

Os din acelaşi os, gînd din acelaşi gînd,
Din mîinile mele sîngele trece

în mîinile tale, cînd fierbinte, cînd rece.
în noi doi un singur lup flămînd
îchis ca-lntro- o cușcă,
Mușcă,
După viață flămînd.

Cine să-ncerce să fure
Umerii lipiți de umerii mei?
Aceași albi porumbei
Fîlfîie peste-aceeași pădure
Și vor cădea, dintr-o dată, sub aceeași secure.

Dacă s-ar mai putea alege,
Din nou, pămîntul de ape!
Ochii mei sînt la tine sub pleoape,
Pieptul meu pentru tine respiră, pentru tine culege.
Nici îngerul morții n-o să ne deslege.

Nici palidul, nici înfricoșătorul înger al morții...

CARUL DE FOC

Aurul toamnei căzut în noroi
îl zdrobim în călcîie, în tălpi
Ținem pe umeri ca niște stîlpi
Zările vinete amîndoi.

Sîngele ni-1 adună pămîntul.
Doar carnea ne-o lasă și oasele
Să le clătinam prin frumoasele
Zile în cari ne spulberă vîntul.

Sub frunte gîndul încă rămîne,
îl rup cu inima-u două, în doua,
îl mînjesc cu lună; cu rouă
Și ți-1 întind proaspătă pîine.

Aurul toamnei pe cîmp și-n pădure
îl strivim mohorîți cu picioarele.
Dîrdîim și-așteptam soarele
în carul lui de foc să ne fure.

LÎNGĂ ZORILE ULTIME

Tremurăm amîndoi; ne apasă
Tîmplele, inima, o pulbere deasă,
Ne apasă, ne gîtuie, ne sugrumă
Și-o ciutură în noi se apleacă,
Ne adună, ne seacă,
O neagră pulbere ne sugrumă.

Tremurăm, tremurăm amîndoi,
Singuri pe-ntregul pămînt.
Ca două sălcii în vînt
Tremurăm, tremurăm amîndoi.

Amîndoi tremurăm și nu știm
Ce ne-a aprins, ce ne îngheață,
Cine ue-uvăluie-n pîuze de ceață,
Cine ne poartă luntrea prin soare,
Tremurăm, tremurăm și nu știm
Dacă mîine-o să fim
Flăcări înalte, filfîitoare,
Sau numai sticloase năluci.

Tremurăm amîndoi încleștați,
Palizi, năuci,
Tremurăm amîndoi asudați.

Dacă am putea să ue-ascundem în lună
Ca într-o adîncă văgăună,
Să ne-ascundem în lună
Cu sîmburul vieții în noi...
Tremurăm amîndoi,
Amîndoi tremurăm și nu știm
De ce înghețăm și ne zgribulim.

Poate luceafărul ne pîndește
Cu spada lui tăioasă, hoțește.
Zorile ultime, zorii de-apoi
își zornăie zalele reci lîngă noi.
Le zornăie să le-nibrăcăm.

Amîndoi tremurăm, tremurăm,
Străvezii, asudați,
Amețiți, străvezii, încleștați.

VÎRTEJ DE FLĂCĂRI

Departe sau pe undeva pe-aici, pe-aproape,
Mii și mii de picioare, mii și mii de umeri.
Mii și mii de sîni,
Mii și mii de pleoape, mii și mii de bătaî de pleoape,
Mii și mii de picioare,
Trandafirii, bronzate, ispititoare.
Mii și mii de coapse, mii și mii de mîini seducătoare.

Mii și mii de glezne, mii și mii de genunchi,
Mii și mii de pulpe
Prinse-n vîrttj de flăcări sălbatic
La porțile cărnii bat furtunatic,
La porțile sîngelui bat furtunatic,
Mii și mii de glezne, mii și mii de genunchi,
Mii și mii de pulpe.

Mii și mii de umeri cer săruturi fierbinți,
Ca buzele soarelui fierbinți,
Mii și mii de săruturi fierbinți.

Mii și mii de pîntece goale se cer mușcate
De botul turtit și umed al taurului,

Mii și mii de pîntece înfierbîtate,
Oacheșe, palide sau aurii
Ca fața aurului,
Palide, oacheșe, aurii.

Mii și mii de coapse se vor
• Frămîntate ca pîinea, ca pîinea zdrobite,
Mii și mii de talii rotunde ca un ulcior
Pînă la fund se vor sorbite, băute,
Mii și mii de talii subțiri, ca niște lăute.

Mii și mii de călcîie, mii și mii de tălpi,
Mii și mii de glezne aleargă
De mii și mii de bice bătute,
împinse de mii și mii de sulii nevăzute,
Mii și mii de tălpi desculțe aleargă
Prin pulbere, prin ghimpi, prin iarbă,
Departe prin iarbă,
Ori în pantofi de mătase mici \
Pe undeva pe-aproape, pe aici,
Mii și mii de glezne aleargă
în marea noapte a sîngelui să arda,
în marea noapte a cărnii să se afunde, să fiarbă.

Departe sau pe undeva pe aproape, pe aici,
Mii și mii de inimi amețite, înnebunite, țipă și gem,
Gem și suspină
Și-așteaptă păcatul să vină
Cu zvîrcoliri cumplite, dibuind hoțeste să vină,

Cu somn chinuit, serîşnit, să vină
 Cu piepturile noduroase ale zimbrilor,
 Cu pînteceîe lungi, calde, vioaie ale lupilor.
 Apoi cu zîmbetul dulce şi adormitor şi lung al
 stupilor.

Departe sau pe undeva, pe-aici, pe-aproape,-nfricoşaţi,
 Mii şi mii de grumazi se cer îndoiţi, frînţi, împovăraţi,
 De plumbul topit al sîngelui împovăraţi,
 De arama topita a cărnii împovăraţi,
 Mii şi mii de obraji se cer mîugîiaţi,
 Mii şi mii de obraji proaspeţi ca piersica,
 Negri, roşii, bălani ori brumaţi
 Ca strugurii toamnei,
 Mii şi mii de obraji se cer frâmîntaţi
 De mîini necruţătoare, păroase,
 Mii şi mii de obraji zbuciumaţi,
 Mii şi mii de bărbii rotunde, pufoase.

Mii şi mii de sîni bîntuiţi de furtună
 Aşteaptă o gură roşie, de urs, ca o lună,
 Să-i zdrobească, să-i smulgă, să-i rupă,
 Să-i mîngîie şi să-i adoarmă după.

Cu unghiile aprinse,
 Cu mii şi mii de braţe întinse,
 Aşteaptă un trup vînjos să le-ncovoaie

I Mii şi mii de piepturi în jar,
 ' Aşteaptă vijelie, fulgere, ploaie,
 Mii şi mii de pîntece în jar.
 i Mii si mii de pleoape
 Neliniştite, încordate, înspăimîntate,
 De aşteptare înspaimîntate,
 ! Departe sau pe-aici, pe undeva, pe-aproape,
 Bat mii şi mii de pleoape,
 Departe sau pe-aici, pe undeva, pe-aproape,
 Bat mii şi mii de tîmple, mii şi mii de pleoape.
 5 Mii şi mii de genunchi în zbucium.
 Mii şi mii de genunchi plaiiturosi
 Ca pădurile ecuatorului,
 I Mii şi mii de genunchi limpezi, mătăsoşi,
 Odihnitori, răcoroşi
 I Ca zăpezile veşnice ale nordului
 Departe sau pe undeva, pe-aici, pe-aproape,
 Mii şi mii de genunchi în zbucium,
 Mii şi mii de umeri, mii şi mii de coapse,
 Mii şi mii de şolduri în zbucium.

*

Singure în noaptea de flăcări a cărnii,
 Singure în noaptea de flăcări a sîngelui,
 Se macină mini şi coapse, picioare şi guri,
 Singure, în noaptea de flăcări a vieţii.
 Mii şi mii de urechi se pleacă sub uşi
 Să audă, să audă, să audă venind

Pași de lupi, pași de tauri, pași de urși
Alergînd, gîfîind, alergînd
Prin noaptea de flăcări a sîngelui,
Prin noaptea de flăcări a cărnii.

Mii și mii de pîntece se frămîntă
Singure, tot mai singure,
în odăi singure, în parcuri singure, tot mai sin
Mii și mii de degete se frămîntă.

în miezul fierbinte al pămîntului
Apele se adună și cîntă,
Sub soare, sub lună,
Ierburile, crengile, viespile se adună.

Departe, sau pe undeva, pe-aici, pe-aproape,
Mii și mii de genunchi, mii și mii de șolduri.
Mii și mii de pleoape,
în noaptea de flăcări a cărnii înnebunite,
în noaptea de flăcări a vieții fără-nceput
Și fără sfîrșit,
Mii și mii de brațe, mii și mii de obraji,
Mii și mii de picioare,
Așteaptă mii și mii de îmbrățișări mistuitoare,
Ca buzele soarelui mistuitoare,
Mii și mii de săruturi mistuitoare.

ARBOR APRINS

Păstorul își mîna turma domol,
Cerul copleșea pămîntul pietros,
Ape mari și tulburi și nămol
La țarmul pustiului ros.

Un arbor s-a aprins și din crengi
Glasul puternic s-a ridicat:
Ca sa grăiască lumii, Dumnezeu
în flăcări înalte s-a-nfășurat.

Mai înainte, ca pe un stîrv,
Vremea abia mă clătina.
Acum din rădăcini pînă în vîrf
M-a cuprins, m-a încins flacăra.

Arderea mea atît de cumplită
O adun aci în strofe simple.
O, de-aș putea sa-mi încarc vorbe
Cu jarul care mă umple!

Poate mi-ati fost dragi genunchii tăi, poate
Numai umerii, numai degetele,
Ori poate numai slava care
Ne încununa creștetele.

Poate _{mi}-au fost dragi _{nu mai dinții},
Poate numai obrazul, poate urechile,
Ori poate numai cuvintele, vechile
Cuvinte de îa marginea minții.

De privirile tale departe, departe
Arborul aprins arde într-una.
Cenușa lui o s-o azvîrle luna
Peste nisipul care ne desparte.

î

!

J

i

L

SANIE-N IUREȘ

Peste troienele anilor calmi
Sania vremii o să ne poarte,
Pe tine printre triștii mei psalmi,
Pe mine printre Lebede moarte.

Cîndva doi sălbatici copaci
Din osebite ținuturi smulși,
Azi, încătușați, ferecați
Cu lanțuri grele, ca niște urși.

Nici o fereastră, nici un zid, nici o ușă
Nu se mai ridică între noi.
Te port în carne, jn oase, șuvoi
Dc albă și vie cenușă.

Zăvoriți pentru totdeauna
Unul într-altul ca într-un glob de oțel,
Doar soarele lîngă noi, doar buna
Lună cu părul rebel.

Pe mine năuc, p. tine năucă,
 Sania-n iureș o să ne ducă
 La marginea vremii, să ne lepede
 încleștați, sub aceeași lespede.

SONATA

Anii cu zăpezile lor vor trece,
 Vor trece anii cu flăcările lor.
 Din noi doi un singur ulcior,
 Un singur pumn de pulbere rece.

Zilele și nopțile albe
 Sub streășină cerului. le-am petrecut.
 Pomul roșu al inimii-n salbe
 Și-n mantii de purpură ne-a-nvăscut.

Amîndoi ani bătut, am sunat
 Clopotul trupului, clopotul de aur.
 Nu mai știu dacă poemelor mele
 Ku le-am fost ori tu le-ai fost faur.

Chiotele îmi năpădesc gura
 Și-ți dan ocol, ca lupii flămînzi.
 Aruncă-le, pentru astîmpăr,
 Mireasma umerilor plăpînzi.

Cuvintele, cuvintele cad
Peste părul tău ca o ninsoare.
Am crescut, am crescut ca un brad
Cu creștetul dincolo de soare.

CALEA LACTEE ȘI-A DESPLETIT COZILE

De mulți ani purtam printre semeni
Un obraz aspru, trist, întunecat,
Închis în mine ca într-un ulcior de piatră,
Singur nu-mi cunoșteam murmurul.

Crâncen pe propria-mi făptură,
Crâncen eram pe toți, pe toate.
Nu-mi năvăleau niciodată pe gură
Decât cuvinte pietroase, uscate.
Limba mea împrăștia sudalme
Spre altul, spre unul,
Mâinile se apărau, împărțeau palme,
Glasul ca praștia, ca trăsnetul, ca tunul.

?

Ziua și noaptea: negre amîudouă.
Soarele cu luna
Mi se păreau totuna,
Totuna cerneala cu stropul de rouă.

Eu și cu umbra mea, numai noi, gemeni,
De mulți ani purtam printre semeni
Același obraz aspru, încruntat, chinuit,
De viață și vis răvășit.

Ulciorul de piatră s-a lovit și s-a spart,
Murmurul a devenit vijelie.
Peste obrazul aspru soarele
A aruncat o perdea aurie.

Peste ochii triști, mult prea triști, luna
Și-a slobozit în zbor porumbeii.
Cu cornițele-ntoarse, pe pajiști, iezii și micii
Au smuls din rădăcini mătrăguna.
Luceferii prinși în horă de iele
Ca Saturn s-au încins eu inele
Să n-o apuce razna prin spații,
Cum o apucă vara, lovite de streche, cirezile.
Izvoarele au crescut aprige fluvii,
Măgurile cât munții, cât munții.
Sub coaja fragilă a frunții
Calea Lactee și-a despletit cozile.
Cu zvonuri și grații
Sturzii au năpădit livezile
Și-au adunat cu ciocurile lor gândaci.

Atunci ochii mei au întâlnit săracii,
Toți săracii pământului,

încălțați cu sandale de aur,
Cu tîmplele prinse-n coroane de laur;
Îi fereau de pumnalele vîntului
Aprinsa purpură a vestmîntului.

Atunci am auzit dincolo de puterea auzului meu
Frămîntarea pădurilor, creșterea lanurilor, vuietul
cascadelor,
Am auzit fierbînd bogățiile pîna în miezul planetei,
Și-am văzut milioanele de oameni
Încordați, istoviți,
Sfredelind cu unghiile, cu dinții de fier,
Să smulgă adîncul și să-l salte spre cer.

^

!

j

Atunci am auzit pașii urșilor grei la pol,
Chiotele renilor sprinteni gonind pe zăpezi nesfîrșite,
Lunecarea peștilor de argint
În marile limpezi și înflorite ale sudului
Unde în insuli rotunde
Alături de pasărea paradisului
Leproșii își ung cu ulei cald rănile vechi.

\$

Atunci am auzit ce nu se poate auzi cu urechile,
Atunci am văzut ceea ce cu ochii nu se poate vedea.
Atunci am înțeles că o stea
E tot atît de ușoară ca rodia.

Cine, cine mi-a schimbat zodia?

Toate zidurile subțiri, subțiri.
Norii, jerbe de trandafiri,
Dacă aş fi pus mîna pe un toiag ar fi înverzit,
Ar fi crescut fără rădăcini, fără ploaie, fără lumină
Şi-ar fi înflorit.

Cine, cine fusese mai înainte de vină,
De nu văzusem nimic, de nu auzisem nimic?

Sub tălpile mele pămîntul
Se încovoia ca un pitic.
Bolta o ajungeam cu degetul.
Mi se lovea creştetul
De marginile stelelor jucăuşe.

Cerul, printre stele, era de cenuşe...
Din zarea dreaptă, spre zarea stingă
Vijeliile au început să se stingă,
în pieptul meu, inima, înalta,
A fost lovită eu dalta.

Viscolul şi-a aruncat zăpezile,
Mi-a potmolit livezile,
Mi-a ucis florile, toate florile,
Şi viorile,
Toate viorile mi-au plesnit.

Uraganul s-a potolit.
Sesurile, albe de oase,
Roase, hidoase.

Arucaţi-vă măştile, oameni,
Copaci, aruncaţi-vă frunzele.
Cuvintele pe care le sameni
M-au încolăcit ca meduzele.
Fiecare din ele vrea
Sîngele meu, inima n.ea.

Mai gîngnr, încă urni gîngur.
Singur, încă mai singur.
Sînt ca o stea căzută, spartă,
Din care fiecare vrea să fure
O ţandăra de aur, moartă.

Cu cîinii lui sălbateci, lăţoşi, uzi,
Viscolul a fugit printre duzi.
Izvoarele, rîurile,
S-au ascuns în pămînt ca şerprii.

-\$

De cumpăna fîntîinii
Ori poate, aici, de glezna mîinii,
S-a spînzurat o margine de lună
Ca din samiuţa ei
Să crească iar pe lume mătrăgună

Parcă mi-ar fi smuls lupii
Grumazul, mijlocul, picioarele.
Din bălți cleioase bivolii
S-au repezit, mî-au răsturnat toți stupii,
Și mi-au mînjit ogoarele.

Vrăbiile gureșe au dărîmat stelele,
Vulturii, soarele. Vîntrelele
Corăbiilor, în larguri, s-au rupt.

Cineva m-a luat de umeri și m-a
Ascuns dedesubt.

CÎNTECE DE TOAMNĂ

Roșii ca frunzele sîngerilor
Ți s-au aprins obrajii, obrajii.
Uite, chiar brazii, chiar brazii
Ard ca aripele îngerilor.

Sîngele ți-ar năpădi în față
Dacă ți-aș mușca buzele, buzele.
Dacă ți-aș legăna genunchii, meduzele,
Ți-ar cădea peste ochi o pînză de ceață.

Hulubii sînt roșii în toamnă,
Poate-au trecut prin inima mea.
Ca o roșie stea, ca o stea.
Tremuri în toamnă.

Apele, arborii, norii se zbat,
Dar eîntecul e atît de mărunt !
Pe fiecare vatră pîlpîie, pîlpîie
Subţire flacăra din trecut.

Odinioară, roşii, focmile
Se ridicau pînă la cer.
Acum călcîie uriaşe de fier
Au stins, au împrăştiat jocurile

Poate din adîncul globului vechi
Flăcări vor mai zbugui prin vulcani.
De sub ani, printre ani,
Chiote mai ajung în urechi.

Cîntecul acesta mărunt
învie seînteile, mocneşte lumina.
Curînd se vor aprinde pădurile
Luminînd lina ta frunte, prea lina.

Sub cerul scund, în cîmpul gol
Numai măceşul ardea.
Ca o fiară flămînda gura mea
Îţi da într-una ocol.

Pasările de lîngă pămînt
Abia se mai ridicau, grase.
Privirile, reci şi sticloase.
Nu rosteai un cuvînt.

Rîul prea tulbur, crescut.
Ploaie purtau norii, doar ploaie.
Peste umerii mei se-ucovoaie
Şi-acum peisajul slut.

Roşu măceş iar te arăţi
Şi mă îrnbbii cu mătrăgună.
Lupoaica toamnei, nebună,
Mă rupe în mii de bucăţi.

Cum să aprind cu soarele toamnei
încă nedesfăcuţii boboci?
Lacul e grav, prea nămolos
Pentru mărganul adus de la sud.

Sîmburul piersicii abia pîrguite
Cum sa-1 mai sparg între dinţi?
Ca urşii în august mă clatin greoi
Printre mînji cu dinţi de lapte,

Copoi tărcați alungă sălbăticiuni spre moarte,
 Dar plopul mai rămîn, stol nalt de hoți, la pîndă.
 A răsunat o armă .și-o pasăre flămîndă
 Cu aripile-ntoarse s-a prăbușit departe.

Vii, toamnă,-n oboseli de dropii să mă-ucerci.
 Grădinile sub ploaie cad una cîte una.
 Din tot colanul nopții nu mi-a rămas nici luna,
 Pămîntul doar în care dorm morții sub ciuperci.

Nori se prăbușesc și se înalță,
 Dar luna crește din aceeași pădure.
 Oriîncotro aş merge steaua mea
 Așteaptă să-mi cadă în ceafă, secure.

Apele, zilele trec mai departe,
 Dar șesul acesta rămîne pe loc.
 La marginea lui ne așteaptă năluci
 Și steaguri înalte, de foc.

Dragoste, dragoste, rămîi lîngă mine
 Cu dinții tăi albi și umerii buni.
 Ogari de oțel prin ploile toamnei
 Alungă pe câmpuri sălbăticiuni.

FAUN BATRIN

Măslinii verzi, mai verzi; izvorul clar, mai clar,
 Și nimfele sprintare și tinere într-una.
 Doar el, puhav și gras, abia mai sparge-aluua
 Nu-n dinți ci în gingii ce sîngeră amar.

Tocitele copite si le ascunde-n iarbă
 Unde-a căzut sleit pe coastele-i păroase,
 îi bîlbîie grumazul și măduva în oase,
 Băloasă, albă, buza i-atîrnă peste barbă.

Dar nările și pofta tot tinere, mereu,
 Și cînd femeii desculțe mai trec prin luminiș
 Sălbatic ar zvîcni spre ele ca piepțiș
 Să le răstoarne sub răsufletul lui greu.

f

încearcă să dea chiot; un semn măcar, cu vrerea
 Gîtlejul nu-1 ajută; mai tremură din pleoape,
 Apoi și-aduce-aminte că i-a secăt puterea
 Și-i roagă-n gînd pe zei sub frunze sa-1 îngroape

CÎNTEC

în poemele mele nechiază niînții
Și se rostogolesc vijeliile.
Străbunii încruntați și calmi pășteau
Te sesuri ruginii hergheliile.

în poemele mele zducnesc copacii
Peste cari zboară vulturi,
Străbunii cumpliți de dreptate
Haiduccau prin păduri.

în poemele mele plesnește pământul,
Plesnesc luceferii ce mi-au aprins leșul,
în plugurile străbunilor plesneau
Dealurile, poeuele, șesul.

în poemele mele femeile
Au părul pulbere de mătase.
Străbunii iubeau în bordeie

Neveste pietroase.

în poemele mele, crînceni, oamenii
S-au înfășurat în sudoare,
Străbunii în straie de in, în cojoace
Prin vifor, prin soare.

în poemele mele înjug taurii
Și scutur de rod livezile,
Străbunii creșteau pentru jug,
Și pentru piele, cirezile.

în poemele mele închid
Viața în flăcări, în cuvinte,
în aceleași cuvinte lăsate,
De cei topiți în morminte.

O! de-aș putea în poemele mele
Să zăvoresc obrazul tău rotund
Lîngă obrazul străbunilor cari
De glezne m-au prins și mă cheamă-n

/

]

*

CÎNTEC

Ai crescut în pîntec trei feciori
Și i-ai aruncat în poarta lumii
Trei amare,-ntunecate flori.

Aspru, cel clintii întoarce plugul
Pe pămînturi sterpe și străine,
Și i-a îndoit grumazul jugul.

Cel mai mic a devenit burghez,
Primul, din măduva ta, cu burtă,
Primul, din măduva ta, obez.

Mijlociul suduie viața,
Răsărituri noi poartă sub tîmple,
Și se luptă și frămîntă ceața.

Trei feciori ți-au răsărit din pîntec
Unul singur astăzi te păstrează
Siluetă fumurie-n cîntec.

CÎNTEC AMĂRUI

Cenușiu. Cenușie.
Amurgea. Amurgea.
Ca un clopot suna
Mîna ta viorie.

Nufăr negru purtai
Luluindu-1, în leagăn.
Pînze vagi de păiangâu
împleteam. împleteai.

Dușmănoși. Ne-am zbatut.
Amurgea. Cenușiu.
Cerule nalt. Și pustiu.
Ai tăcut. Am tăcut.

Mărul copt. Ca o pîine.
Fiecare-a mușcat,
înnopta ondulat.
Amîndoi. Pînă mîine.

Iarbă grasă. Petunii.
Prea destul. Deajuns.
Cornul lunii a-mpuus
Cerule gol. Cornul hmiu.

Amăruu. Amăruie.
Noaptea vine și pleacă.
Ziua vine și pleacă.
Amăruu. Amăruie.

FIECARE AȘTEAPTĂ

Fiecare așteaptă să-i vină
în casă, sub ochi, o jivină.
Și eu și tu și el și noi toți, noi toți
Așteptăm la ferestre, la marginea mării,
Ori pe potecile codrului, ca niște hoți,
Jivinele dragostei, fiarele desmicdării.

Fiecare așteaptă o floare-n văpăi
Să pătrundă în miezul ei de văpăi,
Și ea și tu și noi toți și el
Așteptăm un flaut, o vioară.
Așteptăm un violoncel,
Și așteptarea ne mistuie, ne doboară.

Așteptăm, așteptăm fiecare
Marea lumină orbitoare,
Cu carnea, cu oasele, cu sîngele o așteptăm,
Astăzi și mâine, astăzi, acum,
Cu țăriile ei să ne-mbătăm,
Să ne aprindem, să ardem, acum.

Dar negurile, negurile se apropie, vin.
Amfore vechi, mai păstram puțin vin,
Numai puțin undeva, undeva, în afund
Mai avem aripi pentru un zbor.
Mai avem puțină aromă-n ulcior,
Numai puțină aromă...

ALTĂ LUMK

Zărilor vin să ne sugrume,
Norii împung munții, ca taurii.
Ni s-au veștejit laurii, laurii,
De când ne-am rătăcit în altă lume.

Poate a furat cineva soarele,
Stelele și-au acoperit ochii.
De sub ridicatele rochii
Ploaia își arată, goale, picioarele.

Casele scunde, mai scunde,
Sub cerul scund
Te ascunzi, ma ascund,
Iarba plînge lacrimi rotunde.

Ca o pasăre grasă, inima grea
Abia se mai clatină.
Din cușca de platină
Nu mai poate să zboare nici ea.

Ochii au uitat șesul și grîul,
Pașii au uitat cărările.
Două mîini își mai sună brățărilor,
Și, printre pietre, lanțul lui, rîul.

LANDOUL ROȘU

Prin păduri de porumb
Landoul roșu ne legăna.
Inima mea lîngă inima ta,
Negru hulub lîngă negru hulub.

Norii, cîți au trecut peste noi,
Cu viscolul, cu soarele împreună s-au dus
Către colina dinspre apus.
Doar noi în neguri, în ploi.

Dar roșul, eternul nostru landou
Ne poartă mereu înainte, ne poartă.
Se-nehide o poartă, se deschide o poartă
Peste sufletul vechi, pentru sufletul nou.

STEAUA POLARA

Cerul și-a scuturat vișinii-n floare,
Zăpezi, nesfîrșite zăpezi.
Galben, abia de mai vezi
O fărîmă de soare.

Și totuși, cîndva a fost vară.
Urșii sînt albi, de hîrtie.
Umblăm pe această cîmpie
În creștet cu steaua polară.

CÎNTEC DE MOARTE

Pînă aici am mers împreună,
Aici o rece sabie ne desparte.
Singur, plec mai departe,
O cîmpie de luna
În două ne rupe, ne-mparte.

Pînă aici mîină în mină
Am venit, cu gîudul un gînd,
Aici pogor singur în golul flămînd,
Ca-utr-o răcoroasa fîntina,
Singur, pogor în golul flămînd.

Te las pe țărmul vieții
Unde crîngul adie tămîie.
O, de-ar putea sa rămîie.
Acolo, pe marginea cetii
Și inima mea, de-ar putea să rămîie.

Golul spre care pornesc e mut.
Fur clopoțeei rîsului tău

Sâ-i sun, luceferi, în hău.
Să-i sun ca-n trecut
Clopoței de aur ai râsului tău.

Sub aceeași cunună
Pîna-aici am venit împreună.
Aici se așterne-ntre noi
Iyimpedea cîmpie de lună,
Nesfîrșita cîmpie de lună.

Luat de puhoi,
Imaginea ta o aprind, o cuprind,
Apoi mă dezleg, mă desprind,
De țarm, ca un sloi,
Ca un sloi...

ANII DE FUM
1944

INSULA DK CORALI

Prin livezile pământului unii
Oameni se-alungă cu alții-n neștire.
Noi, înotînd prin bălțile lunii,
Mai vorbim, naivi, de iubire.

Careta morții aleargă năucă,
Huruie roțile ei, năruie.
Nălucă se-adună lîngă nălucă
Și fiecare oasele-și dăruie.

Dar steaua noastră uicicînd n-o să cadă,
Ca jarul inimii o păstrăm vie.
Marginea ei, luminoasă zăpadă,
împrăștie negura și o sfîșie.

Azi doar insula de corali se pogoară
Sub talaz, pînă trece furtuna.
Zadarnic soarelui în fiecă seară
îi retează țeasta, cu barda ei, luna.

CÎNTEC

Seara și-a luat haitele galbene,
Și-a lăsat cîmpului numai florile.
Spărgînd bostanul nopții, zorile
Vor năvăli din nou galbene.

Apoi văzduhul va fi luminos.
Chiar de vor răsări șapte sori
Pădurile vor păstra subsuori
întunericul lor răcoros.

CÎNTEC

Ce inimă caută inima lunii
De rătăcește într-una prin spații?
Noaptea vine cu aceiași petunii,
Saturn cu același inel, cu aceleași grații.

Ce inimă caută inima noastră.-
Poate aceeași dragoste, vechea,
în goana lui prin zina albastră
Soarele nu-și ajunge perechea.

Curînd zorii vor veni-n cîrcă cu ziua de mîine
Alungind în vizuini vulpile.
Poate, acum, undeva, ca un cîine,
Noaptea îţi sfîrtecă pulpele.

ODAIE

Un pian, un pat, o păpuşă...
Daoaş fi sub pămînt
Nimeni nu mi-ar bate în uşă.

Strada, casa şi scara
Sună, răsună.
Întunericul cade din lună
Ori poate l-a zvîrlit din landoul ei seara.

Aud în miezul pămîntului
Cum pleacă în lume izvoarele.
Mîine voi auzi cum din tainiţa lor
Se rup vijelioase cohortele vîntului
Şi-aleargă cu steaguri de nori
Să şteargă de sudoare soarele.

Mă ia în corabia ei luna,
În treacăt lovesc cu unghia stelele.
Ţi-am aruncat o stea, numai una
Dar toate inelele slăvii, toate inelele.

PULBEREA SOARELUI

Pulberea soarelui, luminoasă,
Ne-o scutură amiaza peste creștete
Dar seara ne va prinde în vechea ei plasă
De fire destrămate și veștede.

Dincolo de oras
Poate mai latră și-acum câini
Dar măceșii mărunți și trufași
Leagănă buzdugane roșii în mâini.

Nu te mai teme; lumina ochilor
N-o sting, lăsate, pleoapele.
Ochii celor din smoala gropilor
Îi poartă prin lume, deschiși, apele.

Peste brazi pulberea soarelui, peste ca?e.
Sună clopotul marc-al amiezii
Dar umerii tremură sub mutase
Și zburdă iezii genunchilor, iezii,

HALUCINAȚII

Cerul nu e decît un uriaș iaz,
3.1ă plimbă pe apele lui corabia norilor,
Încotro mă întorc văd același obraz,
Aceași ochi mirați, ca ai florilor.

Tu întinde-mi mîm;., doar mina,
Îți voi citi în miezul ghidului.
N-ai mai putea să-mi purifici țarina
Nici dac-ai da foc pămîntului.

Poate sînt sămînță de lotru,
Nici o stîncă nu mă strivește,
Dar la marginea marelui codru
Întunericul gras mă pîdește.

Floarea-soarelui a crescut prea înaltă
Tot nitîndu-se mereu după soare.
Cîrțițele uitate pe cîmp

Și-au săpat singure, în pămînt, închisoare.

Easă-mă. crîncen cîine al vieții,
Să iau în brațe o stea mai nouă.
Zorile sună zdrențele cetii
Peste cînipuri de rouă.

CÎNTEC

Pădurile pămîntului s-au aprins,
într-una arde inima, într-țna.
Sfîrcurile flăcărilor topesc
Albastrul pe care lunecă luna.

Te strig, se cutremură munții,
Nu mă auzi.
I,a o fereastră a cerului, Măria
Mă oglindește în ochii ei uzi.

Prin lume te caut, prin lume,
Pe umăr cu luceafărul serii.
Mijlocul ți se legăna ca plopii.
Ca merii-nfloriți obrajii, ca merii.

Poate nici nu-ți mai supără tălpile
Jarul pe care umbli.
Nu știu din ce blestemată fîntînă
Setea-ți mai umpli.

Nici o lumină nu te ajunge
Năluca donioală,
Stingete-ai, stinge,
în smîreun de smoală.

Pădurile s-au aprins și ard.
Arde inima în vârtejul furtunii.
Flăcările roșii topesc
Zăpezile lunii.

GROTESCA

Ruginesc, putrezesc ierburile.
Bat cu degetul în aceeași ușă.
Seara, cu pași friguroși,
Mi-aruncă-u fereastră cenușă.

Au venit norii, burdufuri pline,
De vinul ploilor pământul e beat,
în galbene straie, galbene.
Pădurile vînjoase se zbat.

în landoul toamnei plec către sud,
Nu mai aud cîmpul sufocat în oboi,
Nu mai văd zvîrcolirile copacilor,
Nici umerii zgribuliți și goi.

:

Poate sufletul e o fîntina,
Pogor ciutura și o înalt,
De fiecă dată arunc în lumină
Un cîntec proaspăt, de smalț.

?

t

|

Dintr-un nor în alt nor
Panerul lumii se plimbă gol,
Tot mai roșii zorile, tot mai roșii,
Dar pământul poartă în spate nămol.

Poate luna e doar o inimă
Zvîrlită în slăvi din pieptul mărilor,
Crește și descrește prin spații
Din marginea zărilor spre marginea zărilor.

Pe uezfîrșite cîmpuri lucioase
Curînd voi patina cu sprintene sănii.
Acum pe țărmul vînat al rîului
Sălciile bat mătănii, mătănii.

Poate va veni din nou primăvara
Și va topi toate zăpezile,
Atunci ca un niînz voi mușca
Cu gură proaspătă livezile.

Parcă am fi două flăcări înalte
Cu vetrele în aceeași salbă,
Se-mpletese pîuă-n vîrf, se-mpletesc.
Flacăra mea albastră cu flacăra ta albă.

Dacă mi-aș lepăda urșilor oasele
Cum mă lepăd de tinerețe,
Dacă mi-aș zvîrli lupilor carnea
Poate m-aș despărți de tristețe.

Curînd ne vom așeza pe tronul soarelui,
Pe tronul lunii ne vom așeza,
Să ne oglindim în limpezi oceane
Chip lîngă chip, stea lîngă stea.

Umbra noastră va-ntrece umbra munților.
Voia noastră va sufla navele
Spre fericite insule de mărgean,
Si inimile noastre, bolnavele.

Acum vîntul toamnei mă clatină.
Măceșii își sună roadele, florile,
Din fiece clopot deschis cade
Zvonul care anunță zorile.

Pentru fierberea marilor vulcani
Mîinile omului sînt neputincioase.
Toate lanțurile le-am rupt, toate lanțurile.
Chiar pe acelea dulci, de mătase.

Poate toamna îmi va săgeta ochii
Dar nu-mi va stinge luminile.
Din stupii rotunzi, zborul de aur
Și-1 poartă prin lume albinele.

ELEGIE

în fiecă zi din pomul vieții
Mai cade o frunză, o creangă.
Noi privim, cum crește, mai greu,
Lanțul care ne leagă.

Mai râvui în iureș să bem
Spațiul nopții albastre.
Mai avem de mers, mai avem,
Până la marginea dragostei noastre.

Cu berze de aur primăveri
Vor mai trece-n zbor lin peste noi
Până ce sloiul de gheață al lunii
Ne va prinde-n șuvoi.

Poate padurile-ar fi vrut să se culce
Dar rănun mereu în picioare.
Nici un copac pînă-acum n-a ajuns
Cu creștetul proaspăt în soare,

ELEGIE

Dragoste, nu mă prinde-ntre gratii,
Nu mă ademeni cu glas de viori.
Vreau să ascult cum cresc pădurile, plantele,
Cum cade roua în palmele-ntinse de flori.

Nu mă părăsi, nu, tinerețe,
Din mărul galben al lunii tot n-am mușcat.
Poate vinul toamnei, ori poate
Fumul nopților m-a îmbătat.

întîrzie zi neagră, zi de apoi,
Luntrea ta e plină, prea plină.
Am încă roade de scuturat,
Mai am de aprins o flacăra, o lumină.

De marele pas al timpului
Pasul meu se ține mereu.
Vreau să mai dăruie cîteva cîntece,
Țăndările de aur ale visului meu.

ELEGIE

Mă părăsesc lupii tinereții; amintirile
Sfîșie cu dinți de oțel.
Pârul altădată ciufulit și rebel
Și-a albit, și-a rărit firele.

Aud departe, în urmă, cum
Anii de aur banii de aur și-i sună,
Zvonuri trecute, pierdute în fum,
Pe-o cîmpie străbună.

Cu fiecă pas mă apropii
De neagra, de tainica margine,
Poate zilele, poate plopii
Își mai leagănă umbrele-n vechea paragbe-.

Noul luceafăr va vesti alte zori.
Nu voi fi bătrîn prea bătrîn?
Șarpele galben al lunii
Îl strîng lîngă sîn.

Vin anii de fum, trec anii de fum,
Pulbere abia adiată.
în toba galbenă a lunii
Unghia timpului mereu o să bată.

ANII DE FUM

Cum au trecut anii de fum
Cu pulberea lor ele aur ușoară !
Lingă fîntina adîncă, adîncă,
Plopul mai ciută ca o vioară.

Din depărtatul trecut
Norii aduc chipuri uitate,
în toba galbenă a lunii
Bate degetul timpului, bate.

Pădurile, mai vechi decît noi,
Mai vechi, în albia lor, apele,
Dar ce limpezi, ce proaspete
Apele și pleoapele soarelui, pleoapele.

Zile și ore, ore și zile,
Creștem ca iarba, ca iarba pierim.
Oasele, carnea putrezesc în țărînă,
Tinerețea țarinii o jinduim.

CÎNTEC DE MOARTE

Ne furișăm mereu pe lângă zidurile morții.
De când ne naștem pînă ce murim.
Noi, care u-am rîvnit să fim,
Mereu ne strecurăm pe lângă zidurile morții.

Albă, ca pînza de in, mai trece o zi.
Catifelată, leneșă, se mai rostogolește o noapte.

Rupem un fruct din pomul vieții,
Gălbui, amarui,
Mai rupem un fruct din pomul vieții,
Un pumn de pulbere-aurie furăm, mai furăm,
Din soarele proaspăt al dimineții.

Mai răpim timpului un sărut
Roșu, fierbinte,
Ori poate-i răpim un sărut
Searbăd, gălbui, amarui,
Și drumul ne mîină-nainte

Spre marginea țării de somn și cenușă,
Spre tainica, spre neștiuta ușă.

Grăbiți, ne furișăm pe lângă zidurile morții.

Din marele, din unicul lumii ulcior,
Un pahar mai sorbim, un pahar,
Unii din ieftine oale de lut,
Alții din cupe de-argint și cleștar.
Hulpavi sorbim din dulcele lumii ulcior,
Din amara lumii licoare,
Din tulburea lumii licoare.
Gustăm, sorbim, ne-mbățăm.
Și palizi ne strecurăm
Pe lângă înalte ziduri ale morții.

Mereu ne furișăm pe lângă zidurile morții.

ÎNCHINARE

CtKTEC

Departe de hune, lingă vechiul măslin,
Zeului pădurii mă-nchin.

Nici nașterea lui, nici nașterea mea
N-au auuirițat-o-n slavă vreo stea.

în fața colibelor noastre n-au venit magii,
Nici în Egipt nu ne-au ascuns părinții, prea dragii.

Amîndoi am umblat cu tălpile goale.
Viața mea, viața lui, egale, egale.

Voi rîde în nai, voi plînge în nai.
Nu mi-a făgăduit nici un rai.

Greaua vieții cruce
Și el, ca și mine, în spate o duce.

Mi-ești atît de aproape și totuși
Atît'de departe, atît de departe!
Nu ne desparte
Decît iazul cu lotuși.

Numai iazul cu lotuși al cerului ne d

Stele aprinse cad în oraș
Și mai departe-n pădure.
Singur mi-ntind grumazul golaș
Sub a lunii secure.

CÎNTEC DE DRAGOSTE NESTINSĂ

Cine-ar mai ști din inima mea
Imaginea ta s-o alunge, s-o șteargă!
De la o margine la alta a lumii
Aleargă flăcări înalte, aleargă.

Ești atât de departe,
Poate-n zăpezile veciei din luna.
Goarnele zărilor proaspete
Primăvara o sună, o sună.

Cum să te chem, umbră și fum,
Apele roșii sînt seara, roșii în zori.
Gurile morților s-au deschis
Și sărută văzduhul în galbene flori.

Poate m-aștepți în cetatea de piatră,
Poate-n livezi mugurite m-aștepți.
Pămîntul ne cere sub ierburi
Și slăvile-n fumul plopilor drepți.

CHI,OE

Mîci coapsele, mici
Obrajii de lapte,
Dar sîinii, smochine
Cu sfîrcurî răscoapte.

Prea fragezi genunchii,
Dar buzele, struguri
De toamnă, — şi ochii
Miraţi, deschişi muguri.

Cum calcă desculţă,
O ciută-n alunec.
Dm urmă, din urmă,
Adînc o adulmec.

Prea candide mîini,
Dar dc ce foc, ce jar!
Le prind, le desprind,
Le-am primit în dar.

Umerii puţini,
Mîinile vibrează
Şi-s fierbinţi precum
Stinca în amiază.

Din fugă Diana
Zvîrli o săgeată
Şi luna, lovită,
A-ugălbencît toata.

Din fiuuzе, din scorhun,
Ies fauni, păroşii,
Cu buze căzute
Şi laţele roşii.

£e uita holbaţi,
Lingavi şi flămînzi.
iu ierburi zvîcnesc
1<7Â golaşi, plăpînzi.

Ar fugi, speriată,
Chloe să se-aseunză.
Năuca, năucă,
Mai tremura, frunză.

|
I
|
1

i

!
5
|

CÎNTEC DE RĂSCRUCE

Sint drumurile pline de fîntînî
Rotunde, scunde.
Te joci cu degetele-n unde
De apă tulbure, verzuie.
De vrei s-o guşti, licoarea amăruie
Se face mîzgă-n mîini.

Eîntînile adinei nu mai au ciuturi,
Nici scări în fundul lor să te pogori,
Unduitor, uşor,
Să furi răcoarea negrelor izvoare
Şi-n cupe clare
S-o dărui gurii, din leşin s-o scuturi.

Vrei sa-ţi astînvperi foamea de înalt
Şi setea de adînc, la o răscruce.
Nu poţi să te avînţi în salt,
Nici o potecă spre afund nu duce.

Pe culmi te-aşteaptă pom brumat.
Fîntînî adînci pe undeva te-aşteaptă.
Nu ştii să urci o treaptă,
Sau să pogori o treaptă,
îusetosat, înfometat,
Gol de nădejde ochi holbezi în gol.
Ca pe o salcie te-ndoaie vîntul,
Dar soarelui îi dai şi tu ocol
Odată cu pămîntul.

CÎNTEC

Departe, departe, cade amurgul,
Vînăt p:iiun cu penele veștede.
Ploaia de cenușa a nopții
Î'e va cădea peste creștete.

Poate se vor aprinde copacii
Uncieva-n păduri seculare.
Aceeși față roșie a lunii
Vom pune-o căpătîi fiecare.

CÎNTEC

Cînd ai trecut
Florile și-au într'nr- gurile, ocinii,
Pentru sauit.

Plopilor-au băut
Fumul sălcii al zării.
Înalți se clatină la marginea serii.

Clopotele pădurilor suna,
Clopotul serii
Fîlfiie, sună, răsună.

Poate-ai sorbit din vinul iubirii,
Poate dragostei i-am gustat mătrăg
Galbenă, se furișeaza-ntre noi.
Ca o vulpe de aur, luna.

CÎNTEC ÎN CEAȚĂ

Copacii, prea negri, ne ies în drum.
Umbrele lor clătinate sînt fum.

O spaimă tăcută ne-nvăluie rea.
Poate vîntul ne poartă prin lume, ori poate o
stea,

Ne ținem de mîini, ne spunem cuvinte.
Poate noi o mințim, poate dragostea minte.

Cîndva ne-am plimbat prin soarele dimineții.
Acum bîjbîim prin pădurile cetii...

Ori poate pe marginea vieții...

BUNA VESTIRE.

Lui Noii a

S-a deschis ochiul galben al lunii.
Pădurile oftează mai adînc, mai greu.
E ora albastră în care nimeni
Nu geme, nu îngenunche, nu se roagă.
Cerul pare mai subțire, mai ușor
Decît rochia unei fete sprintăre
Ce n-a împlinit încă șaptesprezece ani.

Poate șaptesprezece ani avea Măria,
Poate numai șaptesprezece ani,
Cînd fiul ei cu creștet auriu
Sub ochiul galben al lunii
Creștea în pustiu.

Cum poți fi atît de albastră, noapte,
Atît de albastră, atît de străvezie?
Am vrut cîndva să-ți mîngîi creștetul,
Aveam doar șaptesprezece ani,
Da, am fost și cu odată atît de tînăr

Cînd. viorile pădurilor, viorile cîmpurilor,
Fiuierile subțiri ale plopilor
Tu inimă îmi curtau...

Atunci umblam, ca iezii, eu picioarele goale
Prin bălți cenușii, cleioase, miloase.
Sub ochiul galben al lunii.
Broaște holbate cu pîntecul alb și spatele verde
Cîntau printre trestii, ori poate
Doar vîntul cînta printre trestii.

Ani cunoscut și eu cu trestiile, cu spicele,
Mîngîierile dulci ale vîntului
Pe obraji oacheși, bătuți de soaie.
Degetele moi ale vîntului
S-au jucat deseori prin părul meu gălbui, ciufulit,
Erau doar singurele degete din lume
Care aveau vreme să-mi mîngîie
Obrajii, urechile, părul.

Am crescut, am crescut
Sub ochiul galben al lunii.
Pentru ce oare-oi fi crescut nu știu.
Poate nu știe nici iarba, nici salcia,
Poate nici feriga nu știe de ce crește.
A știut vreodată cineva pentru ce crește?
Poate nici Măria n-a știut
Pentru ce-a născut, pentru ce-a legănat.
Pentru ce a crescut

La sînu-i mic cît piersica în pîvg
Copilul ei eu creștet auriu.
Odată cu el creșteau în păduri
Copacii blestemați din care
Tîmpiarii i-au cioplit o cruce înaltă,
Și spinii veninoși pentru cunună.

Pentru ce vine noapte și pentru ce pleacă?
De ce rămîne mereu deschis
Ochiul galben, tulbure, al lunii?
Penau cc am venit noi t< Ji din pămînt.
Pe pămînt,
Ca apoi sa plecăm înghețați și urîji în pămîi
Poate vrei să-îni destăinui tu, noapte,
Taina aceasta pe care nimeni
Nu știe sa mi-o spună?

Am avut ciudva șaptesprezece ani
Și ochii foarte albaștri.
Acum fiul meu arc șoptespreze-fo nri
Și părul zbuilit, ciufulit.

Tu, noaptea, umbli de la îmvprit
Cu picioarele goale și rănii
Tînră, mereu tînră.
Lasă-ți șalurile pe umerii mei.
Ochiul galben al lunii m-a îmbătat.
Ca fiul meu am fost odată tînr.
Viorile lumii în inima mea au cîntat
Și-acum plîng viorile lumii și pădurile lumii
în inima mea.

Ce tînăr eram,
Ce tînăr, ce sprinten, ca o lăcustă.
Ca fiul Marîei și eu visam
O lume mai bună.

Peste visurile albastre ochii albaștri s-au închis,
A rămas deschis numai ochiul galben al lunii,
A rămas deschis numai ochiul aprins al soarelui,
Numai ochii colorați ai florilor.

Aveniu șaptesprezece ani,
Visam o vedenie proaspătă, înaltă ea o liană,
Pașii ei umblau Ungă pașii mei,
Șalurile nopții ne apăsau umerii,
Mîinile mele cîntau ca izvoarele.
Era atît de tînăr, atît de fierbinte, atît de sănătos
Sîngele care-mi zvîcnea tîmplele, coapsele.
Inima mea cînta imnul vieții
Ca pădurile, ca ierburile,
Dar ochiul galben al lunii
Mă urmărea ea un tîlhar.
M-am temut, ni-am ascuns,
Sîngele a curs mai aprins, mai fierbinte,
Mîiuile mele au căutat alte mîini.
Coapsele mele fierbinți alte coapse.

Cîte veri au trecut de atunci, cîte ierni?
Sufletul și-a făcut culcuș în zăpezile munților,
Mîinile streine, coapsele streine au plecat.
Dar tu vii mereu, ea sa pleci, noapte.

Vii mereu cu ochiul deschis, viclean, galben al lunii,
Tînără, străvezie, vii mereu.
Cu picioarele goale calci iarba și munții și apele,
Seara arunci stele din poala albastră,
Pînă sus îți sumeți rochia fumurie
Ca o fată de șaptesprezece ani, —
Eu nu mai am șaptesprezece ani
Dar îți văd încă pîntecul gol, pătimaș,
Pîntecul proaspăt și crud.
În zori îți culegi stelele somnoroase și pleci.
Vine ochiul aprins al soarelui, vine,
Îmi arde creștetul, mi-1 arde, auzi?
Și eu te aștept, mereu te aștept,
Să vii fără ochiul galben al lunii,
Galben, tulbure și viclean.

Poate m-a îmbătat fumul tău, noapte,
Poate vinul soarelui m-a amețit.
Nu mai am șaptesprezece ani,
Parul zvăpăiat, îucîlcit, ciufulit.

Poate am băut din cupa rotundă a lunii
Vinul vechi, vinul cel mai vechi,
Ori poate m-a-mbătat marele cîntec
Pe care anii mi-1 șoptesc la urechi.

Vreau sa-mi scurm, pîua-n fund inima.
Soare, da-mi lancea ta aurie.

Poate din adîncuri va zbucni
O văpaie mai nouă, mai vie.

Poate s-or ivi rîuri mai noi,
Poate altfel vor plînge gorunii.
Ca pe un șarpe sufletul greu
Vreau să-1 ucid cu sabia lunii.

Să-mî curgă fulgi de aur pe creștet,
Pîntecul soarelui să-1 rup, să-1 spintec.
Iarba poate va crește mai înalta,
Poate salcîmii-mi vor spune alt cîntec.

O stea s-a pogorît lingă mine.
Măria, Buna Vestire, Măria.
Pădurile s-au aprins și ard,
Apele s-au aprins și cîmpia.
Florile și-au deschis ochii mari.
Da, și-au deschis ochii florile,
Noaptea a plecat goală și singură
Gol și singur m-au găsit zorile.

Pentru ce-o fi fost sabia nopții
Atît de subțire, atît de rece?
Am simțit prin inimă cum
Lama ei albastră îmi trece.

Noptile astfel au fost cîndva.
Acum stăm singuri: noaptea și eu.
Somnul trece pe-alături domol.
Nu știu să-1 cuprind, să-1 opresc,
Pleoapele roșii ca pleoapele soarelui
Se zbat și chiamă odihna-n zadar.
Zorile-au venit și mă-ndeamnă să beau
Din paharul lor clar.

Voi fugi în munți, voi fura
Albele lor odăjdii, zăpezile,
Cu flăcările buzelor voi înflori
Macii roșii, roșii livezile,
Dar zăpezile lunii le voi feri
Ca într-o amforă în. inima mea
Pînă ce va cădea peste ele
Roșie stea.

Cîndva am avut șaptesprezece ani,
Acum fiul meu are șaptesprezece am.
Cîndva așteptam noaptea să vină albastră, — acum
Noaptea vine cu smoală, cu spaimă, cu fum.
Cîndva mă temeam de ochiul galben al lunii.
De ochiul fierbinte, aprins, al soarelui,
Acum de ochiul omului mă tem,
De ochiul omului putred mă tem.
Cîndva, ca fiul Măriei, visam,
O lume mai bună, visam.

Cerul pare mai înalt ca în alte zile.
Fiul meu are şaptesprezece ani.
Din bălţi de sînge luna se ridică roşie,
Din mări de sînge, roşu,
Se ridică luceafărul dimineţii.
Nici ploile toamnei, nici ploile primăverii
Nu prididesc să spele pămîntul de sînge.
Doar soarele amiezii a rămas auriu,
Doar soarele şi grînele au rămas aurii.

Grîul copt, cum îl leagănă vîntul!...
Fiul meu are şaptesprezece ani. Soarele
Cu buze de foc sărută pămîntul.

Cocorii vor năvăli într-o zi.
Atunci se vor topi toate zăpezile.
Cerul va fi o livadă albastră,
Dar cireşii pămîntului vor fi roşii.

în apele în care m-am uitat altădată
Chipul meu a rămas ca atunci, în fîntînă.
Negri, lăţoşi, lacomi, colţoşi,
Cîinîi morţii mă-mprejmuie.

Lună, pogoară şi ia-mă tu, lună
în vechea ta luntre de-aramă verzuie.
Mari pasări negre vin, mi se-aşează pe umeri.
Gîfîind, sleite de zbor,
Parcă vin din tărîmuri pierdute, uitate,

Mi se-aşează pe umeri, pe creştet,
Parc-aş fi un stejar milenar.
Parcă vin din alt ev, obosite, sleite,
Mari pasări negre, ciudate, cu ochii galbeni,
Mai galbeni ca ochiul prea galben al lunii.
în vechea ta luntre de aramă coclită
Lună, pogoară, şi ia-mă tu, lună.

Umblu prin pădurile nopţii; toamna
B încă departe, departe.
Mîine mă voi îutîlni cu lanurile verii,
Cu bogatele grădini ale verii,
Voi stropşi între dinţi vişini amare, piersici sîngerii,
Voi sorbi licoarea dulce a bostanilor,
Voi asculta zumzetul albinelor, zborul fluturilor, —
Ca vechiul Pan mă voi plimba prin poeni,
Voi pîndi fecioare cu coafe pe umeri mergînd spre
izvoare,

Voi cînta din fluier, din frunză, —
Am avut odată şaptesprezece ani.
Am fost odată tînăr, atît de tînăr, atît de sprinten,
Ca o lăcustă.
La şaptesprezece ani, ca fiul Măriei, visam
O lume mai bună, mai dreaptă, visam.

Umblu prin pădurile nopţii,
Ori prin noaptea pădurilor, nu ştiu.
Veacul se clatină din temelii
Dar creştetul sălciei e tot auriu,
Creştetul fiului meu e tot auriu, auriu.
Umblu prin pădurile tale uriaşă, năvalnică noapte.

Vîntul clatină crengile, clatină frunzele; ierbmile
Aprind felinarele verzi ale licuricilor,
Ori poate Calea Lactee și-a aprins felinarele verzi ale
stelelor.

Mă strecor prin pădurile tale de întuneric, noapte,
Singur și temător ca întîiul om,
Mă tem ca întîiul om de ochiul de venin galben al
lunii,

Ca întîiul om ma tem de peșterile tale, noapte.
Umblu singur prin peșterile nopții,
Poate prin peșterile lumii umblu singur.

Lumea se clatină din temelii,
Luna răsare din sîrge,
Crengile arborilor sînt roșii,
Roșu, luceafărul plînge.

Marîa, Buna Vestire, Măria.

Am avut odată șaptesprezece ani,
Acum fiul meu are șaptesprezece ani.
Apele curg, ani fug; sloiuri de ghiața
Zilele albe îmi trec peste față.
Albinele soarelui, albinele de aur,
Sug florile cîmpului, gurile putrede ale morților.
Atîția morți poartă pămîntul în spate, Măria,
Atîtea cruci, atîtea cimitire,
Și toate Măriile lumii plîng
Fiii lor dulci ca dulcea primăvară
Care-au pierit tăcuți, nerăstiguiți.

Nimeni nu le-a spălat cu ulei de măslin picioarele,
Nimeni nule mai așteaptă învierea, — numai soarele
își trimite albinele lui de aur
Să le sărute gurile strîmbe și reci
Și florile ochilor cu pleoape închise pe veci.

Măria, Buna Vestire, Măria.
Din sîuge și din gemăt, din oase și din rouă
Se plămădește poate-o viața nouă,
Măria, Buna Vestire, Măria.

Undeva, se află paradisul pierdut.
Acolo meri roșii de roade așteaptă
Mîini omenеști, flămînde mîini omenеști.
Semințe purtate de vîut au cotropit pămîntul,
Au odrăslit, s-au înălțat.
Sumedenie de meri roșii așteaptă
Flămînde, lacome, istovite mîini omenеști.
Mișună șerpi prin ierburi și-asteaptă
Pas omenesc sortit amăgirii.
La poarta paradisului strujuie
Dîrz heruvim cu spadă de flăcări,
Alb heruvim.

Undeva se află marele pom al vieții.

Aprinși, setosi, înfrigurați
îl căutăm prin lume,
Si dincolo de lnme-îl căutam.

Poate e un pom uriaș, albastru, răsturnat,
 Cu rădăcinile înfipite în soare,
 Cu crengi pletoase, albastre, despletite ca norii,
 Peste cuprins, peste necuprins,
 Ca o albastră ori ca o viorie ninsoare.
 Ori poate e un pom stufos, întunecos.
 Cu frunze negre, gălbui, sîngerii, străvezii
 — Noaptele pămîntului, —
 Cu frunze vinete și albe și-nsorite,
 — Zilele pămîntului...
 Ori poate e un pom mărunt,
 Și fiecare îl purtăm în noi
 Cu rădăcinile în inimă,
 Cu frunze luminoase și rotunde, ochii.
 Cu buze lacome, fierbinți.
 Nimeni nu știe,
 Poate nu știi nici tu, spumoasă noapte,
 Tu care știi atît de multe
 De la-nceputul lumii pînă azi,
 Tu care-ți sprijini tălpile pe ape
 Și șoldurile moi în brazi,
 Tu ce stivești luceferii între pleoape
 Și-ți reazemi umerii rotunzi de lună,
 Poate nu știi nici tu noapte străbună.

Cîndva sub ochiul galben al lunii visam,
 Ca fiul Măriei,
 O lume mai bună, mai dreaptă visam.

Ce dulci sînt poamele vieții pentru unii
 Și ce amare pentru alții...

Plopilor, înalții,
 Au prins în creștet clătina lunii.
 Ce dulci sînt poamele vieții și mustoase,
 Pufoase, mătăsoase,
 Ce dulci și ce amare!
 Plecate sălcii plîngătoare
 La țarm de ape, în genunchi,
 Culeg în vîrfuri soare
 Și-amarul suc al smîrcului în trunchi.

Și noi purtăm amarul must al vieții-n noi
 Și alergăm mereu după licoarea dulce,
 Sleșiți și asudați săpăm ca după o comoară
 Și căutăm
 Un strop de fericire dulce și amara,
 Un strop măcar din mustul ce adoarme și omoară.

Poate oricare dintre noi, Măria,
 E pom al vieții.
 Dulce rodim și amar
 în livezile lumii.
 Rodim în zadar,
 Nu satură inima roadele noastre.

Cîndva am avut șaptesprezece ani,
 Acum fiul meu are șaptesprezece ani.
 Poate am fost cîndva o fîntînă adîncă
 Cu limpezi ape, mari și răcoroase.

Ochiul galben al lunii mi-a tulburat izvoarele,
Gura fierbinte a soarelui mi-a ars ciutura,
Ochiul cenușiu al omului m-a privit cu ură
Și mâinile lui rele
Mi-au înecat matca
în cenușă de stele.

Și eu am avut odată șaptesprezece aui, Măria,
Ca fiul tău, ca fiul meu, am visat o lume maibună.
N-am izbutit să mă înalț la lună,
Am pogorît luna la picioarele omului
Și omul i-a mînjit ninsorile,
Cu pași de zgură i-a mînjit zăpezile.
Și eu am avut odată șaptesprezece ani. Măria.

Am vrut să port în jurul frunții cercul vioriu al lunii
Ca pe o coroană,
Dar cercul, prea larg, a căzut în jurul trupului meu,
A crescut ca un zid pînă la cer, ca un zid de cetate.
Mă zbat înlauntrul lui și nu pot să-1 dărim, să-1 sparg,
să ies.

Cu cercul vioriu al lunii în jurul meu
Am chiuit, am dat semn de furtună,
Nimeni n-a înțeles semnul furtunii.

Furtuna a venit,
Viscol de foc,
Vijelie de flăcări.

Pădurile, munții, cîmpiile,
Roșii, mai roșii,
Ochii limpezi ai iazurilor s-au tulburat, au îngălbenit,
Toți ochii din lume au devenit galbeni, mai mari,
mai mirați,
Asemeni ochiului galben al lunii.

Cîndva am rîvnit să port pe degetul mie
Inelul de aur al lui Saturn.
Acum brățările, inelele.
S-au schimbat în lanțuri, în cătuși,
Asudați, spăimîntați, alergăm spre poalele înaltului
turn

îu vîrful cărui picoîă pajură albă.
Batem cu pumnii în uși.
Din urmă repezi, ne ajung apele,
Sîngele risipit ne alungă, ne îneacă,
Batem în uși
Și nu se deschid.
Deasupra noastră în dans drăcesc ielele
Hora oaselor o-nchid și-o deschid.
Pajura albă picotă-n aripi de piatră.

Muria, Buna Vestire, Măria.

Tu ai plîns și-ai îngropat
în pămîntul negru și afinat
Inima fiului tău, Măria,
Rod bun și curat.
Pomul vieții a crescut, a crescut,

A-nflorit, a rodit
Dar roadele, roadele unde sînt?

Măria, Buna Vestire, Măria.

Cîndva, am avut şaptesprezece ani,
Acum fiul meu are şaptesprezece ani.
Cum au trecut anii, nu ştiu...
Zilele s-au alungat una pe alta,
Noaptele s-au alungat una pe alta,
Ca nişte fiare apocaliptice.

Cîndva am vrut să dau lumii să bea
Din cupa albastră a lunii,
Dar pînă acum
Nici eu n-am băut din amarul ei fum.

Am vrut să scutur poamele marilor arbori
Pentru mulţii flămîuzi ai pămîntului,
Arn vrut să port oamenii, sa-i legăn
Prin marile crînguri ale marelui vis.

Măria, Buna Vestire, Măria
Acum cînd toate Măriile lumii plîng,
Măria, Buna Vestire, Măria.

Peste cîmpuri de sînge, peste amurguri de sînge,
Pogoară albastră, mai albastră seara.
Poate cineva v-a deschide porţile cerului,
Ferestrele cerului.
Poate vom privi în grădinile celelalte,
în grădinile pierdutului paradis,
în grădinile paradisului pe care-1 rîvnim.

Poate stelele sînt flori, numai flori,
Pe care nimeni nu le rupe,
Ori poate sînt fructe prea coapte, mustoase, gustoase
Şi-aşteaptă ceasul mare-al scuturării.
Poate cerul e marele fluviu albastru
Cu izvoarele-n raiul uitat,
Poate stelele-s luntrii de aur,
Poate luna e vechea corabie ce poaită,
Spre un nou Ararat,
Lumea de mîine
Care n-a gustat încă
Din arborul cunoaşterii un rod,
Poate Calea Lactee
K drumul alb pe care albe
Se plimbă sufletele morţilor
în aşteptarea noii învieri.

Cu ochii la celălalt paradis
Plîngem, Măria,
Lîngă pomul bătrîn al vieţii,
Plîngem, Măria,

Paradisul avut aici pe pământ,
Paradisul pierdut aici pe pământ.

Cîndva am avut şaptesprezece ani.
Ce tînăr, ce sprinten eram,
Ca o lăcustă.
Acum fiul meu are şaptesprezece ani.

Sub ochiul galben al lunii
Aşteptăm, aşteptăm,
Să zboare pajura albă.

Aşteptăm, aşteptăm.

Poate curînd se va ivi noua cometă
Aprinsă, roşie, uriaşă.
Coadă ei îşi va scărda vîrful în oceanele sudului,
Va lovi cu sfîrcurile subţiri
Peştii de argint viu cu ochii totdeauna deschişi,
Ca ochiul galben al lunii deschis totdeauna,
Va aprinde insule străvezii de mărgean,
Va legăna ape albastre, alge,
Apoi va aleră la poli, va alunga
Urşii albi şi molatici, cerbii prea zvelţi,
Va mîna spre ecuator gheţarii, —
Bucăţi de lună pierdute cîndva
Cînd luna se plimba pe pământ, —
Va incendia pădurile, oraşele, cîtîpiile...

Aşteptăm, aşteptăm.

Poate curînd se va ivi noua cometă,
Ca rochia de nuntă a unei mirese,
Ca un alai imens de albine, năvălind
Din stupul spart al cerului.

Atunci pulberea zăpezilor polare
Se va ridica din nou la cer,
Pulberea însemnată de urmele urşilor albi,
De urmele ncsfîrşitelor turme de reni sperioşi.
Zăpezile zdrobite sub tălpi de noroi
Cu noi vor rămîne, cu noi.
Cînd va veni noua primăvară
Va îneca văzduhul
Abur roşu, fum roşu.

Poate atunci din coapsele altei Marii
Se va naşte veac nou, om nou printre vii.

Aşteptăm, aşteptam.

Măria,
Acum cînd toate Măriile lumii plîng,
Buna Vestire, Măria...

1943

Zboară în slăvi un vultur, poate erete.
Văzduhul e albastru, subțire, de lînă.
Buzele soarelui sînt mereu aprinse de sete
Dar soarele nu se oprește Ia nici o fîntînă.

CÎNTEC DE SFÎRȘIT

În grădini mi-a intrat un tîlhar,
Mi-a furat uleile, albinele, fericirea.
Am cîntat cetatea și cîmpul, iazul clar,
Viața, moartea, iubirea.

Pomii au înflorit, au rodit, s-au scuturat,
Ploile toamnei au năpădit livezile.
Apoi au venit și-au plecat,
Dragile mele, zăpezile.

Acum nu mai rîd, nu mai plîng: trăiesc
Cum trăiesc copacii, plantele, florile.
Noaptea privesc Ursa mare, Ursa mică; privesc
Și aștept să vină iar zorile.

Mă mir; cum să cînte sufletul
Cînd nu cunoaște schimbarea norilor.
Vișinul din marginea drumului
Se dăruie tuturor trecătorilor.

TĂLMĂCIRI
DIN
SERGHEI ESENIN *

1934

* La transpunerea acostor poeme în românește am fost ajutat
de Esfir Efimovna și Ștefan Baljarsehi (n. a.).

DRUMUL MEU

Viața-și intra-n matcă.
Fost locuitor de sat,
îmi amintesc
Cele văzute la țară.
Poeme dragi,
Povestiți liniștit
Despre viața mea.

O izbă țărănească,
Miros de hamuri,
Icoane vechi,
Lumină slabă de candelă.
Ce bine am păstrat
Senzațiile din anii copilăriei.
Sub ferestre
Foc de viscol alb.

Am nouă ani.
Divanul, bunica, pisoiul...

Bunica îngîna un cîntec.
Trist, de stepă.
Cascînd din cînd în cînd
Și închîniîdu-se.

Viscolul mugea.
Sub ferestre
Parca jucau morții.
Atunci Imperiul
Se lupta cu japonii,
Și toți vedeau,
Departe, cruci.

Atuuci nu cunoșteam
Treburi negre-ale Rusiei
Și nu înțelegeam
Pentru ce e război.
Cîmpiile din Rezaui
Unde coseau mujicii
Și își semănau pîinea,
Erau țara mea.

Știu doar atît:
Țăranii murmurau,
înjurau pe draeu.
Pe Dumnezeu și pe țar.
Ca răspuns
Le zîmbeau numai depărtările
Și zările noastre
Rari și de coloarea lămîiei.

Atunci pentru întîia oară
M-am întîlnit cu rima.
Vîrtejul senzațiilor
Mi-a amețit capul
Și-am zis:
Fiindcă s-a iscat acest bar,
Am să-mi arăt sufletul prin cuvinte.

Ani depărtați —
Acum sînteți ca-n ceața.
Țin minte: bunicu-mi spunea cu mîbnire
„Fleacuri.
Dacă-ți vine să scrii,
Scrie despre secară
Sau despre cai".

în capul meu
Aprins de chemarea muzei
Răsăreau visuri.
în tăceri tainice gîudeam:
Voi fi renumit și bogat
Și mi se va ridica
Stătuie-n Reazani.

La cincisprezece ani
M-am îndrăgostit strașnic
Și mă gîndeam duios
Cînd rămîneam singur:

Anii treceau...
Anii schimbă fețele.
Alte lumini
Se aștern pe ele.
Visător în sat,
în capitala
Am devenit poet de mîna-ntîia.

Și bolnăvindu-mă
De plictiseală scriitoricească
Am început să rătăcesc
Prin felurite țări.
Nu m-am încrezut în nimeni,
Nu mi-a părut rău după nimeni,
Am socotit totul minciună.

Atunci am înțeles
Ce înseamnă Rusia,
Ce e gloria,
Și de aceea
în suflet mi-a intrat tristețea
Ca o otravă amară.

Ce-mi folosește
Că sînt poet?
Și fără mine e destul gunoi.
Sa mor.
Dar...
Nu...
Să nu-mi mai faceți monument în Reazani.

Rusie, Țarism...
Tristețe....
Și nobilime binevoitoare...
Ei, și!
Primește, dar tn, Moscova,
Huliganismul deznădăjduit.
O să vedem
Cine pe cine va învinge.

Și acum poemele mele stropesc
Pe lustruiții saloanelor
Cu urina iepei din Reazani.

Nu vă place?
Da, aveți dreptate,
Sînteți obișnuiți cu Origan,
Dar pîinea aceasta
Cu care va hrăniți
Din bălegar o scoatem.

Au mai trecut alți ani.
Și-n ani au fost atâtea
Că în cuvinte
Nu pot să-ncapă toate.
în locul țarismului
Cu forță uriașă
A venit puterea muncitorilor.

Obosit de rătăcirii
Prin țări străine
Am revenit
La casa părintească.
Cu coade verzi
Și fustișoară albă
Veghează lângă lac mesteacăuul.

Ce minunat mesteacăn
Și ce piept!
Nici-o femeie n-are
Unul la fel.
Din cîmpuri,
Oamenii stropiți cu soare
Se-ntorc în sat în care cu seară.
Nu mă mai recunoaște nimeni!
Sînt pentru ei drumeț străin,
Dar iată, trece fără să se uite
O veștedă femeie.
Un fulger mi-nfioară trupul.

Să fie ea?
Să nu mă fi recunoscut?
Ei, fie,
Las' să treacă.
Și fără mine e destul de tristă.
Chipul ei e chip de martiră.

Pe înserate,
Cu șapca pe față.
Să nu-mi trădez
Răceala ochilor.
Merg să privesc
Stepele cosite
Și să aud
Cum cîntă pîrîul.

Ei, ce?
Tinerețea a trecut.
E vremea să m-apuc
De lucru
Și sufletul neastîmpărat
Să cînte matur.
Noua viață a satului
Să mă umple
De forță nouă,
Cum înainte
M-a dus' la renume
Draga iapă rusească,

MI S-A URÎT TRĂIND

Mi s-a urît trăind în țara mea.
Sub alte ceruri dorul meu m-ar vrea,
O, izba,-am, să te părăsesc, să plec,
Prin lume vagabond și hoț să trec.

Voi merge pe zulfii albi ai zilei
Cîntînd coliba liberă — a milei, —
Și un prieten scump cuțitul strîmb
Mi-1 va ascute, scos de la carîmb.

Cu primăvara-n stepă și cu soare
Se-mbrobodește drumul, galben floare.
Și tu, al cărei nume-1 tăinui, drag,
O să m-alungi din nou de lingă prag.

Și iarăș o să mă întorc aici
Să mă mîngîi cu bucurii prea mici.
Dar într-o seară verde, sub fereastră
O să mă spînzur cu-o eșarfă-albastră, —

Și sălcii sure, peste garduri vii,
Spre mine-or să întindă crengi mlădii.
Și cîinii vor lătra cînd, nespălat,
Mă vor zvîrli-n pămîntul desfundat.

Iar luna goală va pluti-n văzduh.
Pierzîndu-și vîslele pe lac, în stuh.
Și Rusia va dăinui la fel
Jucînd la gard cu gleznele-n inel.

ÎN CEAS STRĂVEZIU

în ceas străveziu cînd noaptea-și înfige
Pe degetul ei negru luna,
Cui cîntă de dragoste
Privighetoarea nebuna?
Mai poate cineva să iubească acum?
Inimile sînt toate sînge și fum.
O, noi sîntem tineri, dar noi
Mergem să deschidem uși noi.
Am aruncat cuvintele rare,
Numai forța e creatoare.
Ce e pentru noi soarele sau convoiul de stele?
Rîul de aur al mulțimii rebele.
Ce e pentru noi India? Tolstoi mai are vreun rost?
Vîntuî acesta parcă a fost și n-a fost.
Acum oamenii simpli, cu bluze albastre,
Sînt mai înalți ca înaltele astre.

Pe deasupra malurilor rupte ale rîului
Zăngănitul potcoavelor albastre, clinchetul frîului

Pasările sînt toate cenușă, cerul nomol.
Vîntul prin vestejiri calcă domol.

Și pe măceșii roșii sărută mut
Rănila Hristosului nevăzut.

|7:

TOT CE E VIU

Doamne, tu oare
Ai legănat în vis pământul?
Pulberea stelelor
A scuturat-o în părul meu vîntul.

Răsună cedrii cerului
Prin broboada luminii,
în văile tristeții
Cuvintele se-nfig ca spinii.

Cuvintele, cuvintele cînta
Despre ținuturile depărtate
Unde gura lunii a mușcat
Tufele roșcate.

Acolo, în crînguri adînci,
Sar veverițe, iepuri și grauri,
Și joacă, sprintenă și goala,
Ploaia cu genunchii de aur.

l
%
f
/:
I

I
I
I
I

Tot ce e viu e-nsemnat
Cu un har de la-uceput.
Dacă nu as fi poet
Aș fi fost iilhar temut.

Slab și mic, totdeauna
Printre băiețandrii erou vestit,
Adesea, adesea mă întorceam acasă
Cu nasul zdrobit.

Și înaintea mamei speriate
Spuneam cu gura sîngerată, rece:
— „Nu e nimic, m-am poticnit de-o piatră.
Pînă mîine trece”.

Și acum că s-a potolit
Fierberea din zilele acele
O putere nestăvilită
Zbucnește în poemele mele.

Cuvintele vin rîuri de aur,
Și peste fiecare rînd se revarsă
îndrăzneala copilului zburdalnic
Cu vestmînt sfîșiat, față arsă.

Ca. și atunci sînt mîndru și cutezător.
Pasul mi-e nou; nici o cătușă nu-1 strînge.
înainte mă băteau peste bot
Acum sufletul mi-noată în sînge.

Și astăzi nu mamei
Ci adunăturii străine care rîde îi zic:
— „Nu e nimic, m-am poticnit de-o piatră,
Mîine nu se mai cunoaște nimic”...

PRIN SEARA ROȘCOVANA...

Prin seara roșcovană poteca se strecoară.
Loviți, macieșii toamnei dau sunet de vioară.
Soarele s-a strivit în zare ca un frag.
Izba mă cheamă simplă să-i odihnesc în prag.

Aria amiroase a fîn cosit și-a orz.
Prin geam odrasla crudă cu păr gălbui și-ntors
Privește jocul simplu al păsărilor grase
în frigul care vine cu neguri și mătase.

Fum verde toarce hornul din sobele roșcate.
Adoarme-acoperișul cu pleoapele lăsate.
Cine lipsește? Vîntul cu buzele subțiri
Prin noapte strigă ori strigă prin amintiri?

Cine-o mai călca frunza colțată ochind cerbii,
Și cu călcîie goale aurul viu al ierbii?
Suspînul vag se pierde cu sunet slab prin ani
Și întâlnește bufniți, — nici șoimi și nici vultani.

Ce deasă cade pîcla! în grajd e somn de pîslă.
Drumul e adormit alb, lîngă şanţul vîslă.
Şi-un smoc de fîn, tăiat de fier, duios suspină
Lin legănat de buza vacii care se-nchină.

MAGDALENA

în dantelă de lună
Valea momeşte stihii.
Din icoană Magdalena
Zîmbeşte către copii.

Seara albastră uimită
Holbează ochi mari.
Luna se clatină-n leagăn
Printre stejari.

Se vesteşte furtună şi viscol
Cu mărgele de sticlă, reci,
O pasăre trece şi ţipă
în vînturi de veci.

Moartea-şi ascute toporul
Şi iată, Magdalena plînge.
Cineva rătăcit în stepă
Mîinile-şi frînge.

Și ție ca și mie ți-e dor
De cerul înalt cu amurg roșcovan
Și de văzduhurile libere cu zbor
De șoim și vultan.

DUPĂ ȘUVIȚA ÎNTUNECATĂ...

După șuvița-ntunecată a pădurii,
în albăstrimea neclintită,
Duna, — mielusea cîrlionțată, —
Se plimbă prin iarba-nflorită.

Pe lacul în roata de sălcii bătrîne
Cornițele ei împung mătasa.
De pe cărare privind îmi pare
Că apa clatină malul și casa.

Stepa învestmîntată în șal verde
Cădelnițează fum de ceremușă.
în zăvoaiele dese se-ascund
Păsări cu pene de cenușă.

O, ținut nesfîrșit și sălbatec
Ce aproape ești de inima mea,
în adîncul tău s-a pitit
Tristețea și galbena-mî stea.

Dar pe deasupra-ți, întindere-albastră,
întunericul se uită greoi
Și s-aud lanțurile Siberiei
Dincolo de cocoașa Uralilor goi.

LUCEAFĂRUL ROȘU

Cîmpul cules, codrul pustiu,
Stuliul alungă stol cenușiu.
Munții sînt fier, balta aramă,
Soarele scamă.

Drumul se-ngroapă, rîmă, sub frunză,
Urmele dragii au să se-ascunză.
Fulgeră-n inimă și cade sub stîncă
Cerul mărunț în apa adîncă.

O, și eu singur aseară-am văzut:
Luceafărul roșu cobora tăcut
Și ca un mînz sălbatic se-nhamă
La sania mea, la sania ta...

DOAMNE, AZURUL.

Doamne, azurul fără fund
E poate pîntecu-ți rotund.
Și soarele, buric de aur,
Cu care vezi și munți și plaur.

Vrei tu-n cîrlige să ne prinzi,
De stele, cînd te uiți spre noi?
Într-ale lacului oglinzi
Luceferi blonzi desfoi, desfoi.

O plasă mică de pescar
Nici cînd nu prinde somnul mare,
Tu nu mă vei tîrî-n năvod
Spre casa-ți nălucită-n zare.

Dacă te bizui, vino gol,
Tulbură apa cu nămol
Și răsăritul, vîsc și smoală,
Aruncă-mi-1 pe cap din poală,

Fă buza focului să ardă
Păcatul din lumescu-mi trai
Și-abia atunci, cu-n vîrf de bardă
Dă-mi aripi să mă urc la rai.

CÎMP LEȘINAT

Cîmp leșinat, pe cine vrei să chemi?
Visule, ce te zvîrcolești și gemi?
Aleargă herghelia și secara,
Rămîne-n urmă satul, codrul, sara...

Aleargă gerul alb pe sterpe stepe,
Ferestre sparte, uși dogite, trepte...
Pînă și soarele-a-nghețat
în drum, ca o băltoacă de pișat.

Rusie, cine ți-a mînjit zăpezile?
Cine ți-a speriat cirezile?
Cîinii flămînzi se-mpleticesc și fug —
Și marginile zărilor le sug.

S-alerg și eu? O, nu, rămîn aici
Cu huliganii mei calici.
Lupoaicei, Dumnezeu i-a dat un pui.
Dar Omul i-a ucis puiul vătui.

ACUM, DRAGOSTE

Acum, dragoste, dragostea mea
Nu mai e tânără și nouă.
Tu ești mîhnită că mătura lunii
îmi scutură peste poeme rouă.

întristîndu-te și bucurîndu-te în fața stele:
Ce-ți cade pe sprîncenele subțiri
Ți-ai dăruit inima izbei,
Inima ta cu trandafiri.

Cel așteptat cu tremur în noapte
A trecut înainte și nu s-a oprit.
Cheile tale cu sunătoare șoapte
Cui le-ai dăruit?

Raiul n-ai să-1 vezi prin fereastră
Și n-o să cînți mereu despre soare.
Moara pe deal își zbate aripile
Dar pămîntul n-o lasă să zboare.

NU RĂTĂCESC

Nu rătăcesc prin ierburi și nu caut
Urma nimănui sub cerul închis.
Cu snopul părului tău de ovăz
Mi-ai ieșit pentru totdeauna din vis.

Cu mireasmă de mură pe piele
Ce frumoasă erai în alint:
Semănai cu-n apus purpuriu,
Cu zăpezi de argint.

Boabele ochilor tăi s-au trecut.
Glasul ți s-a stins în tăcere,
Dar în cutele șalului a rămas
De la mîinile mici adiere de miere.

Cînd zorile pe acoperișuri
Ca pisicuțele își spală cu labele fața,
Fagurii apei cu vîntul
Mi te tot amintesc dimineața.

Și seara albastră cîteodată îmi spune
Că ai fost numai cîntec și vis visat.
Eu te știam făptură gingașă; umerii frumoși
Cu buzele tainei i-am sărutat.

Nu rătăcesc prin ierburi și nu caut
Urma nimănui sub cerul închis.
Cu snopul părului tău de ovăz
Mi-ai ieșit din gînd și din vis.

SÎNT UI/FIMUL POET

Sînt ultimul poet al satului,
în poeme podul de lemn e neînsemnat.
Privesc cum cădelnițează mesteacănul
Cu frunziș întomnat.

Trupeasca mea făclie de ceară
Va arde pînă la sfîrșit cu flacără aurie.
-Ceasul de lemn galben ai lunii
îmi va suna răgușit intrarea-n veșnicie.

Pe nesfîrșitele cîmpuri albastre
Va ieși uriașa mașina de fier.
Palmele ei negre vor aduna
Ovăzul risipit de zori sub cer.

Cîntecele acestea nu vor trăi cu voi,
Palme fără viață, palme străine.
Numai spicelor și cailor
O să le pară rău după mine.

Fierul va alunga hergheliile.
Coame n-or să mai fluture-n vînt.
Curînd, ceasul de lemn galben al lunii
îmi va suna răgușit iutrarea-n pămînt.

VULPEA

S-a tîrît cu piciorul zdrobit
Și în vizuină s-a încolăcit.
O dantelă de sînge-nflorata
Se scria pe zăpada curată.

Se împleticea prin fumul detunăturii,
în ochi i se clătinau copacii pădurii.
Din tufișuri vîntul zbucnise cu părul vîlvol
Șl risipise alice sonore prin foi»

Deasupra ei întunericul se zbătea,
Seara umedă și roșie creștea,
Capul se tot ridica speriat să audă,
Limba încremenea pe rana udă.

Apoi coada galbenă, flacăra, în viscol a căzut.
Buzele morcov copt s-au făcut.
Mirosea a frunză tmtredă, a zăpadă ca luna.
în vizuina sîngele picura într-una, într-una....

VACA

De bătrînețe dinții i-au căzut.
Ani mulți pe coarne s-au însemnat.
A bătut-o într-una văcarul băut
Pe izlazul rouat.

Inima ei numai liniște vrea
Dar șoarecii rod în colț și s-aud.
Odată, odată, vițelușul
Avea picioarele albe, botul ud.

Mamă a fost jefuită de fiu
Și copleșită de întristare,
În obor, sub salcîm, pe prăjină
Vîntul flutura pielea în soare.

Și în anul ce vine și ea, și ea
Va porni către marea tăcere.
I se va trece peste gît o funie cu nod,
Și va fi dusă în amurg, la tăiere.

Poate, slabă, va cerca-mpotrivire
Proptindu-și coarnele vechi în pamînt.
Acum visează un crîng cu frunza subți
Și cîmpuri ierboase legănate de vînt.

PISICA

Scrisoare surorii mele Șura

Sînt atît de multe pisici pe lume.
Numărul lor n-ar putea nimeni să-1 spună,
îmi amintesc: în izba noastră mirosea a mazăre,
Și steaua albastră sună, sună...

în viață, în vis ori în somn
Mi se nazare o zi depărtată:
Pe laiță torcea pisiul de puf
Și se uita cu privirea dungată.

Pe atunci eram copil, copil,
Bunica-ngîna un cîntec bătrîn.
Pisiul ca un tigru tînăr sărea
Și se juca cu ghemul scăpat din sîn.

Au trecut anii, bunica e moartă.
Din pielea pisiului iubit
Bunicul a făcut o căciulă
Și a purtat-o pînă s-a-nvehit.

AM PĂRĂSIT CASA PĂRINTEASCĂ

Am părăsit casa părintească
Și Rusia cu iarbă albăstrie.
Trei stele, în plop, lîngă lac,
Tristețea mamei o păstrează vie.

Luna ca o broască de aur
Se risipește pe fața apei.
Ca floarea de măr, părul cărunț
S-a revărsat în barba tatei.

N-am să mai revin acolo curînd,
Am mult de cîntat. am mult de sunat.
Rusia albastră e păzită
De plopul străvechi cu frunziș legănat.

Voi îi strîngeți la piept coaja crăpată
Și-i sărutați ploaia foilor line.
Plopul bătrîn e încă mîndru și zvelt
Și tot neliniștit ca mine.

PE CINE SĂ CÎNT

Pe cine, pe cine să cînt
în jocul cu inorți fugiți de pe dric?
Priviți: la femeii un al treilea
Ochi—iese-n buric.

Din pîntecul gol se uită ca luna
Rotund și flămînd.
De mine eu însumi rîzînd
Am scris un poem pentru una.

Dar unde sînt fetele toate
Cîte ne iau tinerețea vîoaie?
De vrei să te-nsorî, cîntărețe,
Cunună-te-n staul c-o oaie.

Ca facla de ceară topește-te-n cîntec,
Alină-te-n paiele roase din șură.
Octomvre-auriul ți-aruncă inele
Cu mîini tremurate de salcie sură...

CÎINILOR

Clinilor* crinilor, veniți aici
Cu botul în mîinile mele.
N-ar fi oare vremea ca luna
Să nu mai Ungă nori, stele?

Norii sînt pîntece sfîșiate, de iepe,
Pînze înnegrite de ciori.
Fraților cîini, fraților cîini,
Am fugit departe de grăitori.

Cînd foamea printre ziduri dărimate
Se va înfige în părul meu stufos
îmi voi mânca jumătate piciorul.
Jumătate vi-1 voi da pentru ros.

N-am să mă mai întorc între oameni.
Mai bine între voi să mă sfîrșesc.
Nu pot să arunc în semeni cu piatra.
Nu pot să lovesc.

RĂTĂCESC PE ÎNTÎIA ZĂPADĂ

Rătăcesc pe întîia zăpadă
Cu chiote-n inima grea.
Seara, cu o luminare albastră.
Mi-a luminat drumul cu o stea.

În pădure cîntă vîntul sau cocoşul sălbatec?
Nu ştiu: lumina sau întunericul a venit?
Poate, în locul iernii, pe cîmpuri
Păsări de-argint au poposit.

Ce frumoasă eşti, albă nesfîrşire.
Gerul îmi schimbă sîngele-n foc şi-n şuvoi.
Îmi vine să strîng lîngă piept
Arborii goi.

Minune a pădurilor pure,
Bucurie a zăpezilor curate,
Îmi vine să mîngîi coapsele
Sălciilor pe ape plecate.

SPOVEDANIA UNUI HULIGAN

Nu fiecare ştie să cînte
Şi nu oricui îi este dat
Să se rostogolească, .măr, la picioare străine.

Aceasta e cea mai mare spovedanie
Pe care o face un huligan.

Eu îнадins umblu nepieptănat
Cu capul ca o lampă de petrol pe umeri.

Toamna desfrunzită a sufletelor voastre
Îmi place s-o luminez în amurguri,
Îmi place cînd pietrele înjurăturii
Zboară spre mine ca grindina furtunii.

Atunci îmi strîng mai tare cu mîinile
Balonul clătinat al părului.

Mi-aşa de bine,
Mi-aşa de bine-atunci să-mi amintesc
Lacul verde şi foşnetul plopului,
Că undeva trăiesc ai mei, tata şi mama.
Lor puţin le pasă de poemele mele,
Lor le sînt drag ca apa şi cîmpul.
Ca ploaia care primăvara creşte verdeaţa,
Ei, dacă ar şti, ar veni şi v-ar, străpunge cu furci
Pentru fiecare strigăt zvîrlit în mine.

Săraci, săraci, țăărani!
V-aţi făcut probabil urîţi.
Vă e frică şi-acum de Dumnezeu şi de adîneurile
bălţilor,
O, dacă aţi înţelege că fiul vostru, în Rusia,
E cel mai de seamă poet!
N-aţi tremurat voi oare, cu inima pentru viaţa mea,
Cînd umblam cu picioarele goale prin bălţile toamnei?
Acum port cilindru
Şi pantofi de lac.

Dar clocote în mine mîndria de altădată
A îndrăzneţului şi zburdalnicului din sat.
Vacile de pe firmele măcelăriilor
Le salut de departe.
Birjarii pe care-i întîlnesc în piaţă
Îmi amintesc mirosul de bălegar de pe cîmpurile
noastre.

Şi-mi vine să port pe braţe coada fiecărui cal
Ca trena unei rochi de nuntă.

Iubesc ţinutul acela,
Iubesc mult de tot patria aceea,
Deşi stăruie în ea rugina sălcie a tristeţii.
Îmi sînt dragi riturile murdare ale porcilor
Şi în liniştea nopţii glasul sonor al broaştelor.

Sînt bolnav de amintirea copilăriei.
Visez pîcla umedă a serilor de aprilie
Şi ulmul aşezat pe vine să se încălzească
La focul zorilor.
O, cîte ouă de corbi din cuiburi
Am furat căţărîndu-mă prin crengile lui.
O mai avea el creştetul capului verde?
Coaja lui tot atît de tare o fi?

Dar tu, iubitul,
Credinciosul meu cîine?
De bătrîneţe te-ai prostit, ai orbit,
Şi rătăceşti prin ogradă tîrîndu-ţi coada.
Nu mai ghiceşti după miros unde e uşa şi unde e
grajdul.

O, cît de dragi îmi sînt zilele cînd
Furînd de la mama o bucată'de pîine
O mîneam amîndoi muşcînd pe rînd
Fără să ne fie greaţă unul de altul.

Eu am rămas acelaşi,
Cu inima eu am rămas acelaşi.
Ca albăstrelele în orz înfloresc în faţa mea ochii.

Țesînd din poeme pînze de aur.
Aș vrea să vă spun ceva duios.

Noapte bună!
Noapte bună, vouă tuturor!
A trecut coasa prin iarba amurgului.
Astăzi aș vrea
Să mă învîrtesc în jurul lunii ca o viespe.

L/Umina e atît de albastră
Că nu ți-ar părea rău să mori.
Ei, și ce dacă par un cinic
Care și-a legat de spate o lanternă?
Bătrînule și mult călăritule Pegas,
îmi trebuie mie oare șeaua ta moale?

Am venit ca un meșter aspru
Să cînt și să proslăvesc guzganii.

Capul meu, ca luna august,
Varsă vinul părului vîlvoi.

Aș vrea să fiu pînză galbenă la corabia
Care plutește spre țarmuri noi...

NOI, GENERAȚIA...

Noi*; generația victoriei leniniste,
De multe încă nu ne dăm seama.
Cîntecele noi
Le cîntăm tot așa cum ne-au învățat bunicii.
Prietenii, prietenii!
Ce fierbere e în țară
Și ce tristețe în fierberea aceasta veselă!
De-aceea poate îmi vine și mie
Suflecînd pantalonii -
Să alerg după Komsomoli."
Nu învinuiesc pe cei ce se retrag în tristețe.
Cum ar putea bătrînii
Să se țină de tineri?
Ca semănăturile lăsate necosite
Ei au rămas'să putrezească și să se scuture, .
Și eu, eu însumi, .
Nici tînăr, nici bătrîn, ❧
Sînt sortit să fiu bălegar pe cîmpul timpului.

Nu de aceea cîntecul ghitarei din cîrciumi
Mă adoarme cu somn dulce?

Ghitară dragă,
Cîntă, cîntă!
Să-mi cîrji, țigane,
Să uit zilele otrăvite
Fără mîngîieri și fără liniște.

Pe soviete nu le învinuiesc.
Sînt mîhnit doar,
Că tinerețea mea luminoasă
S-a risipit zadarnic. *
Ce-am văzut eu?
Război, numai război.
în loc de cîntece
Am ascultat tunuri.
Nu de aceea oare cu capul galben
Am alergat pe planetă pînă la istovire?
Totuși sînt fericit.
Din vîrtejul furtunilor
Am rămas cu impresii care nu se repetă,
Uraganul mi-a împodobit soarta
Cu vegetații de aur.
Eu nu sînt omul nou!
De ce s-o tăinui? r
Eu am rămas cu un picior în trecut
Și vrînd să calc cu celălalt în viitor
Mă simt căzînd în gol.
Dar sînt și alți oameni,
Aceia,
Sînt mai nenorociți și mai uitați,
Decît niște butuci
Printre evenimente ne-nțelese.

Eu îi cunosc
Și i-am observat:
Ochii le sînt mai triști ca ai vacilor
Și pe sîngele lor e mucigai
Ca pe lacuri mătasa broaștei.

Cine o să arunce cu pietre în lacuri?
Nu v-atingeți de ei
Căci se vor stinge singuri
Arzînd mocnit ca frunzele stropite.

Mai sînt și alți oameni:
Aceia care cred
Și-aruncă vagi priviri în viitor.
Aceștia scărpinîndu-și singuri pielea,
Vorbesc despre o viață nouă.

Eu îi aud:
— „Cu sovietele nu prea trăim pe plac.
Ar fi mai bine s-avem stambă, cuie.”
Ce puțin le trebuie acestora!
Viața lor e în cartofi și-n pîine.
Atunci de ce înjur eu noaptea
Și mă supăr
Pe soarta mea amară și ne-ntreagă?
Invidiez pe cei
Cari și-au petrecut viața-n lupte.
Pe cei-ce-au apărat ideea mare.
Eu mi-am pierdut zadarnic tinerețea
Și nici măcar o amintire n-am.

Ce scandal!
Ce mare scandal!
M-am trezit în cușcă.
Și doar puteam să fac
Nu ceea ce-am făcut
Ci altceva.

Ghitară dragă,
Cîntă, cîntă!
Să-mi cînți, țigane,
Să uit zilele-otravite
Fără mîngîieri și fără liniște.

Știu: tristețea nu se poate îneca în vin.
Sufletul nu se lecuiește
Cu pustiu și cu pustnicie.
Poate de aceea îmi vine,
Suflecînd pantalonii,
Să alerg după Komsomoli.

OMUJ< N E G R U

Prietenul meu, dragul meu,
Sînt rău bolnav!
Nu știu care mi-e boala:
Poate șuieră vîntul
în stepa pustie,
Poate iarăși creerul
Mi-1 cuprinde alcoolul
Scuturîndu-1
Ca pe o dumbravă
în toamna tîrzie.

Capul meu mișcă urechile
Ca o pasăre aripele.
Omul negru stă pe patul meu.
Omul negru nu mă lasă să dorm.

Omul negru
îmi arată cu degetul
O carte mîrșavă
Și ca un călugăr
La capul unui mort

îmi citește viața unui zurbagiu,
A unui bețivan,
Plictisindu-mi sufletul și sperându-l.
Omul negru!
Omul negru!
— „Ascultă, ascultă,—
Bolborosește el, —
în cartea asta sînt noian de planuri,
Multe idei frumoase.

Acest om
A trăit în țara
Celor mai mari
Șarlatani și tâlhari,
în decembrie, în țara aceea.
Zăpada e albă, albă,
Și viscolul își toarce vesel
Fuioarele.
Omul acesta a fost aventurier
De cea mai curată esență.

A fost elegant,
Și poet
Deși cu o putere
Nu prea mare.

A iubit o femeie
De peste patruzeci de ani,
Pe care o numea ades

«Fetița*, «ștrengărită»,
«Iubita mea»,
Fericirea, —zicea el, —
E-n mîini și-n minte.
Toți cei cu sufletul stîngaci
Sînt fără fericire.
Nu e nimic că gesturile false
Aduc prea multe chinuri.

E arta cea mai-naltă
Să pari voios și simplu
Cînd ești tînhnit,
Cînd ai pierdut pe cineva.
Sau în timpul furtunii
Și-al vieții înghețate".

Omule negru,
Să nu mai îndrăznești!
Tu nu faci slujbă
De scafandrier.
Ce mă privește viața
Unui poet scandalagiu?
Citește-o altora.

Omul negru se uită fix la mine.
Ochii i se îneacă
în vomitări albastre, —
Parcă ar vrea să-mi spună
Că sînt tâlhar și hoț

Și e-am prădat fără rușine
Pe cineva.

Prietenul meu, dragul meu,
Sînt rău bolnavi
Nu știu care mi-e boala:
Poate șuieră vîntul
în stepa pustie.
Poate iarăși creerul
Mi-1 cuprinde alcoolul,
Scuturîndu-1
Ca pe o dumbravă
în toamna tîrzie.

Noaptea e ger.
E liniște-n răscruce.
Sînt singur la fereastră.
N-aștept pe nimeni.
Cîmpul e acoperit
Cu nisipos var moale.
Pomii s-au adunat în grădină
Ca niște călăreți.
Plînge undeva
O pasăre de noapte.
Călăreții de lemn
Cern lovitură de copite.

Omul negru
Stă în fotoliul meu.

își ridică jobenul
Și-1 pune de-o parte
La poalele surtucului.

— „Ascultă, ascultă! —
Horcăie el privind-mă de-aproape
Și aplecîndu-se:
N-am mai văzut nicicînd mișel
Să sufere de insomnie,
Ca tine.

De-altfel, am greșit!
Afară-i lună.
Ce mai vrea oare
Și luna asta
Pierdută-n toropeli?
Poate va veni «ea»
;Cu pulpe groase
Și tu îi vei citi din putreda
Ta lirică
Sentimentală?

îmi plac poezii!
Caraghioșii!
în ei trăiește totdeauna
Povestea monstrului cu plete
Care vorbind unei studente
Cu coși pe față,

De Univers,
Abia își mai reține
Dorința sexuală.

Nu știu, nu-mi amintesc prea bine,
Odată, într-un sat,
Poate în Kaluga,
Poate în Reazani,
Trăia un băiețandru
într-o casă de țărani.
Cu părul auriu
Și ochi albaștri...

Și iată a crescut,
E mare și poet.
A iubit o femeie
De peste patruzeci de ani
Pe care o numea ades:
«Fetița», «ștrengărită»,
«Iubita mea»".

— „Omule negru!
Ești un musafir plicticos.
Află că lumea
De tine spune-așa".
Sînt furios, turbat.
Și bastonul meu zboară
Spre fruntea lui...

Luna a murit,
Se arată lumina albastră.
Ce dracu-mi făcuși tu,
Noapte?

Stau cu jobenul pe cap.
Nimeni nu e cu mine,
Sînt singur.
Oglinda e spartă.

MOSCOVA CÎRCIUMĂREASCĂ

S-a hotărît! Pentru totdeauna
Am părăsit șesul natal, comuna.
N-o să mai răsune din frunziș aripat
Plopul deasupra mea legănat,
Căsuța fără mine s-a gîrbovit.
Dulăul bătrîn a zăcut și-a murit.
Pe ulițele acestea întortochiate,
M-a ursit Dumnezeu să mor, poate.
Și totuși mi-e drag acest oraș de ulmi și platani,
învechit de ploi, înnegrit de ani.
Pe cupolele lui moțăie obosită
Asia, Asia, aurită.
Aici, noaptea, cînd luna luminează,
Cînd luminează dracu' știe cum și visează,
Mă strecur cu capul în piept, frînt,
Spre circiuma de sub pămînt.
E zgomot și gălăgie în această vizuină
Și eu, de seara, pînă se face lumină,
Citesc versuri curvelor cu miros de pudră și mirt
Și cu tîlharii beau spirt.
Inima îmi bate din ce în ce mai des,
Vorbesc încîlcit, abia înțeleș:

Sînt ca și voi un om pierdut, uitat,
Nu mă voi mai întoarce de unde-am plecat,
Căsuța fără mine s-a gîrbovit,
Dulăul bătrîn a zăcut și-a murit.
Pesemne pe ulițele Moscovei, sub cer,
M-a ursit Dumnezeu să pier.

Oamenii beau, se bat și plîng,
Armonistul suspină galben, trist, șotîng,
își blestemă norocu-n trezie
Și-mi amintește de vechea Rusie
Și eu, și eu cu capul în jos
îmi torn vin peste față, slinos,
Gîndul să-mi adoarmă sub tîmplă,
Să nu știu ce mai mi se-ntîmplă.
Rușii sînt veseli, chiuie, cîntă.
Și sorb basamacul de-1 zvîntă.
Armonistul cu chip de tătar
Cîntă de Volga, de Ceka, arar,
Și-n privirile lui de nebun
Fulgeră gînduri ce nu se mai spun.
Oamenii ăștia se tînguie toți.
Că și-au pierdut tinerețile, netoți,
Că asprul Octombrie i-a amăgit
Cu viscolul lui alb, întețit,
Dar își ascut cu. nouă-ndrăzneală
Cuțitul din cismă, prins de cocleală.
Unde sînteți voi care ați plecat?
Razele vi s-or fi întunecat)
Armonistul se caută cu spirt, cu prize,
De sfrinția luată în stepele chirchize,

Nu, pe ăștia nu-i mai împrăștii,
Putregaiul le-a dat curaj, le-a dat praștii.
Ei, Rusia mea, Rusie,
Asiatic pământ, Rusie!...

Zi, armonică! plictiseala nu se ascunde.
Degetele armonistului curg unde.
Bea cu mine, cățea parșivă,
Bea cu mine, cățea guralivă.
Toți te-au iubit,
Toți te-au stîlcit,
Toți te-au mînjit!
Ce te uiți cu albăstrelele tale, ca florile,
Ori vrei una în bot?
Ești bună de pus sperietoare, ciot,
Să alungi ciorile.
Pîna în ficați, pîna în rărunchi,
Mă chinul, mă tai, mă îngenunchi.
Armonica, armonica să nu stea!
Bea, viezure, bea!
Aș lua-o pe aia, pare mai cu țîțe,
Mai proastă, mai cu fîțe.
Dintre cele ca tine nu ești cea dintîi
Pe care o mîngîi,.
însă cu una ca tine urîță, ușoară,
Sînt prima oară.
E dureros ce fac și sfidător,
Dar pentru asta n-o să mă omor.
Ce te clatini? Ce-ți dezvelești crăcii?
Du-te la toți dracii!

532 .

E vremea să mă fac mai rece
Cu haita voastră ce mereu petrece...
Draga mea... Draga mea... uite, plîng, scîncesc,
Iartă-mă... iartă-mă... te iubesc...

B Zi măi, zi! Fi-ți-ar ghitară a dracului.
B Degetele tale joacă pe ea ca dinții daracului.
B Aș vrea să mă înec în acest năduf.
B Amicul meu, amicul meu, uf,
B Nu te mai uita la brățelele ei,
E Ea mătasa rochiei, la cercei,
B[La această femeie am căutat fericire
B Și am aflat negură, pieire.
B Nu știam că dragostea e molimă, huidumă,
B Nu știam că dragostea e ciumă.
B A venit spre mine, m-a privit
B Și m-a înnebunit.
B Cîntă prietene, să-mi aduc aminte,
B De viața dusă mai înainte.
B Eas-o să o sărute cine-o vrea,
B E tîrfă și e draga mea.
B Mai stai! Mai stai! N-o înjur, o chem,
B Și n-o blestem.
B Hai, dă-mi ghitară. Vreau pe coarda groasă
iB Să cînt despre viața-mi furtunoasă.
B S-a spart cupola verde-a vieții mele.
B Inima mea acum e o desagă
B Cu visuri mari de aur și cu stele.
B Multe fete am pipăit, .
B Ee-am strîns prin colțuri, le-am ciupit.

B

Dreptatea pământului s-a răzbunat:
Cu ochii copilăriei am privit mirat
Dulăii ce lingeau rnîrîitori
Cățelele, sub coadă, de scursori.
De ce să fiu gelos?
De ce să fiu bolnav, sfios?
Viața noastră: patul și cearceaful,
Sărutul pătimaș, prăpădul.
Zi, zi mai tare! Mîinile fatale
Să cînte zilele-mi fatale.
Știi ce? Mai bine dă-le-n măsă, iată.
Eu n-o să mor, amice, niciodată..,

INONIA

Prorocului Eremia

„Nu mă înspăimînt de pieire,
Nici de lănci, nici de săgețile ploii”.
Așa spune după Biblie
Prorocul Serghei Esenin.
A venit timpul meu.
Nu mi-e frică de cnut.
Trupul lui Hristos
îl scuipe din gură.
Nu vreau să fiu izbăvit
Prin chinurile și crucea lui.
Altă învățătură-nțeleg,
Să întreacă veșnicia stelelor.
Am văzut alt Mesia.
Moartea n-o să mai joace
Deasupra dreptății.
Voi tunde albastrul cerului,
Ca pe o oaie,
De Una murdară.
Voi ridică mîinile spre lună
Și o voi sparge ca pe-o nucă.
Nu vreau ceruri fără scară.
Nu vreau să cadă zăpezi.

Astăzi voi oua ca o găină
Vorbe de aur.
Astăzi, cu mînă vînjoasă
Sînt gata să răstorn lumea.
Nu vreau să se încrunte soarele
Pe fața lacului.
Ca o furtună
Opt aripi îmi vor răsări pe umeri.

Peste Rusia înfricoșată latră clopotele.
Plîng zidurile Kremlinului.
Astăzi pe lănci de stele
Pe tine te vom ridica, pămîntule.
Mă voi întinde pînă la Cetatea Nevăzută,
Voi mușca din Calea Lactee.
Lui Dumnezeu îi voi smulge barba
Cu colții mei
Și înfingîndu-mi mîna-n coama-i albă
Îi voi grăi cu glas de viscol:
Am să te fac, pe tine, Dumnezeu,
S-asculți ce-ți spun!

Blestem mînăstirile,
Blestem potecile ce duc spre ele.
Vreau să-mi ridic deasupra golului palatul.
Cu limba mea voi șterge de pe icoane
Chipurile sfinților și ale mucenicilor.
Vă făgăduiesc cetatea Inonia
Unde trăiește zeul celor vii.
Plîngi tu o, Moscova,

A doua oară a venit Mogolul.
Rugăciunile din ceaslovul tău "
Le voi risipi cu ciocul.
Din zori voi duce dîrz poporul meu
Sa are.
Cîmpul lui de cuvinte
Să fie presărat de stupii griului.
Grăunțele, sub cerul înstelat,
Să lumineze, ca albinele, întunericul.

Te blestem, mînăstire.
Blestem călcîiele și urmele tale.
Soarele tău, cu ascuțișul ghiarelor,
Mi s-a înfipt în suflet ca un cuțit.

Am plîns pe.nurile Babilonului
Și ploaie de sînge ne-a udat.
Astăzi strig cu glas de furtună;
Să-1 despuim pe Dumnezeu.
Spălați-vă mîinile și părul
În albia lunii noi.
Spun: —Totul va pieri.
Credința va fi înăbușită.
Deasupra noastră, Dumnezeu
S-a umflat ca o vacă.
El va făta alt soare
Pentru meleagurile noastre.
Un nou Olimpiu va veni
Să-i zugrăvească chipul nou.
Vă spun: — Voi bea tot aerul

Și-mi voi întinde limba
Ca o' cometă.
Îmi voi rășchira picioarele
Pînă-n Egipt,
Vă voi scoate potcoavele chinului.
În amîndoi polii
Îmi voi înfige cleștele mîinilor,
Voi apăsa ecuatorul cu genunchiul
Și-n plînsetul furtunii, în gemătul viscolului
Voi rupe ca pe un colac
Pămîntul.

În beznă,
Să-1 vadă-ntreaga lume
Voi scoate capul
Cu păr de stele
Și străluciri de soare.
Patru sori,
Ca niște butoaie ce și-au pierdut cercurile de aur,
Din nori,
Ca de pe munte
Se vor rostogoli sperîind lumile.

Și ție-ți spun, Americă,
Parte ruptă din continent —
Ferește-te pe mările necredinței
Să dai drumul corăbiilor de fier.
Nu îngenunchia cu curcubee de tuci și granit
Lanurile și rîurile.

Nu sfîșîia cu mîini albastre
Slăvile.
Cu simple cuie de fier
N-ai să întuneci strălucirea stelelor,
Fierberea sorilor
N-ai s-o stingi
Cu lavă de oțel.

Am să mă așez sus, pe nori.
Cu călcîiele-n jos.
Voi pune soarele și luna,
Ca niște covrigi,
Pe osia' pămîntului.
Îți spun: — Nu mai cînta imnuri
Razelor tale de sîrmă.
Ele nu vor lumina a doua venire.
Mielul aleargă prin munți.
Un trăgător dibaci
Îi va zvîrli o săgeată în piept.
Sînge cald va țîșni în întuneric
Prin lîna albă.
Copitele, ca stele de aur,
Se vor rostogoli în noapte —
Și ploaia cu spițe de apă
Va străluci.
Atunci voi răsuna ca un tunet
Din roțile soarelui și ale lunii,
Îmi voi filfii părul de flăcări,
Îmi voi acoperi fața c-o aripă,
Voi trage munții de urechi.
Voi smulge, cu lănci, ierburile,

Și-ți voi mătura toate nuielele
Ca praful.

Cu plug nou
Voi ara obrajii negri ai câmpurilor tale.
Pe deasupra ținuturilor tale
Belșugul va zbura ca o coțofană.
Razele soarelui
Vor fi prăjini de aur.
Alți spini vor crește în palmele câmpurilor tale.
Ca niște veverițe,
Primăverile galbene
Vor sări pe crengile zilelor.
Rîuri albastre vor izvorî
Și vor străpunge zăgazurile de piatră.
Zările, lăsîndu-și în jos pleoapele
Vor prinde în ele pești de stele.
Îți spun: — Va veni timpul cînd
Spicele ^griului tău
Îți vor străpunge ceafa.
Deasupra lumii
De pe o scară nevăzută
Răsunînd peste șesuri și peste dealuri
Va sparge coaja lunii un cocoș
Și va zbura.

Umblu pe nori ca pe un lan,
Cu capu-n jos.
Aud clocotul ploii
Și şuierul aștrilor cu ciocuri subțiri.

Mă uit în iazuri albastre
Și te văd oglindită, pe tine, Inonia,
Cu căciulile de aur ale munților.
Văd ogoarele și casele tale
Și-ntr-un pridvor pe mama mea bătrînă,
Cu degetele caută să prindă
I/uminile-asfințitului roșcat
Dar soarele, ca o pisică,
Își trage lacom ghemul
Și pleacă mohorît cu el în spate.
Sub șoaptele pîrîului,
În poala ecoului din munți
Picură de pe o luminare nevăzută
Cîntecul meu.

Slavă Domnului din ceruri
Și pe pămînt pace.
Cu cornul ei albastru, luna —
A sfîșiat norii.
Cineva a scos o pasăre
Din oul luceafărului
Să ciugulească
Urma lui Hristos.
Cineva cu o credință
Fără cruce și fără chin '
A întins pe cer curcubeul
Ca un arc.
Bucură-te Sioane, ^
Și răspîndește-ți lumina.
Pe zare, la marginea cerului,
S-a ivit un nou Nazaret.

Pentru a doua oară,
Pe o iapă,
Vine Mîntuitorul.
Crezul nostru e în putere.
Dreptatea noastră e în noi.

o

ANA SNEGHINA

1

„Satul nostru se cheamă Radova
Și are două sute de ogrăzi.
Celor cari l-au vizitat
De-au plăcut locurile noastre.
Sîntem bogați în păduri și ape,
Avem izlazuri, avem pămînturi,
Și peste tot domeniul nostru
Sînt răsădiți ploi.

Nu vrem să trecem drept bogătani.
Dar nu ne plîngem de soartă.
Casele ne sînt acoperite cu tablă de fier,
Fiecare om are livadă, arie,
Fiecare are obloanele vopsite,
Iar sărbătoarea avem carne și cvas.
Pentru toate acestea ispravnicului,
Pe vremuri, îi plăcea să stea la noi.

Birul îl plătim la vreme.
Judecătorul aspru care e cel mai mare în sat

Adaugă la bir
O baniță de făină și una de grâu zobit.
Ca să. nu avem neplăceri
Dăm fără greutate acest plus.
Ei sînt tăria și puterea.
Noi numai simplu norod.

Însă toți oamenii au sufletele păcătoase
Și mulți au ochii ca niște colți.
Din satul vecin, Kriuși,
Mujicii se uitau la noi chiorîș.
Viața la ei era proastă.
Aproape tot satul
Ara pămîntul cu un singur plug,
Și cu-o pereche de gloabe prăpădite.
Nici nu putea fi vorba de belșug la ei, •—
Sufletul să rămînă'viu,—
vȘi pe ascuns tăiau lemne
Din pădurea noastră.
Odată i-am prins...
Hm! Ei cu topoare, noi la fel.
De răsunetul și scrișnetul oțelului
Ne treceau fiori.
Cearta aceia mirosea a crima.
Și ei și noi eram de vină.
Unul dintre ai lor a lovit pe neașteptate,
Unul de la noi a căzut ucis.
Adunarea satului a judecat, a pus cătușe,
Și zece inși au fost trimiși în Siberia.
De atunci la noi treburile merg prost.
Fericirea a scăpat din hamuri.

De trei ani într-una
Ba vitele cad, ba s-aprind pîrjoluri.'

Asemenea vești triste
Îmi cînta vizitiul pe drum.
Pe atunci mă duceam să mă odihnesc
În împrejurimile Radovei.
Războiul mî-a mîncat sufletul.
Pentru interese streine
Am lovit trupuri apropiate
Și cu pieptul mi-atacam frații.
Am înțeles că sînt o jucărie
În urmă însă lăfăiau nobilii și negustorii.
Atunci m-am hotărît să mă despart de tunuri
Și să mă războiesc numai în versuri.
Mi-ani aruncat pușca,
Mi-am cumpărat hîrtie și iată
Cu această hotărîre
Am întîmpinat anul al 17-lea.

Libertatea s-a ridicat cu putere nebună
Și într-un foc roz, puturos,
Era calif peste țară
Kerenski pe calul cel alb.
Toți strigau:
Război „victorios”, „pîu’ la sfîrșit”.
Hoții, paraziții
Trimeteau spre front
Armate sure de țărani.
Eu n-am pus mîna pe sabie.

în urletul grelelor tunuri
Am dovedit alt curaj:
în țară primul am fost dezertor.

Drumul e destul de bun.
Răcoarea plăcută, răsunătoare.
Luna a presărat depărtarea satelor
Cu zăpadă mărunță de aur.
— „Uite și Radova pe care-o cauți”
Zise cărăușul.
„Nu degeaba am biciuit gloaba —
Pentru nărav,
Vă rog, cetățene, bacșiș.
Doriți să mergeți la morar?
E colo!
Vă cer foarte puțin
Pentru un drum atît de lung”.

Îi dau pentru o litră de rachiu.
— „E prea puțin.”
Eu îi mai dau ceva.
— „Nu , nu!
O, ce flăcău nesuferit.”
Flăcăul e de treizeci de ani.
— „Ce? Tu ai pățimit ori nu?
De ce vrei să mă scuturi de toți banii?”
Și namila-mi răspunde:
— „Secara e proastă.
Mai dați-mi din cele ce nu sună,
Zece sau măcar șase.

Voi bea la circiuma un basamac
în sănătatea și în cinstea ta”.

Sînt la moară.
Desișul brazilor
E presărat de luminările licuricilor.
De bucurie, bătrînul morar
Nu poate spune două cuvinte.
— „Oare tu ești?
Serghei!
Ți-e frig, desigur?
Hai, pune repede, bătrîno,
Pe masă samovarul și budinca.”

Nu prea e frig în aprilie
Mai ales spre sfîrșitul lunii.
E o seară minunată, gînditoare,
Ca zîmbetul pe fața prietenului,
îmbrățișările morarului sînt tari,
Sub ele chiar și ursul ar urla.
Dar totuși, în momente grele,
E bine să mai ai prieteni,
— „De unde? Pentru cîtă vreme?”
— „Pentru un an.”
— „Atunci, prietene, fii vesel!
Anul acesta am putea trimite
Ea Moscova chiar frage și ciuperci.
Și e vînat, măi frate, ca la dracu,
Singur se vîră în bătaia puștii.
Gîndește-te și tu...
De patru ani

Nu te-am văzut...'

Am sfîrșit vorba.
Cuviincioși
Tot samovarul l-am băut.
Ca-n alte vremuri cu-n cojoc
Mă duc sa dorm în fîn.
Trec prin grădina
Cu pomi rotați.
Liliacul înflorit îmi mîngîie fața.
Mi-e drag
Gardul bătrîn de nuiele.
Cîndva, lîngă'portița ceia,
Aveam șasesprezece ani,
O fată-n pelerină albă
îmi spuse blînd și încet: „Nu!”
Lucruri uitate, frumoase,
Chipul acela în mine încă nu e stins.
Noi toți am iubit mult
însă iubiți n-am fost.

„Ei, scoală, Serghei!
Zorile încă nu s-au scurs.
Bătrîna ți-a gătit
Plăcinte gustoase.
Eu voi pleca
la doamna Sneghina...
Pentru masă am împușcat
Prepelițe frumoase.”

Te salut, dimineață a vieții!
Mă scol, mă îmbrac, mă duc.
Roua se odihnește fumurie
Pe merii albi din grădină.
Gîndesc:
Ce frumos e pămîntul
Cu oameni pe el.
Și pe cîți războiul
I-a schilodit,
I-a calicit!
Cîți au fost îngropați în șanțuri.
Și cîți vor mai fi încă!
Simt peste maxilare
Spasmul crud al obrajilor.

Nu, nu!
Niciodată nu mă voi duce!
Fiindcă o putoare
Aruncă soldatului ciung în noroi
Cinci sau zece copeici.
— „Ei, bună dimineața bătrînice!
Parc-ai mai obosit
Și te aud tușind.”,
— „Munca m-a doborât.
Aici, la noi, nu prea e pace
Și totul se cîștigă cu sudoare,
între mujici se dau mereu războaie,
Se bate sat cu sat.
Am auzit cu urechile mele
De la trecători:

Ba cei din Radova îi bat pe Kriușeni,

Ba Kriușenii pe cei din Radova.
Asta înseamnă lipsă de stâpîn.
Pe țar îl alungară,
Și iată-acum...
Toate pacostele
în capul prostului norod se sparg.
Au deschis, nu știu de ce, temnițele,
Și au dat drumul răufăcătorilor.
Pe drumul mare
Nimeni nu poate trece-n voie.
Iată, de pildă, — aceștia din Kriuși,
Ar trebui să putrezească-n ocne,
Dar ei, ,cu suflete-nraite,
Acasă s-au întors cu toții.
Se află printre ei unul Pron Ogloblin,
Zurbagiu, bătauș, îndrăzneț.
Veșnic e supărat pe toți.
Și umblă beat cu săptămînile.

Acum trei ani
Cînd începu războiul,
A ucis, în fața poporului adunat
Pe «cel mare».
Oameni ca el sînt azi cu miile.
Tîlharia se face pe față.
Rusia s-a prăpădit de tot...
S-a prăpădit mama-Rusia..."

îmi aminiii de vorba cărăușului.
Euîndu-mi pălăria și bastonul»

Plecai să-i salut pe țărani
Ca un oaspe vechi, cunoscut.

Merg pe cărarea albastră
ȘM vad venind spre mine pe morar
Pe-o droașcă.
— „Hei, Serghei! Stai!
Căci am să-ți spun ceva,
Dar să-ndrept hațu-ntîi.
De ce azi dimineață nu mi-ai spus-o?
Cînd am ajuns la Sneghina am zis:
Ea mine a venit un tînăr vesel, ciudat.
(Sînt bine ascultat acolo
Căci o cunosc de zece ani.)
Iar fiica ei, Ana, ce-i măritată,
A întrebat:
— Nu cumva e acela care scrie, poetul?
— Ei, da — zic, — el e...
— E blond?
— Desigur, blond.
— Cu păr cîrlionțat?
— Așa-i. Un domn simpatic!
— Cînd a venit?
— Nu de prea mult. '
— Să știi, mămico, el el
Pe vremuri
A fost îndrăgostit de mine.

Era un băiețel modest.
Pe cînd acum...

De, ce să-i faci...
E scriitor...
Și e ceva...
Desigur, fără rugămintе,
Nu va veni la noi."

Și morarul, ca după o izbîndă,
îmi făcu semn cu ochiul:
— „Ei bine, bună ziua, pîn' la prînz!
Mai am și alte treburi..."

Mergeam pe drum spre Kriuși
Și doboram verdețuri cu bastonul.
Nu mi-a pătruns nimic în suflet. *
Nu. m-a tulburat nimic.
Miresmele curgeau dulci,
Peste gînduri îmi plutea o ceață de beție*
Ar fi bine să încep acum a un roman
Cu o vădană de soldat.

Iată și Kriuși...
De trei ani
N-am văzut acoperișurile cunoscute.
Vremea e ca de liliac.
Liniștea e stropită cu liliac.
Lătratul cîinilor nu se mai aude, —
Pesemne nu mai au ce păzi.
Casele sînt putrede.
Nu se mai vede în ele decît soba.

Lingă casa lui Pron
Gălăgie mare, țărănească.
Se discută despre legea nouă,
Despre prețul secarei și vite.
— „Bună ziua, prietenilor!"
— „Ești vînător?!"
— „Stai jos!
Tu ești fără griji,
Ascultă despre viața noastră.
Ce se aude pe la Piter?
îi cunoști. desigur, pe toți miniștrii?
Nu degeaba, afurisitule,
Ai fost crescut de un culac.
Dar noi nu te certăm,
Ești de-al nostru, dintre mujici.
Nu prea te lauzi,
Și n-ai să-ți vinzi inima.
Ai fost cumsecade cu oamenii
Și pentru noi făceai pe dracu-n patru,
Spune: vor căpăta oare țărani
Pășuni fără plată de la boieri?
Țipă cu toții
Să nu ne atingem de pămînt:
Spun toți că n-a venit sorocul încă.
Atunci de ce-am mai -suferit
Pe front, și pe alții i-am ucis?"
Și toți cu zîmbete întunecate
Mă privesc în față și-n ochi.
Și eu, îngreuiat de gînduri,
Nu știu ce să le spun.
Se clătinau, se cutremurau,
Treptele sub mine,

Și-mi aduc aminte
De-o întrebare:
— „Spune, cine e Lemn?”
Am răspuns încet:
— „Lenin sfoteți voi”.

3

Zvonurile se târau pe brinci,
Se judeca, se hotăra în șoapte.
Eu căpătăm destule
De la bătrâna'mea.

Odată, sosit de la vânătoare,
Mă culcai să moțai pe divan.
Aducătoare de umezeală
Mă pătrunsese ceața din bălți.

Tremuram ca de friguri.
Treceam prin jar și prin ghiață.
Și acest acces blestemat
M-a legat de pat patru zile.
Morarul, pesemne e nebun,
A plecat și-a adus pe cineva...
Eu am văzut numai o rochie albă
Și un năsuc ridicat în sus.

Pe urmă, făcându-mă mai bine,
Într-a cincea zi, spre seară,

Răceala m-a lăsat.
M-am sculat,
Am pus pe dușumea piciorul tremurînd
Și-am auzit glas dulce:
— „Bună ziua, dragul meu!
De mult nu te-am văzut,
Din anii copilăriei.
Acum, eu, vezi, am devenit o doamnă,
Tu, cunoscut poet.

Stai jos.
Ți-a trecut febra?
Nu mai ești ca înainte.
Pe ascuns chiar am oftat
Atingîndu-ți mîna.
Da...
Ceea ce-a fost nu se mai întoarce.
Anii se scurg la canal.
Odinioară îmi plăcea
Să stăm lîngă porțiță.
Visam amîndoi gloria.
t Tu ți-ai ajuns ținta.
, Pe mine însă m-a făcut s-o uit
Un tînăr ofițer.”

O ascultam și fără să vreau
Îi cercetam chipul zvelt.
Voiam să spun:
Destul!
Acum să căutăm alt grai.

Dar, nu știu cum,
Spusei fără să vreau:
— „Da, da! Mi-aduc aminte.
Stai jos. îmi pare bine.
Îți voi citi
Poeme
Despre Rusia cîrciumărească....
Sînt bine cizelate,
Conțin — tristețea țigănească.”
— „Serghei!
De ce ești rău,
Mi-e milă,
Și-s supărată
Că chefurile tale
Le știe toată țara.
Spune-mi: ți s-a-ntîmplat ceva?”
— „Nu știu!”
— „Atunci cine să știe?”
— „Pesemne,-n pîcla toamnei
Am fost născut.”
— „Glumeștil”
— „Și tu la fel, o, Ana.”
— „Iubești pe cineva?”
— „Nu, nu!”
— „Ciudat de tot,
Să-ți prăpădești viața-n așa chip
Cînd ai un viitor...”

Depărtările s-au întunecat, s-au înnegrit,,
Nu știu de ce îi atingeam
Mînușile și șalul...

Luna rîdea ca un clovn.
Deși în inima mea nu mai era trecutul
Eram plin de amintirile
Vîrstei de șasesprezece ani,
Ne-am despărțit dimineața
Cu ochii-n cearcăn.
În vară e ceva frumos,
Acel frumos e în noi odată cu vara.

Morarul meu,
Acest morar,
Mă-nuebunește.
Aleargă toată ziua
Ca un factor.
Azi a venit din nou cu un bilet
Ca și cînd cineva ar fi îndrăgostit:
„Veniți.

Cu dragoste,
Ogloblin Pron.”

Mă duc.
Sosesc în Kriuși.
Ogloblin stă la poartă,
Și beat,
Înjura tot norodul sârac:
— „Voi neam, de viermi,
Cu toții la Sneghina...
Mergeți și-i spuneți:
Ne dai ori nu pămîntul tău
Fără răscumpărare?”
Și deodată,
Zărindu-mă, s-a potolit un pic

Zicînd nepreiăcut:

— „Țăranii, mai trebuiesc oleacă fierți.

— „De ce m-ai chemat, Proșa?"

— „În nici un caz nu pentru treierat,

Nici pentru coasă.

Să-mi scoată calul

Și mergem amîndoi la Sneghina

Să o rugăm..."

A înhămat gloaba.

De așa cal

Să dai și de la tine

Numai să scapi de el, —

Să nu-1 mai vezi.

Mergeam la pas.

Drumul ne supăra și ne veselea.

Urcînd rîpile,

Duceam cu noi căruța.

Am sosit.

Casa s-a cam lăsat pe temelii.

Miroase tare a iasmin

Gardul înalt de nuiiele.

Ne dăm jos.

Mergem spre terasă.

Și, scuturînd praful de pe umeri,

Auzim vorbe despre ceasul din urmă:

— „De plîngi sau nu, e totul în zadar.

Acum, el e cadavru rece...

Bate cineva în ușă...

Pudrează-te...

Mă duc să deschid..."

O doamnă tristă, grasă,

Lasă zăvorul greu.

Pron al meu îi aminti,

Fără prea multe vorbe,

Despre pămînt.

— „Da, să ni-1 dai!"...

Și-i repeta mereu:

— „Sau vrei să-ți sărutăm picioarele?"

Ea primea vorbele

Fără gînduri, fără auz.

Pe urmă, biruindu-și teama

M-a întrebat:

— „Probabil ați venit la fiică-mea?

Stați jos...

Am s-o anunț îndată..."

Acum îmi amintesc precis

Fatalitatea zilelor acelea.

Ce greu îmi venea

Să-i văd fața.

Am înțeles.

Se întîmplase o nenorocire,

— „L-au ucis, l-au ucis pe Boris.

Lăsat i-mă!

Plecați!

Ești laș, ești josnic și mișel.
El a murit...
De ce-ați venit aici?"
Nu, pentru mine era prea destul...
Nu oricine poate suporta aceasta...
Rușinându-mă ca de o plagă, ca de o palmă,
I-am spus lui Pron:
— „Ele azi sînt mîhnite,
Pron, hai la circiumă”.

Am vînat toată vara.
Nu i-am uitat nici numele, nici chipul.
Supărarea mea
A plîns-o pe baltă
Sitarul-bocitor.

Cînd înfloresc pomii
Patria noastră cea blîndă e săracă.
Vara e scurtă
Ca o caldă noapte de mai.
Zorile sînt reci și purpurii,
Ceața se lasă mai jos.
Și în dumbrava fără frunze
Se aud glasuri rare de păsări.

Morarul meu zîmbește mereu
Cu veselie-n el;

— „Acum, Serghei dragule, vom împușca,
Și iepuri...”
Mă bucur și eu
Fiindcă nu am —
Cu ce să-mi mai împrăștii
Plictiseala și somnul.
Astăzi spre seară, la mine ,
Pron s-a rostogolit ca o lună:
— „Amice!
Cu mare bucurie te felicit!
A sosit ceasul așteptat!
Te felicit pentru noul guvern!
Acum lovim în toți deodată!
Și cvas se alege de ei.
Fără plată, luăm de cu vară
Toate pădurile și pășunile.
Acum în Rusia sînt Soviete
Și Lenin mare comisar.
Amice!
Acum e bine.
De bucurie era chiar să mor
Iar frate-meu s-a omenit pe el.
Afurisitule, fii, măi băiete,
Un pic mai vesel.
Chiar astăzi voi alcătui «Comuna»
Aici, în satul nostru.

Pron mai avea un frate — Labutia,
Mujic și el ca toți cei de acolo,
Și pe deasupra mare bețivan.
Lăudăros și laș.

Ați văzut, sigur, așa diavol,
Soarta i-a lăsat să trăncănească.

Labutia purta două medalii albe pe piept
Din timpul războiului cu japonii.
Și cu voce răgușită și beată
Țipa, intrînd în circiumă:
— „împrumutați-1 pentru o litră
Pe cel slăvit în lupta de la Leaoiau".
Pe urmă îmbătîndu-se, plîngea
Cu lacrimi fierbînți,
Pe umărul vecinului
Soarta cetății Port-Artur
Ce s-a predat.
— „Prietine!" țipa el, — „Petrica!
Mă doare, să nu crezi că sînt beat,
Curajul meu pe lumea asta
Îl știe tot Leaoianul."

Așa făpturi,
Trăiesc fără să-și facă bătăture la mîini.
Și iată, el, intrînd în Soviet
Și-a tupilat medaliile-n ladă.
Și tot cu aerul simandicos
Al unui veteran cărunț
Pălăvrăgea alcoolizat
Despre Siberia, Nercinsk și Turuhan:
— „Da, fraților, am prins amare zile
Dar niciodată teamă nu mi-a fost".
Medalii, medalii, medalii

Răsunau în vorbele sale.
Îi răsucea nervii lui Pron,
Și Pron îl înjura de mamă.
Și totuși acela a plecat primul
Să confiște casele Snegninei.

La jaf s-au grăbit toți:
— „Să ne dai totul! Ne vom înțelege pe urmă!"
Toată moșia au adus-o-n comună
Cu stăpîne și vite.
Dar morarul...
Morarul meu bătrîn
Le-a adăpostit pe stăpîne la el!
M-a făcut, om fără de lucru,
Să mă amestec în soarta altora.
Și din nou m-a cuprins ceva...
Atunci toată noaptea
Mă uitam la gura frumoasă, senzuală.
Și strîmbată de griji.

Îmi amintesc.
Ea spunea:
„Să mă ierți... N-am avut dreptate...
L-am iubit mult pe bărbatul meu...
Cînd îmi aduc aminte... mă doare capul.
V-am insultat din întîmplare...
Cruzimea a ținut loc judecății...
Era aci o taină tristă,
O criminală patimă...
Desigur, pînă-n toamnă

Aș fi gustat din pliu din fericire,
Pe urmă m-ai fi lepădat
De-aceea m-am ferit —
De întâlniri — și de urmări...
Aceasta ar fi supărat-o mult pe mama
Cu vechile-i idei."

Uitîndu-mă în ochii ei,
Am schimbat vorba.
Trupu-i de cauciuc
S-a-ndoit puțin.
— „Spune-mi, Ana, te doare
Pierderea moșiei?”
Ea, tristă și ciudată,
Și-a lăsat ochii-n jos.

Privește.
Se face oare ziuă?
Zorile, ca un foc de zăpadă,
îmi aduc aminte de ceva...
De ce? Nu pot să știu...
Da... în copilărie...

într-o dimineață... cu totul alta
Stam împreună
Și-aveam cîte șasesprezece ani...

Pe urmă, uitîndu-se blînd
Și încovoindu-și lebăda mîinii
Mi-a spus, neglijent parcă:
— „E vremea de odihnă”...

Spre seară au plecat
Unde?
Nu știu unde.
Pe cîmpia-nsemnată cu stîlpi
Ușor se află drumul.
Nu-mi mai aduc aminte ce-a urmat.
Nu știu ce-a făcut Pron.
Eu am plecat curînd la Piter
Să scap de plictiseală și de somn.

Ani aspri și grozavi!
Se poate oare scrie totul?
Bolțile palatelor
Auziră înjurături soldățești de „mamă”!
Depărtările înfloriră!
Nu degeaba adunătura tuciurie
Cînta prin curți la pian
Foxtrotul din Tambov
Avînd auditori vacile.
în loc de pîine, ovăz și cartofi
Mujicul a căpătat gramofon
Și sucind o țigară „picioruș de capră”
Asculța un tango.

Mujicii își frecau mâinile de atîta cîștîg
înjurau birurile
Și se gîndeau amețiți
! La ce li se bălăngăne între picioare.

Treceau anii
Largi, înflăcărați.
Norocul țaranului se stingea.
Multe bancnote de-ale lui Kerenski
Se stricară pitite în sticle.
Un posesor de pămînt și de vite
Se lăsa doborît cu cnutul
Pentru o pereche de hîrtii
Cu portretul Ecaterinei.

Ei, bine. Ajung atîtea suspine,
Astăzi mi-a scris morarul o scrisoare
Despre soarta lui Pron:
„Serghei, de dragul sufletului
Te salut, frățioare, te salut!
Iar nu mai vii pe la Kriuși
De vreo șase ani!
"Vino te rog!
La primăvară vino negreșit!
La noi atîtea s-au mai întîmplat
Că nu ie pot cuprinde în scrisoare.
Acum norodul s-a liniștit.
Furtuna începe a se potoli.
Află că în anul 1920
A fost împușcat Ogloblin Pron.

îcusia...

Vrei să crezi? Vrei urechilor să nu crezi?
Odată detașamentul lui Denikin
A venit peste Kriușieni
Și-a început petrecerea.
Decît așa petrecere, mai bine moarte.
Cu scrișnete și rîsete
S-au plimbat nagaicele căzăcești.
Atunci l-au ucis pe Pron,
Iar Labutia s-a vîrît în paie
Și a ieșit
După ce caii căzăcești
Intraseră-n pădure.
Acum el, da, cu chipul beat
Tot mai răcnește:
— «Ar trebui pentru curajul meu
Să port pe piept medalie roșie!»
Acum că norii au trecut cu totul.
Deși nu viețuim ca-n rai,
Tu totuși vino,
Să mă mai liniștești puțin."

Și iată, iarăși sînt pe drum.
întuneric de Iulie.
Căruța aleargă vorbăreață
Ca și înainte.
Drumul e destul de bun.
S-aude zvon liniștit de cîmpuri.
Luna a risipit peste depărtările satelor
Zăpadă mărunță de aur. •
Se văd troițe, fîntîni,

(Jarduri de nuiele, margini de sate.
 Inima bate cum a bătut pe vremuri.
 Mă aflu din nou la moară.
 Brazilii sînt acoperiți cu luminările licuricilor.
 Ca și mai înainte
 Morarul nu poate spune două cuvinte:
 - „Ce bucurie Serghei!
 Ți-e frig? Pune repede bătrîno,
 Pe masă samovarul și budinca.
 Serghei! Aurul meu! ascultă!
 Și tu, Serghei, ești mai bătrîn...
 Acum, de sufletul cel drag.
 Eu îți voi da un dar."
 - „Un dar?"
 - „Nu...
 O scrisoare.
 Sînt două luni
 De cînd mi-o dete poșta.'*

Desfac... Citesc... O, da!...
 Din altă parte nu putea să fie.
 Și scrisu-i tot acela... fără griji...
 Stampila e din Londra.
 „Tu mai trăiești? Sînt bucuroasă...
 Și, precum vezi, trăiesc...
 Și-așa de des visez
 Portița, gardul și vorbele tale.
 Sînt departe de tot...
 Acum, acolo-i primăvară blondă,
 Și cu albastru sînt acoperiți
 Brazilii, mesteacăniî...

Acum, cînd eu încredințez hîrtiei
 Tristețea ce m-apasă
 Tu poate, cu morarul,
 Pîndiți pe undeva fazani.
 Mă duc adese-n port
 Și, sau cu bucurie, sau cu teamă,
 Nu știu, mă uit printre vapoare
 Ea steagul roșu, sovietic.

Acum, acolo, ei sînt la putere.
 Drumul mi-e clar.
 Dar tu tni-ești drag ca și mai înainte,
 Ca patria, ca primăvara".
 Scrisoarea e, ca orișice scrisoare.
 Fără vreun scop.
 N-aș scrie-n viața mea așa ceva.
 Ca și mai înainte-mi iau cojocul
 Și merg să dorm în fîn.
 Trec prin grădină, printre pomi,
 Și liliacul îmi atinge fața.
 Ce drag, ce scump îmi cade gardul vechi!
 Cîndva, lîngă portița ceea
 Eram de șasesprezece ani,
 Și-o fată-n pelerină albă
 Mi-a spus sfioasă: „Nu!"
 Făptura ei în mine nu s-a stins.
Noi toți pe vremea ceea am iubit,
Și, sigur,
Și noi am fost iubiți.

Ianuarie 1925. *Batum.*

POSTFAȚĂ

„At ȚARÎNÎÎ CUM K UN SNOP Î)K GRÎ.U"

*„Pământu-ntreg trăiește-n viața mea
Și eu prin viață trec ca vrintr-un tiu.
Mă Btml al cerului cum e o stea
Și-al (arinii cum e un snop de grâu."*

(Zaharia Staucu: Poeme simple)

Arborele genealogic al lui Zaharia Staneu își desfășoară ramurile în versurile poetului. Cu nedisimulată mândrie, Zaharia Staneu își cântă străbunii, păstori viguroși și povestitori nocturni:

**„Străbunii mei vînjoși, cu tulnice și ghioage,
Pe-aicea și-au păscut cirezile blajine,
Cioporul de mioare bălane, herghelia
Și lingă crama scundă cu chiote în căzi
Băsmeau lungiți la locuri cînd adormea prisaca."**

Pare o imagine mirifică. Acești străbuni ai poetului nu sînt, totuși, viețuitori fericiți ai unui paradis terestru, saturați de ambrozia viilor și de roadele pămîntului. Zaharia Staneu își revendică descendența din dîrji și nedreptățiți iobagi:

**„Să nu uiți nici o clipă: străbunii au fost șerbi,
Primiră-n veacuri aspre sudălmi și bice-n spate
Să nu uiți nici o clipă*, se odihnesc sub ierbi
Dar țărna lor mai strigă și-acum după dreptate."**

Poetul se reclamă moștenitor al virtuților strămoșești:

**„Ca străbunii din peșteri chiui
Cînd simt sulița dușmanului în coastă,
Ca străbunii din peșteri mă ridic
Cu munții, cu norii, cu cerul pe țeastă."**

Stâncii socotește literatura Sa drept o prelungire
l[^]rș[^]firească a îndeletnicirilor pe care le-au avut străbunii
săi:

„în poemele mele zducnesc copacii
Peste care zboară vulturi.
Străbunii cumpliți de dreptate
Haiduceau prin păduri...

în poemele mele închid
Viață în flăcări, în cuvinte,
în aceleași cuvinte lăsate
De cei topiți în morminte."

Și-acum iată întregirea biografiei. Ce i-au testat
poetului părinții și bunicii?

Mama:.

„Doar dulcea ta tristețe mi-ai lăsat-o,
Doar inima ta caldă, mult prea caldă."

Tatăl:

„Sînt ca și tine crunt și drept și bun
Și dușmănos cu munca mea,
Nenduplecat sînt ca și tine, și pornit
Să rup grumazul celor ce-mi ții calea."

Bunicul:

„La optzeci de ani te-ai sfîrșit și-ai trecut
în pulberea albă bătută de ploaie
Dar sufletul tău în minte-nvascut
Tot dîrz a rămas și tot nu se-ndoaie."

Descendentul neamului de șerbi neînduplecați
are un crez poetic generos. Se dorește stejar pe culme
—cu vinele în pămînt—sau nor de aur care să-și
scutire belșugul pe ogoare sterpe. El ar dori să fie
mai limpede decît apa unui izvor care în zori adapă

turmele „și-n ceasu singeriu al serii, umple cofe și
amfore cu spor".

Inima-i bate asemeni unui străvechi clopot de bronz
a cărui menire este:

„Să stingă plîsu-amar al lumii întristate
Cu dangătu-i sonor și luminos de stea."

Cîntecele acestui poet vibrant sînt sălbatice, smulse
din străfundurile ființei sale:

Din clocotul frunții, din miezul inimii,
Din oase, din sînge, din piele,
Desprindeți-vă cîntece ale inimii.
Ale pămîntului, ale norilor, ale mele."

Autorul lor se mărturisește a fi un om dîrz, voluntar,
înzestrat cu o pronunțată conștiință a rolului său
social:

„De marele pas al timpului
Pasul meu se ține mereu.
Vreau să mai dărui cîteva cîntece,
Țîndările de aur ale visului meu."

Drumul lui Zaharia Stancu spre poezia realistă
nu a fost lipsit de meandre. Stancu a debutat în poezie
în urmă cu mai bine de trei decenii, în atmosfera litera-
turii burgheze, în confuzia și haosul anilor de după
primul război mondial. Puțini au fost poeții care să
na fi suferit nefastele influențe ale unui asemenea
climat.

Zaharia Stancu a făcut parte, în perioada debutului
său, din cercul revistei *Gîndirea** Sub înrîurirea lui
Nichifor Crainic, revista căpătase o direcție mistică,
religioasă și naționalistă. Ortodoxismul fusese ridicat
aici la rang de dogmă literară. Scriitorii erau judecați
în funcție de modul în care corespund canoanelor

ortodosiste. Paginile *Gîndirii* erau doldora de sfinți, îngeri, mucenici. În vârful piramidei se afla însuși Dumnezeu cu care — cum observa cu malițiozitate G. Călinescu, — gîndiriștii se aflau, în genere, în raporturi amicale. Revista a jucat un rol nefast în dezvoltarea literaturii noastre, degenerînd, cu timpul, într-o publicație huliganică.

Colaboratorii revistei nu pot fi apreciați în bloc. La unii din ei creația literară nu poate fi despărțită de obiectivele și atmosfera *Gîndirii*. Trebuie făcută o distincție netă între aceștia și scriitorii care, fără structurale afinități cu *Gîndirea*, au făcut parte, vremelnice, din gruparea revistei, în perioada căutărilor de drum. Zaharia Staneu face parte dintre aceștia din urmă. Primul său volum de versuri, *Poeme simple* (1927), tipărit în perioada colaborării la *Gîndirea* atestă influența gîndiristă, însă nu recomandă un poet aflat sub tirania misticismului religios.

Poezia lui Zaharia Staneu din această primă perioadă nu este o lirică mistică, de inspirație religioasă, ci una frustă, o poezie a naturii. Elemente gîndiriste sînt totuși prezente uneori, atît de neorganice încît ai senzația hibridității. Într-o poezie de autentic fior, de neliniște creatoare, influența gîndirismului se face simțită în cîteva versuri artificioase:

„Văd încă îngeri în văzduh și-aud
Cum sună-11 ceruri clopote mereu
Și cum la mine-n suflet. Dumnezeu
Și-ascunde seara trupul gol și ud.”

Zaharia Staneu îl simte pe Dumnezeu în apropierea cirezilor blajine, receptează pași desculți de îngeri, prin ierburi. În hoinărelile sale nocturne, pe cîmpuri, poetul aude zborul heruvimilor prin văzduh și-l vede pe Dumnezeu „plutind cu aripile sfișiete-n crengi”.

În această primă perioadă a creației poetului, munca, și iubirea sa sînt ades priveghiate de îngeri. Aceștia

însămîntează țarina arsă a poetului și asistă la ceasurile sale de iubire.

Deși unele din poeziile din această etapă sînt populate de locuitorii cerurilor, deși unele dintre versuri au iz mistic, se poate spune totuși că „*poemele simple*” ale lui Zaharia Staneu nu au plătit un tribut fatal gîndirismului.

Admiratorii poeziei religioase l-au asociat pe Zaharia Staneu poetului francez Francis Jammes. Între poetul francez, catolic rusticizant și Zaharia Staneu există unele înrudiri, sensibile îndeosebi la începuturile poetice ale lui Zaharia Staneu. Poetul nostru posedă candoarea, ingenuitatea și prospețimea lui Jammes. I-ar mai apropia pe cei doi poeți dragostea pentru cîmpuri și dobitoace. Autorul *Georgicelor creștine*, care a pornit de la un soi de păgînism, are însă o umilință, o resemnare fatalistă în fața divinității, care i-au fost dintotdeauna străine lui Zaharia Staneu. Satisfacția pe care o încearcă poetul francez în umilința creștină nu e proprie fizionomiei poetice a lui Zaharia Staneu, poet cu suflet, și verb de răzvrătit.

O adevărată și rodnică influență a exercitat asupra lui Zaharia Staneu poezia lui Serghei Esenin. Plecat de la *Gîndirea* Staneu scoate revista *Azi* (1932). Aici continuă publicarea traducerilor din Esenin, înmănunchate mai apoi în volum (1934). Prin tălmăcirea lui Esenin, Staneu a revelat literaturii românești un mare poet rus. Poezia lui Esenin în traducerea lui Staneu s-a bucurat de un mare și un bine meritat succes și a exercitat o puternică influență asupra liricii noastre.

Staneu s-a simțit atras spre Serghei Esenin datorită forței elementare, autenticului tragism și uriașei sincerități a poetului rus. Autorul *Poemelor simple*, în care sînt evocați cu gingășie fluturii, puii, albinele, porumbeii, și-a întîlnit un mare confrate în poetul care a cîntat moartea vulpii. L-a atras, fără îndoială pe Zaharia Staneu și revolta sinceră, adesea deznă-

dăjduită a lui Esenin, cântarea înfrigurată și chinuitoare a adevărului și dreptății. Și, bineînțeles, poezia câmpului natal/ a satului.

Tălmăcirile lui Zaharia Stancu izbutesc să dea, în pofida împrejurărilor vitrege în care au apărut, o imagine expresivă a figurii lui Serghei Esenin. Genialul liric rus nu apare numai în postura de poet al stepii și al animalelor. Răzbat în culegerea de poezii și accentele celui care spunea:

„Invidiez pe cei

Cari și-au petrecut viața-n lupte.

Pe cei ce-au apărut ideea mare.”

ale poetului care se încorporează generației sovietice (*Noi, generația victoriei leniniste*) și care-și tălmăduia rănilor sufletului cu balsamul înviorător al realității socialiste, („Știa: tristețea nu se poate îneca în vin/ Sufletul nu se lecuiește/ Cu pustiu și cu pustnicie/ Poate de aceea îmi vine/, Suflecând pantalonii/, Sa alerg după Komsomoli”).

Traducând amplul poem *Ana Sneghina*, tablou al satului rusesc în vremea revoluției, Stancu a îndeplinit un veritabil act de curaj. *Ana Sneghina* nu este numai poemul regretului nostalgic după anii adolescenței, ci, mai ales, strigătul de revoltă împotriva trecutului țarist, împotriva războiului și a oricăror stavile puse elanului și entuziasmului juvenil.

Pentru Zaharia Stancu întâlnirea cu poezia lui Esenin a fost fertilă. Stancu nu a devenit însă un emul al poetului rus, un Esenin român, pastişă minoră a originalului. Contactul cu Esenin îi lărgeste lui Zaharia Stancu orizontul vieții, îi revelează un șir de aspecte spre care temperamentul său poetic era înclinat. Esenin are pentru poezia lui Stancu valoarea unui stimulent, a unei forțe care grăbește un proces normal. Lirica eseniană îi ajută lui Zaharia Stancu să se auto-descopere.

Albe (1937) și *Clopotul de aur* (1939), volumele de versuri care urmează *Poemelor simple*, ilustrează drumul ascendent al poetului. Orizontul vieții se lărgeste, sfera de investigație psihologică e îmbogățită. Cititorului acestor volume de poezii, în care Zaharia Stancu apare în maturitatea artei sale, îi este clar că „*Poemele simple*” reprezentau doar un jalon, un punct de plecare, e drept deosebit de revelator, fără stângăciile și naivitățile începuturilor, un punct de plecare totuși, mai ales sub aspectul căutării unui drum propriu. *Albe* și *Clopotul de aur* mărturisesc găsirea acestui drum, angajarea poetului pe o cale personală, câștigarea definitivă a unui glas propriu.

Acest glas va răsună, nu cu aceeași intensitate și limpezime, și în ultimele volume de versuri *Pomul roșu* (1940), *Iarba fiarelor* (1941), *Anii de fum* (1944).

*

Domină în poeziile lui Zaharia Stancu elogiul naturii. El însuși om al țărinilor, Stancu devine poetul câmpurilor, al vegetației, al vietăților. Poetul, crescut în decor rural, are orgoliul rusticității sale:

„Eu am crescut cu macii și strugurii pe câmp ’

Și mai păstrez ca iarba, și-acum, sub pleoape rouă.”

*

„De-accea mi-e drag câmpul, livada, codrul sur.

Podgoriile, albinele, boii și mînjii

Ce trec, năluci sirepe, prin porumbiști brumate...”

Asemenea versuri echivalează cu o mărturisire programatică. Autorul lor nu va uita țarina natală, muză a începuturilor sale poetice. Liric, de pronunțată notă personală, comunicînd propriile sale impresii și senzații, Stancu elogiaza natura ca pe un martor și prieten al copilăriei și adolescenței sale:

„Da: ra-am scădat în riul cu cînepl la topit
Da: rai-am julit genunchii-n vișini și-n cireși."

*

„Alerg pe șesuri sprinten cu dorul în răgaz
Descult, ca un hulub, prin ierburile crude."

Natura — cadru familiar poetului, — este surprinsă în varietatea evenimentelor sale, mărunte sau grandioase:

„Simt fiecare iarbă nouă
Cum încolțește-n cîmpuri și răsare
Și fiecare floare cum tresare
Cînd zorile îi plîng pe pleoape rouă."

Stancu este un cîntăreț al anotimpurilor pe care le evocă cu nuanțele lor, în diversitatea și jocul de lumini pe care ochiul poetului țaran le surprinde. Toamna provoacă poetului reacții sufletești intense. „Anotimpul poeziilor" i se înfățișează lui Zaharia Stancu în ipostaze variate. Stancu omagiază liric începutul toamnei. Imaginea toamnei rodnice, cu belșug de roade sub care „grădina-și pleacă umerii", cu frunze aurii, toamnă arămie cu perdele de funigei albi, cu podgorii așezate pe dealuri sîngerii, strălucește în gravurile lirice ale poetului. Pe drumurile acestei toamne bogate merg care stivuite cu roade și vîntul toamnei poartă miros ațîțător de struguri. Om al cîmpului poetul nu rămîne nepăsător la orgia de roade a toamnei. O notă sănătoasă răsună în versurile care celebrează belșugul toamnei. Sănătoase sînt și accentele grave, îndurerate, exprimînd tristețea poetului în fața toamnei crepusculare, „toamnei care moare". Această moarte poetul o vede peisagistic, în versuri largi și solemne:

„Cerule e vînat, cîmpul gol și sur
Vîntul uscat miroase a mour,
Cirezile bălțate bat tălăngi

Fac coronițe, funigei și crăngi
în șiruri trec cocorii gîngurind
Plopii ca niște ruguri se aprind
Să lumineze toamnei care moare
în vie sub sfărămături de soare."

I

J

i

.

I

I

Sufletul poetului vibrează la moartea firii. Iarna, pădurea i se înfățișează halucinant populată de copaci de smalț și sticlă, de platină, de fier.

Primăvara și vara smulg poetului adevărate chiote de bucurie:

„Se leagănă riul
Și cîntă în scoc.
Pe cîmpuri cu grîul,
în soare mă coc."

*

„în maiu-acesta tumultos
Mă simt ca un copac vînjos
Și-aș vrea ca șoimii să m-agăț de stînci,
Ca florile să mă desfac în soare,
S-alerg spumat cu apa călătoare.
Să mă frămînt
Cu fiecare brazdă întoarsă de pămînt,
Și-n noua primăvară să fiu nou
Ca un ecou,"

,

|

\

J

j

în genere peisajul preferat al poetului este cîmpia. „Livada, codrul sur... porumbiștile brumate". Muntele lipsește din decorul plăsmuit de Stancu. Am impresia că aceasta se simte în versurile poetului unde perspectiva e largă și lină, a cîmpeanului, fără avînturile abrupte pe care le implică muntele. Deși pare hazardată această observație, cred că s-ar putea întări comparîndu-1 de pildă pe Stancu, cu Beniuc, primul prin excelență poet al cîmpurilor, cel de al doilea revendicînd cu temeritate peisajul carpatin.

Asemeni lui Esenin, Staneu a profesat iubirea și înțelegerea vietăților. Pentru a salva o albină, poetul face gesturi spectaculoase:

„Am prins în mâini în zori o stea care cădea
Să nu lovească-n aripi în aer o albină.
Ce se-ntorcea zorită, în zbor cu cofa grea.
Către prisaca ei, de miere și lumină.”

În ambianța naturii se desfășoară iubirea. Cîntecul de iubire e un motiv ce a însuflețit mereu poeziile lui Staneu, constituind o preocupare constantă a poetului. Autorul poemelor simple profesa o iubire candidă, cristalină.

Poemele simple atestă îndeosebi ingenuitatea inspirației și frustete -spontană. Fiorul senzual și îndoiala chinuitoare nu-și fac loc în această lirică pură, chiar pudică. Mai târziu, ingenuitatea va ceda uneisenzualității naturiste. Femeia iubită sublimează aromele și culorile naturii. Iubita e miezul zăpezilor și al cucutei amare, gura îi este o vișină în pîrg. În feeria naturii eroul liric al lui Staneu vede, obsedant, chipul femeii dragi:

„În măceșii roșii, în mătasea porumbului,
În coaja mesteacănului, în măceșii roșii,
În toamna cu vulpi roșii, văd părul iubitei,
Numai părul iubitei.”

Cîntecul de iubire a sfîrșit uneori la Zaharia Staneu într-un adevărat imn senzorial. Panerotismul este unul din semnele de oboseală pe care le manifestă eroul liric al lui Zaharia Staneu. În ultimele volume de versuri, elementele realiste, protestatate sînt mai firave. Viziuni halucinante, spăimoase, încep să populeze versurile poetului. Îndoiala și scepticismul iau adesea locul profesiei ferme de credință:

„Pentru ce am venit noi toți din pămînt, pe pămînt?
Ca apoi să plecăm înghețați și urîți în pămînt?”

*

„De-s negre undele sau verti
îmi e tot una, mi-e tot una.
Mîn toți luceferii-n cirezi
Din luntrea mea ca mătrăguna.”

Putem vorbi după *Albe* și *Clopotul de aur* de o curbă descendentă în creația lui Zaharia Staneu. Potentele creatoare ale poetului nu se anihilează însă și chiar în aceste ultime volume dăinuie puternice elemente de protest social.

Zaharia Staneu este, structural, un răzvrătit. Revolta sa, elementară și tulmultuoasă, iconoclastă, străbate întreaga-i creație poetică. Este interesant de observat că, în toate culegerile de poeme ale lui Zaharia Staneu, se întîlnesc accente de revoltă, sincere și pătimase. Chiar dacă aceste izbucniri nu sînt dominante cantitativ, faptul că ele sînt prezente de-a lungul întregii creații este elocvent. Poetul a simțit nevoia să îndeplinească imnul senin închinat naturii cu cîntecul vibrant de revoltă.

Esența-revoltei lui Staneu este țărănească. Ea poartă pecetea elanurilor țărănimii muncitoare din care porcede și al cărei legatar se socotește poetul. El amintește fiului său că se trage dintr-un neam de șerbi și-i poruncește să lupte pentru „Izbînda neamului său dîrz de țărani”

„Mîna ta sprintenă, de «ece ani,
Care-acum' își scrie lecția cuminte.
Să ridice spadă roșie, necruțătoare, fierbinte.
Pentru izbînda neamului tău dîrz de țărani.”

{Albe}

Asemenea accente hotărîte n-au caracterizat dintru început versurile lui Staneu. *Poemele simple* exprimau un crez poetic generos, dar oarecum abstract. Autorul-lor nu învățase încă să urască și să-și cunoască dușmanii. Luptătorul se anunța totuși. Viața i se înfățișează tînărului poet ca o bătălie dură și nemiloasă:

„Aud într-una chiote de hoarde
Și tropot greu de cai nepotcoviți,
Și plîns sîfșietor de robi izbiți.
Cu bice lungi de flăcări și cu joard«."

Cu tristețe, sub zodia fatalității, poetul se avînta
în luptă, fără arme, cu sufletul curat:

„Și eu sînt fără za, n-am coif pe plete
De laurii izbînzii nu mi-e sete,
Nu-s dornic de omor, de jaf, de pradă."

În sufletul tristului cavaler existau totuși uriașe
resurse necheltuite, o vitalitate care mai tîrziu își va
găsi matca:

„Ce sete blestemată
De fapte neîmplinite îndeajuns,
Mă chinuie mereu ca o săgeată
Șoimul care-n aripe l-a străpuns."

Orizontul de viață al poetului, la început oarecum
pîcios, se luminează. Accentele de revoltă iau locul
avînturilor generoase și adesea mesianice. Poetul capătă
conștiința nedreptății sociale. Limpezi și răsperate
sînt versurile din ciclul programatic: *Steaua pe care
stăm*. Aici răsună deschis îndemnul la luptă:

„Viața ta să fie numai faptă, numai faptă.
Și gura ta, azi cireasă coaptă.
Să strige pentru dreptate, pentru flămînzi.
Pentru muncitorii negri, uscați, plăpînzi."

Imaginea nedreptății e cosmică; „marii flămînzi
ai lumii" sînt lipsiți de roadele cîmpurilor, ale mării
și ale cerului:

„Pentru mulții flămînzi ai lumii
Cerul nu-și scutură grădinile coapte,
Cîmpul nu-și macină grînele.
Mările nu-și aruncă belșugu-n năvoade."

Asemenea versuri sînt scrise în anii care premerg
celuide aldoilea carnagiu mondial, în atmosfera tulbure
a pregătirilor de război. Poeziile lui Stancu din această
perioadă exprimă, informă directă sau aluzivă, senti-
mentele antirăzboinice ale poetului. Acesta atrage
atenția semenilor săi asupra pericolului care-ipîndește.
În două poezii, publicate în volume diferite, întîlnim
 imaginea leagănului-sicriu în care sînt legănați copiii
aceiași care mai tîrziu vor îngrașă pămînturile pustiite
de război:

„Mamele rîd lîngă leagăne, rîd,
Lîngă lungi și tăcute sicrie.
Copii cresc pentru șanțuri de foc.
Pentru steagul ce seamănă moarte."

„Leagănul în care crești seamănă,
Ca toate leagănele, a sicriu."

Războiul e înfățișat — simbolic — ca o pădure
însălmîntătoare, care se apropie cu pași amenințatori
de așezările omenești. Crengile acestei păduri, roșie
de sînge, au sunetul uscat al osemintelor omenești.
Păsările se retrag din calea apocalipticei vegetații,
oamenii sînt nevoiți să-și caute alte adăposturi. Mai
clar este formulată ideea într-o poezie intitulată, fără
echivoc, *începe o nouă domnie*:

„Ca un uragan se ridică
O nouă, o diavolească putere.
Apele se trag în adîncuri.
Mormintele se tem de-nviere."

Poeziile în care Zaharia Stancu se face eco al revoltei
poporului împotriva pregătirilor de război sînt pre-
țioase mărturii. Într-o perioadă în care răsunau cîn-
tece patriotarde, în care versificatori sîngeroși intonau
imnul sumbru al măcelului, Stancu vestejește cu patimă
șîmînie viitorul război.

Războiul a însemnat pentru aedul câmpurilor și al iubirii o realitate cumplită. îndurerat, dezamăgit, torturat de viziunea caretelor morții gonind năuce prin livezile pământului, poetul își socoate naive cîntecele de iubire și dorește sa se refugieze departe de talazurile întunecate:

**„Totuși, insulă de corali, coboară
Sub talaz, pînă trece furtuna.”**

Generații crescînd pentru șanțurile morții, leagănesicriu, păduri fantomatice cotropind pașnice livezi ale lumii, carete ale morții, gonind în neștire pe cîmpuri, iată elementele care compun viziunea războiului la Zaharia Staneu.

Această optică, cu luminile și obscuritățile ei, o întâlnește cititorul, în chipul cel mai elocvent, în amplul poem *Buna Vestire* scris în anul 1943. Poemul folosește drept pretext mitul Bunei Vestiri — fiind însă, de fapt, o adevărată autobiografie lirică, împletire inextricabilă de elemente contradictorii. Imprecațiile și rechizitoriul se vor exprima simbolic, aluziv.

Poetul se prezintă nu ca visător solitar și utopic, însingurat pe culmi semețe, ci ca un om al timpului său, dornic să-și așeze viața pe alte temelii. Un om a cărui existență a fost bîntuită de flagelurile societății capitaliste, în al cărui suflet au mușcat adînc dezamăgirea și tristețea. Astfel se explică unda de tristețe care scalda versurile poemului. *Buna Vestire* este un poem de o mare, covîrșitoare tristețe. Printre versurile poemului se aud, sfîșietoare, strigăte pătimașe, confesiuni înfrigurate.

Eroul liric al poemului are nostalgia tinereții sale, nostalgia vremii în care, la 17 ani „*viorile pădurilor, viorile câmpurilor*”, îi răsunau în suflet. E regretul după anii de puritate, de visare, ani de contopire cu natura — simbol suprem pentru poet — al purității. Adolescența aureolată afectiv, se desfășoară sub „*ochiul*

galben al lunii”. Imaginea ochiului galben, tulbure și viclean al lunii revine obsesiv în poem.

Uneori patosul rupe zăgazurile versului criptic. Revolta se revarsă asemeni lavei fierbinți. Simțămintele adevărate apar fără fardul prudenței. Poetul deplînge nenumărații oameni căzuți pe cîmpul de bătălie, lipsiți de ultimul omagiu al celor dragi:

**„Atlția morți poartă pămîntul în spate, Măria,
Atîtea cruci, atîtea cimitire,
Și toate Măriile lumii plîng
Fiii lor dulci ca dulcea primăvară
Care-au pierit tăcuți, nerăstigniți.
Nimeni nu le-a spălat cu ulei de măsline picioarele,
Nimeni nu le mai așteaptă învierea — numai soarele
își trimite albinele lui de aur
Să le sărute gurile strîmbe și reci
Și florile ochilor cu pleoape închise pe veci.”**

Finalul poemului e impregnat de o speranță informă în schimbarea din temelii a lumii, de speranță într-un nou răsărit. Poetul așteaptă o cometă imensă care va alunga spre ecuator ghețarii, înălțînd spre cer pulberea zăpezilor polare și vestind o nouă și eternă primăvară.

În clipele aspre și încrîncenate ale războiului („*Acum cînd toate Măriile lumii plîng*”) poetul păstrează speranța zilelor de pace:

**„Sub ochiul galben al lunii
Așteptăm, așteptăm,
Să zboare pajura-albă”.**

Buna Vestire este opera unui pacifist plin de oroare în fața războiului. Nu mai puțin, însă, creația unui poet în a cărui viziune își fac loc elemente confuze și care arareori doar își depășește tristețea și dezamăgirea.

În labirintul metaforelor, se deslușesc unele idei interesante și îndrăznețe. Mesianic, Staneu revendică „*paradisul pierdut*, unde roade bogate așteaptă „*fia-*

„Pentru zorile purpurii care vin

În *Anii de fum* ai războiului, poetul nădăjduiește că strălucirea stelei sale vaîmprăstia negura.

„Dar steaua noastră nîcicînd n-o să cadă.
Cu jarul inimii o păstrăm vie.
Marginea ei luminează zăpadă,
împrăstie negura și o sfișie.”

Pe poet nu-1 înfricoșează primejdia și afișează dispreț superb și bravadă:

„Cine a spus că sabia taie?

Am înfruntat o mie de săbii...
Cine a spus că tunul ucide?

Am trecut prin bătaia a o mie de tunuri.”

Și totuși se aud în lirica lui Zaharia Staneu accente de tristețe sumbră, se disting nostalgicienușișipîcloase. Eroul liric al lui Staneu n-a rămas întotdeauna surd * la cîntecele de sirenă care răsunau în jurul său; ele au semănat adesea tristețea în fața trecutului, incertitudinea în fața viitorului.

Adesea întîlnești în poeziile lui Staneu sentimentul consumării inutile a vieții și groaza în fața cuigerii inevitabile a timpului:

„Vin anii de fum, trec anii de fum.
Pulbere abia adiată.
În toba galbenă a lunii
Unghia timpului, mereu o să bată.

Zile și ore, ore și zile.
Creștem ca iarba, ca iarba pierim.”

Sentimentul morții este intens, dezolant:

„Ne furișăm mereu pe lingă zidurile morții
De cînd ne naștem, pînă ce murim.

Și drumul ne mîină-nainte
Spre marginea țării, de soare și cenușa,
Spre tainica, neștiută ușă.”

Poetul emite — e drept cu îndemînare artistică — idei banale despre moarte. Toți oamenii, fie ei mizeri sau potentați, sînt supuși pieirii. Nu are valoare dacă unii au sorbit licoarea vieții în oale de lut, iar alții din cupe de argint și cleștar. Viața oamenilor e străjuită de înaltele ziduri ale morții. Sufletul poetului „e plin de cenușă” și între dinți are „stropi mari de leșie”.

Uneori se întonează un adevărat imn morții. Poetul își vestește drumul spre nesfîrșitul și eternul hău. El se cufundă „în golul flămînd, ca într-o răcoroasă fîntînă”, și se asemuie cu sloiurile care se despart de țarm. Răzbat și în acest negru cîntec de moarte razele iubirii de viață care nu izbutesc totuși să lumineze cerul înnouat al poetului. Dorul de viață e sfișietor:

„Te las pe țărmul vieții
Unde crîngul adie tămîie.
O, de-ar putea să rămlie,
Acolo pe marginea cetii
Și inima mea de-ar putea să rămiie.”

Expresie a unei puternice frămîntări lăuntrice este amplul poem *Calea lactee și-a despletit cozile*. Există în poem viziunea poetului revoltat, protestatar, care receptează vuietul milioanei de truditori ai pămîntului, îi aude:

„Sfredelind cu unghiile, cu dinții de fier,
Să smulgă adîncul și să-l salte spre cer”

Există de asemeni perspectiva cosmică a „săracilor pămîntului” încălțați cu sandale de aur, aflați însfîrșit la adăpost de „pumnalele vîntului”. Găsești însă în poem și mărturii ale îndoielilor poetului. Acesta se socoate stea căzută și spartă. Inima i-a fost lovită cu

dalta, lupii i-au smuls grumazul și mijlocul, bivoli i-au călcat ogoarele, viscolul i-a ucis florile. Un strigăt pătimăș răzbate din versurile poemului: *^Cine, cine mi-a schimbat zodia}*" *Calea lactee și-a despletit cozile*" e mărturia dramatică a unui poet căruia lumea capitalistă i-a călcat înpicioare visele și a încercat să-i rupă strunele viorii. Din acest unghi trebuie văzute momentele de tristețe din poezia lui Stancu și întunecatele prevestiri ale morții. Sînt manifestări ale unui poet, iubitor al vieții, împins de o realitate ostilă spre deznădejde.

Pe vigurosul/e~rou liric al lui Stancu, îl regăsești atunci cînd celebrează viața. Poetul respinge vane ispite („*dragoste, număprinde între gratii jnu mă ademeni cu coapse, cu viori*”). Imploră tinerețea să nu-1 părăsească, sufletul fiindu-i lacom de viață. Cere imperios răgaz morții pentru a-și împlini misiunea pe pămînt:

„Am încă roade de scuturat,
Mai am de aprins o flacără, o lumină”.

Critici literari burghezi i-au tăgăduit lui Stancu autenticitatea revoltei, opîinînd că ea nu e proprie poetului, pe care l-ar fi dorit împietrit în decor rustic, în poză bucolică.

Țăran viguros, Stancu a continuat să înalțe statui strămoșilor săi șerbi, elogiindu-le lupta și suduindu-și cu violență dușmanii, deopotrivă ai săi și ai străbunilor iobagi.

Stancu comunică direct cu elementele firii. Poetul se află într-o stare de intimitate cu natura, firească pentru un om crescut în ambianță rustică. Atitudinea familiară e dezinvoltă și nu frizează poza. E limpede că te afli în fața unei ipostaze spontane și nu a unui artificiu poetic menit să consacre o himerică originalitate.

Comunicarea poetului cu firea se exprimă nu numai în sezișarea și zugiăvirea peisajelor naturii. O veritabilă fuziune e îndeplinită între conținutul liricii și imagistica poetului. Frecvent, Stancu apelează la componentele mediului natural, antropomorfizînd cu înlesnire, adesea în maniera stihuitorului popular, în viziunea poetului universul se transfigurează luînd trăsături umane, doar rareori acest antropomorfism riguros încâlcind hotarele veridicului poetic. Cîmpul natal e zvelt și acoperit de iarbă cu dinți tăioși. Deasupra țărinilor văzduhul șăgalnic își despletește barba. Norii se culcă osteniți pe cîmp, alături de snopii de grîu.

Elementele firii sînt supuse și ele suferințelor omenеști. Sălcii g*m, frînte de mijloc, iar codrul își plînge frunzele pierdute. Euna își rătăcește uneori veșmintele prin lanuri și frîntă de mijloc ca o babă, zăbovește la margini de fîntînă. Eanurile au spinări care se pleacă-n vînt iar grădina umeri îndoîți sub povara roadelor. Iarna are genunchi luminoși, pîntec cast, geamăt suj^lu și alb. Munții — brațe viguroase.

Adesea acest univers este ostil- și încrîncenat. în asemenea ceasuri, pomii, altădată darnici, acum farsori cruzi, aruncă pietre în loc de roade. Capricios în răzbunare, poetul smulge soarele de pe cer și-î ține captiv înpahar, pune o mască lunii, o îmbată și-apoi otrimite să-și îndeplinească mai departe slujba pe bolta cerească.

Poetul face daruri mărețe. Satură lăcomia iubitei, dăruindu-i aurul lunii, argintul norilor, albastrul asfințitului și pufni norilor. într-un superb ultim elan îi dăruie soarele drept inel.

o-

Elementele cosmice au gingășii și zburdălnicii omenеști. Stelele își acoperă ochii, ploaia își arată picioarele goale, înserarea circulă în landou și filtrează întunericul către pămînt. Florile, înzestrate cu ochi și urechi, jinduiesc după sărutări, plopii în elan bahic se îmbată de fumul sălcii al zării și beți se clatină la hotarul serii.

În universul poetic al lui Staneu imaginile circulă după principiul vaselor comunicante. Omul este asemuit forțelor naturii cu care ades se contopește prin simpatie. Să reconstituim portretul unei femei iubite. Părul e aprins ca pădurile toamnei, obrazul rumen ca o piersică în pîrg. Ochii-muguri, călcătura de ciută, umărul alb ca viscolul, trupul salcie, făptura înfloreste ca o livadă. Iubita împrumută aromele și luminile anotimpurilor.

„Primăvara ești numai soare, numai soare,
Vara carafă plină și rece.
Toamna ești strugur brumat, piersică pufoasă,
Mireasmă de livadă, lin sîngeriu”

Eroul liric al lui Staneu se dorește izvorșopotind în codrii vechi sau nor destrămat în ploaie. Plaiuri îi zvînesc sub tîmple, cugetul e un pîrîu sprintar. Cascade înalte și vulcani impetuoși duduie în sîngele poetului, iar herghelii năvalnice îi aleargă prin trup. Stăpîn al firii, împrăstie stele aprinse și seamănă oaze în pustiuri dezolante.

Elementele naturii sînt ades plasticizate prin asemuirea cu alte particule ale mediului natural. Cerul e un uriaș iaz pe ale cărui ape plutesc corăbiile uriașe ale norilor. Noaptea, ca un dulău se năpustește asupra prăzii. E una—vulpe argintie. Tristețea e definită apelîndu-se la noțiuni agricole.

„Uite, plugul
Și l-a înfipt în mine tristețea ca-ntr-o brazdă.

Și pretutindeni toamna sură
își mină cirezile tristeții.”

Dinamica naturii este asociată efortului omenesc. Ciclul anotimpurilor e în același timp un caleidoscop al muncilor agricole.

Staneu are o viziune dinamică a naturii. Arareori peisajele zugrăvite sînt inerte. Îndeobște tabloul din

j |
i |
t |
•
p

(
l
|
.

i
'
[

j •

(
l <•
,

natura este surprins de poet în mișcare. Pentru a zugrăvi înnoptarea, Staneu imaginează un colocviu pecare-1 rioartă seara — pasăre măiastră și ziua — înaltă și albastră — ziua fiind convinsă să se refugieze în crîngurile întunecate.

În această optică vitală particulele firii sînt agitate și tumultuoase. Dimineața dă năvală, zorii aleargă prin fum deschizînd geamuri luminoase. Văzduhul se tîrăște pe ogoare, stelele se năruie-n munte, apele ard între maluri de trestie.

În vitalismul poetului, care vede natura într-o puternică pulsație, găsești înțelegerea procesului de construire a imaginilor artistice. Antropomorfismul nu e un mecanism rigid pus în funcțiune din veleități tehnice literare. Poetul simte permanenta necesitate de a însufleți elementele cadrului în care își plasează eroii lirici. Identificarea acestora cu forțele naturii vine din dorința de a împrumuta omului ceva din măreția și puritatea proprii naturii precum și din intimitatea poetului cu natura.

Nu întîlnim la Staneu o peisagistică uscată, ruptă de simțămintele omului. Natura este întotdeauna martorul activ al frămîntărilor sufletești. Descrieri de natură gratuite nu există în lirica lui Staneu. Poetul nu cultivă pastelul. Îndeosebi în primele sale poezii, eroii lui Staneu își petrec viața în natură. Poetul va păstra mereu o dulce și duioasă amintire acestui mediu evocat mai tîrziu cu nostalgie și cu un ușor sentiment de dezrădăcinare. În unele versuri își fac drum negația și hula orașului în care zidurile de piatră închid orizontul omului. Sînt rare asemenea izbucniri și ele îl arată pe poet drept un țaran cu admirație și nostalgie pentru cîmpia natală, și nu ca pe un dezrădăcinat semănătorist.

Staneu e un poet plin de sevă și sănătate, fire aprinsă și pătimașă. Violentase îngemănează cu duioșia și maiales la începutul carierei poetice cu candoarea. Nu greșim, cred, socotindu-l pe Stancu un elementar, sentimental

și ades exaltat. Această dualitate sufletească a germinat versuri dure, de cremene, dar și melodii suave și discrete. Dotat cu o rară intensitate sufletească Staneu s-a remarcat prin cultivarea catrenelor sau a scurtelor stanțe. Nu trebuie văzut aici manierismul poetic sau lipsa sufletului liric, ciconcentrarea și consumarea unui moment sufletesc. Poetul poate constitui un model pentru puritatea diamantină a versului, în care nu întâlnești balast. Staneu selectează un crîmpei de viață sufletească și îl epuizează în câteva versuri grele de simțire. Nu ne aflăm numai în fața unei maxime concentrări a vorbii mai ales de orientarea spre momentele sufletești cele mai intense. Staneu nu se risipește în preliminarii și implicații. Sentimentul căruia îi dă glas, fie el iubire sau revoltă, este captat în punctul său maxim de intensitate și înălțime. La capătul puținelor versuri ai senzația totalei împliniri:

„Cînd seara se desface și se întoarce-n tîrg,
Noi doi purtăm prin crengi aprinse de-nserare
Ceva amar și bun, ca prunele amare,
Ceva amar și bun ca roadă dată-n pîrg.

Deși născut în șesul cu girle adormite
Și lanuri care-și pleacă spinarea-n vînt, ca robii, —
Vreau munții să se urce sub fruntea ta, vreau marea
în pieptul tău să-și zbată talazurile-n spume.”

Interesant de observat că poetul și-a dezmembrat în scurte stanțe poeme mai lungi, conștient de posibilitatea existenței independente a unor grupuri de versuri. Ar fi greșită însă țărnuirea lui Staneu în hotarele poeziei de scurtă respirație. Poetul a dovedit remarcabile însușiri și atunci cînd a abordat poeme de amploare, rămînînd totuși în esență un liric de concentrare maximă, de sensibilitate intensă, un poet vital, împreunare de forță reținută și gingășie virilă.

Excepționala economie artistică este slujită de mijloace de expresie de o sublimată simplitate, discretă

p
f|
*

“*

/
,

,

și frustă, nu lipsite uneori de duritate. Poet de intensă sensibilitate, ades nefiresc de intensă, Staneu chiar în confesiunile lirice are o anumită rezervă. Eroul său liric este îndeobște reținut, puțin expansiv. Deosebit structural de pildă de eroul lui Beniuc, răzvrătit de asemeni de esență țărănească, însă exuberant, vioi, strigîndu-și simțămintele „în gura mare” după formula maiakovskiană. Patima, răzvrătirea sînt exprimate la Staneu cu intensitate însă cu voce scăzută, adîncă. Poetul preferă notele joase.

Zaharia Staneu — poetul — va rămîne îndeosebi ca aed al țarinilor, al naturii.

„Sînt limpede și liber cum e vîntul.
Pe unde vreau îmi pot croi cărare
M-a înfrătit viața cu pămîntul,
Cu cerul nalt, belșugul cald de soare

Și simt că parcă-s una cu pămîntul.
Cu soarele, cu slăvile, cu vîntul”

Cîndva poetul se întreba cu îneîntare candidă și juvenilă:

„Prin ce minune ori prin ce deseîntec
Mi s-a turnat în trup atîta vis.
Și ce izvor lăuntric s-a deschis
De-s numai chiot însořit și cîntec?”

•Era de fapt un nebănuıt, dar sigur diagnostic literar.
Poezia lui Staneu oferă spectacolul unei explozii de vitalitate captată în aspirații de țaran răzvrătit.

SORIN ARGHIR

a

S U M A R U L

P O E M E S I M P L E

Miniaturi

	<u>Pag.</u>
^Fugâ	11
«Cules	j
{/Joc	Y
Inel de iarnă	
t-Căprioară	15
lAlbina	
i/Măgura	y
^Pirlul	\°
vFlotnri	19
l/Puiul	20
Macul	21
l/Furtună	22
••Amforă	23
Inoptare	24
˘Seară	26
vArbor	*°
*>Fmtnă	27
Dimineață	28
pSoare	*>
îndeletnicire	30
t/Pîclă	31

Serisori din câmp

V Scrisoare din câmp	35
./Iubire nouă	
Mă vreau în munți	
*Pac-ai veni	d 11

Pag.

VCum fetele desculțe	41
De ți-ai purta făptura	42
VCearcăn vioriu	43
Duminecă	44
Amurg	46
tiAmurgul pierde-n trestii	47
Tară	48
hPe dealurile roșii	51
Toamnă	51
«Mi pierd pe plaiuri vechi	53
Cerul e vînat	54
Copilul	55
VViață	57

A L B E

•Pentru începutul cîntecelor	61
--	----

Flăcări

întoarcere	65
Sun către nord	66
v'Flacăra albă	67
Dar	68
Album	69
Calm	70
Amintire	71
Moarte	72
Oră	73
Somn	74
Plimbare	75
v Dimineață	76
v Nou	77
Munte	78
Lumină	79
* Ploaie	80
VCe arc ori ce lance	81

Fuga lebedelor

Două	85
Vezi-mă	86
VNumai mîinile	87
Vioară uitată	88
vîți dau	89
Fuga lebedelor	90
Focul din sînge	91
ț/Amar	92

	Pag.
Rădăcini	93
Motive	94
•^Cupiineșicu vin	95
•^Vedenie	96
Pentru o moartă	97
Ceasul trecut	98
Pasăre albă	99

Obraz de lună

Lună	103
Vino cu fulgere	104
Fumurie	105
Jale	106
«•Struguri	107
Jurnal	108
•/Bucolică	100
*în codrul crud	109
Obraz de lună	111

Gol

Călătorie	115
Gemene	116
Nu știm	117
Laudă	118
Orbi	119
Propunere	120
^ Condurii reci ai lunii	121
Nălucă	122
Degetul	123
Gol	124
Ploi amare	125

Biblice

Jertfa lui Avraam	129
Măria	130
Nașterea	131
Irod	132

Gravuri vechi

Legendă	135
^Voievod ucis	136
Măscărici	137
Scamatorul	138

Capricii	138
Tînărâ	140
Smintit	141
Paradis	142
Privești vechi	143
Pădure	144
Alungat	145
Plecare	146
Viitor	147

Steaua pe care stăm

"/Steaua pe care stăm	151
Oastea fără zale	152
i/Zorile apropiate	153
i Cîntecul mamelor	154
t Ziua de mîine	155
v Cîntec pentru viața fiului meu	156
v Marii flămînzi ai lumii	157

Pentru adormirea cîntecelor

Pentru adormirea cîntecelor	161
Ultimă	162

CLOPUTUL DE AUR

Biografie

I- Da: am crescut cu niacii	167
---------------------------------------	-----

Privești

Toamnă; codrii sînt roșii	171
t. Pe unde-au fost miresme	172
v Altundeva, departe	173
Metalul care sună	174
Cîmp zvelt	175
Aș vrea să-mi înflorești	176
Pe-aproape trece-o apă	177
Cînd vii și-mi dăruie	178
Din smîrcuri crește seara	179
Vreau, vară dulce	180
Vînătoare	
•"Pădure, iarna—	Jm
în mare, rod de stele	Iod

Insula făiă nume

	Pag.
Clopotul de aur.	187
Vara cu holde grase.	188
Amurgul cade-n ape.	189
Rugăciune de dimineață.	190
Insulă fără nume.	191
Pătrund cu arma-a codrii Brașovului	192
Floarea amară.	193

Steaua care nu cade

^Steaua care nu cadu.	197
,\îrciorova.	198
vVechi cimitir în care.	199
Iubirea mea e plină.	200
Spunea un crin.	201

Cîmpuri

Alerg pe șesuri.	205
Spre ziua stele-n roi.	206
Cad cu amurgul.	207
i-Ani prins în mîini.	208
Mi-s dragi hulubii.	209
. Ard apele-ntre maluri.	210
Te vrei citeodată.	211
Azi-noapte.	212
Izvoarele clar cîntă.	213
Visez: în miez de codru.	214
Dac-ai veni-n grădină.	215

Cenușiu

în- vreme pasul meu.	219
Am fost, tîihar.	220
vTristețea ce-mi răsare.	221
Cicorile culese.	222
i&e unde-i fi acum.	223
Am ridicat spre cer.	224
Azinu mă mai lovești.	225
^M-am vrut drumeț ...	226
Se zbate-n pieptul meu.	227
vDe-aș fi stejar pe culme.	228
yCînd mi-o-ngheța cuvîntul.	229
v O toacă sună-n soare.	230
Aș vrea, cînd voi porni spre cer.	231
Azi am văzut.	232
Văd seara umbre albe.	233

Soarele

	Pag.
. început.	237
v Cînd cade-ncet amurgul.	238
V Poate ...	239
v' în inimă portviața.	240
Soarele.	241
jEîndunici.	242
*Zbor zvelt și negru.	243
Te simt.	244
Auzi.	245

Seară roșie

Loc	249
Desen.	250
Dușmană, adună-mi.	251
Dar.	252
v Mică rugăciune.	253
^Gravură de toamnă.	254
Stare.	255
Copacii se întind în somn.	256
Pași goi.	257
Seară roșie.	258
Cirezi blajine pasc.	259

Vulpi de aramă

Amurgul se întoarce.	263
Cer siniliu.	264
Pe cîmpul nehotărnicit.	265
v Vulpi de aramă.	266
Linii.	267
Toamnă ...	268
Cramă, ți-am adus butnari.	269
îndemn.	270

Nori

Nor de vară.	273
Aprinde-n pieptul meu.	274
▷ Dîrz.	275
Se-nalță iarba.	276
ir Cînd vei veni.	277

Hulubi

	Pag-
Lâna.....	282
Peisaj rural.....	2g3
Desen.....	
Privești.....	2gg
" Hulubii.....	2g(j)
Din lanuri ori din ceruri.....	2g7
Pământu-ntreg trăiește.....	

Horia

" Mi-erai pîn'la genunchi.....	gțij
tMîinile cari-acuni.....	
\ Să nu uiți nicio clipă.....	20,4
«,-Deși născut în șesul.....	2Qtj
t/Ai genele prea lungi.....	

întregirea biografiei

Marnei.....	299
"Țaței.....	300
bunicului.....	301

Cîntec de sfîrșit

«•Poate greșesc.....	0 (i K d U I I
----------------------	--------------------

P O M U L R O Ș U

Și acum fiindcă m-am întors.....	
Port pe obraz.....	
Dorm urși singuratici.....)^},
Pe unde trecem.....	
Soarele mi-a aprins mijlocul.....	X7
Moartea sub unghii.....	2 } _
Cînd se leagănă plopul.....	{ " j ?
Își trimite numai picioarele.....	2 TM
Dacă aș fi pictor.....	IV
Îți ghicesc în palmă.....	
Primăvara ești numai soaie.....	
Nu pot să uit.....	
Țineam în mîini pămîntul.....	321
Piatra care-a rămas.....	322
Te știu lacomă.....	323
Nu mi-e dor de nimic.....	324
Poate vorbești cu genunchii.....	325
Păpușa de cîrpă.....	326

		Dedicație pe un „Esenin”.....	327
		La ora șase.....	328
		Cine ți-a spus păpușă.....	329
		în măceșii roșii.....	330
t\		Cine mi-a furat cuvintele.....	331
		Ieri erai încă tînără.....	332
		Lunapogoriseperochîia ta.....	333
		îmi vorbesc oamenii.....	334
		Zăgazurile s-au rupt.....	335
		De-aș avea fluierul codrilor.....	336
		Cînd nici luceferii.....	337
		N-am știut cînd s-au ivit zorile.....	338
		Mîinile cîntau ca pădurile.....	339
		Dacă aș putea auzi.....	340
		Pînă acum am urcat.....	341
-		Ca străbunii din peșteri.....	342
		Nici o părere de rău.....	343
		Lingă apele întunecate.....	344
i	fcjPecîmp	caii sălbatici.....	345
;		M-am oprit lîngă coșul vieții.....	346
'		Somnule, somnule.....	347
* _		Umerii mei sub povara toamnei.....	348
		Desen.....	349
* ir		ț. Pomul roșu.....	350
		.Inscripție pe un leagăn.....	351
H»		, Pădurile se apropie.....	352
!		i.!. începe o nouă domnie.....	353
		"-Cine a spus că sabia taie?.....	354
		^Ești singura vioară.....	355
n		Sîngele devine negru.....	356
		Totul era straniu.....	357 «
		Cu pași desculți domnițe.....	358
i		Cîntecul morții.....	359
'		WMunți minunați.....	361
!		fPrivești de noapte.....	362
		i^Mai pastoral.....	363
v		Grădina amintirii.....	364
		Peisaj.....	365
		Cîntec de încheiere.....	366.

I A R B A F I A R E L O R .

^Poemele mele.....	369
i,iarba fiarelor.....	370
«-Plopul.....	372
Plecarea.....	373
Conduri doamnei.....	374

	Pag.
Daphnis și Chloe	375
Elegie	377
Măria	378
Cîntec de dragoste	379
Una	381
Carul de ioc	383
Lîngă zorile ultime	384
Vîrtej de flăcări	386
Arbor aprins	391
Sanie-n iureș	393
Sonată	395
V Calea Lactee și-a despletit cozile	397
Cîntece de toamnă	403
Faun bătrîn	407
Vcîntec	408
t/Cîntec	410
Cîntec amărui	411
Fiecare așteaptă	413
fr-Altă lume	415
Ladoul roșu	417
Steaua polară	418
Cîntec de moarte	419
ANII DE FUM	
VInsula de corali	423
Cîntec	424
Cîntec	425
Odaie	426
Pulberea soarelui	428
t/Halucinații	429
t/tîntec	431
I/Grotescă	433
ufilegie	437
«•Elegie	438
Elegie	431?
VAnii de fum	440
Cîntec de moarte	442
(Închinare	444
Cîntec	445
Cîntec de dragoste nestinsă	446
Chloe	448
Cîntec de răscruce	450
Cîntec	452
Cîntec	453
.Cîntec în ceață	454
J^Buna Vestire	455
pîntec de sfîrșit	474

Vf

f

	Pag.
Drumul meu	479
Mi s-a nîrît trăind	486
În ceas străveziu	488
Toamnă	489
Doamne, Tu oare?	490
Tot ce e viu	491
Prin seara roșcovană	493
Magdalena	495
După șuvița întunecată	4%
Luceafărul roșu	498
Doamne, azurul	499
Cîmp leșinat	501^
Acum, dragoste	502
Nu rătăcesc	503
Sîntultinxulpoet-	505-
Vulpea	507
Vaca	508
Pisica	510
Am părăsit casa părintească	511
Pe cine să cînt	512
Clinilor	513
Rătăcesc pe întîia zăpadă	514
Spovedania unui huligan	515
Noi, generația	519
Omul negru	523
Moscova cîrciumărească	530
Inonia	535
Ana Sneghina	543

Postfață de Sorin Argîr

573

